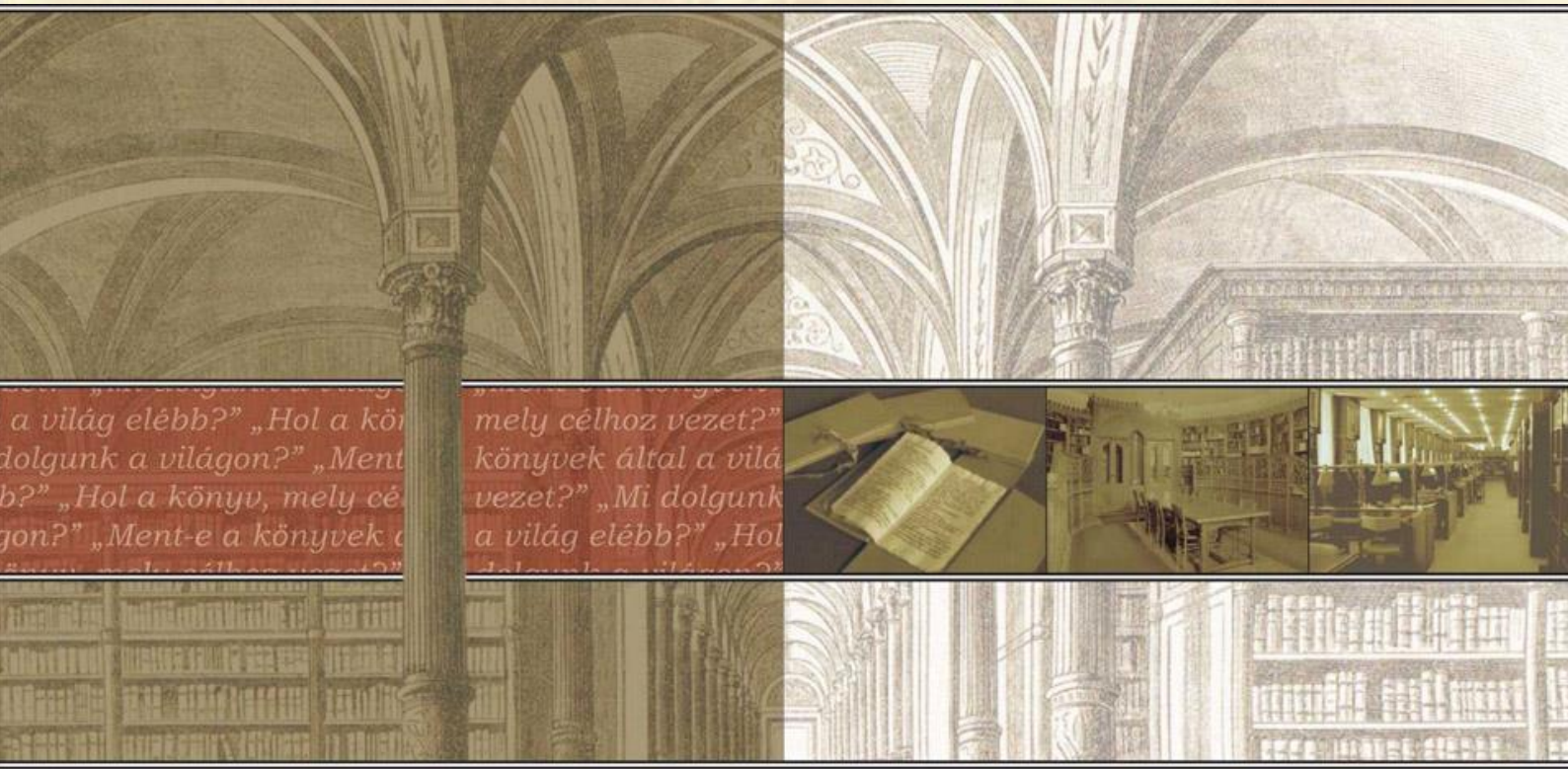

MTA KIK Katalogizálási szabályzat

Ez az útmutató az aktuális MARC21 szabvány (frissítve No.23. 2016. nov.) verziója alapján készült. Elkészítése során felhasználtuk az ELTE és a DEENK útmutatóit, illetve a HUNMARC szabványt.
Ez a dokumentum az MTA KIK jelenlegi (19. verzió) feldolgozási szabályzata.

Készítette: Gyuricza Andrea (feldolgozás) és Kasza Zsófia (feldolgozás)

Az MTA Könyvtár és Információs Központ teljes MARC21 dokumentációja elérhető:
DOI 10.14755/MTAKIK.MARC21.2017

© 2017 MTA Könyvtár és Információs Központ

Ez a Mű a Creative Commons
Nevezd meg! - Ne add el! - Így add tovább! 3.0 Unported Licenc
feltételeinek megfelelően felhasználható.

Tartalomjegyzék

Általános előírások	3
Teendő duplum példány esetén	4
Feldolgozás lépései	4
Új rekord létrehozása	5
Átemelés	7
Régi rekord módosítása	8
Egyezményes jelek	8
Adatok írásmódja	8
Többkötetes művek	9
Részcímes dokumentumok	9
Évkönyvek, konferenciák/kongresszusok kiadványai	10
Mezők leírása	10
LDR	10
001	12
005	12
008 Állandó hosszúságú adatelemek	13
020 ISBN (ismételhető)	18
024 Egyéb szabványos azonosítószámok (ismételhető)	19
040 A katalogizálás forrásának kódja (nem ismételhető)	19
041 Nyelvi kód (ismételhető)	20
100 Személynév, főtétele (nem ismételhető)	21
110 Testületi név, főtétele (nem ismételhető)	23
111 Rendezvény neve, főtétele (nem ismételhető)	24
130 Egységesített cím, főtétele (nem ismételhető)	25
240 Egységesített cím (szerzői főtételekhez tartozó) (nem ismételhető)	26
245 Cím és szerzőségi közlés (nem ismételhető)	28
246 Címvariánsok (ismételhető)	33
250 Kiadás (ismételhető)	34
260 Megjelenési adatok, terjesztés, imprint (ismételhető)	35
300 Fizikai jellemzők (ismételhető)	37
490 Sorozati adatok (ismételhető)	38
500 Általános megjegyzés (ismételhető)	41
501 Együtt kiadva megjegyzés (ismételhető)	42
502 Disszertáció megjegyzés (ismételhető)	43
504 Bibliográfia megjegyzés (ismételhető)	43
505 Tartalmi megjegyzés (ismételhető)	44
506 A hozzáférés korlátozása megjegyzés (ismételhető)	45
510 Megjegyzés idézettségéről, hivatkozásokról (ismételhető)	46
520 Resume, absztrakt, annotáció megjegyzés (ismételhető)	47
525 Megjegyzés a mellékletekről, különszámokról (ismételhető)	47
530 Egyéb fizikai megjelenési forma megjegyzés (ismételhető)	48
533 Reprodukció megjegyzés (ismételhető)	48
534 Megjegyzés az eredeti kiadásról (ismételhető)	49
535 Az eredeti/másolat lelőhelye (ismételhető)	50
536 Adományozásról, finanszírozásról szóló megjegyzés (ismételhető)	51
540 Használattal és sokszorosítással kapcsolatos megjegyzések (ismételhető)	51
541 A beszerzés közvetlen forrása (ismételhető)	52
544 Kapcsolódó archív anyagok lelőhelye (ismételhető)	53
546 Megjegyzés a dokumentum nyelvééről (ismételhető)	53
561 Proveniencia/származás (ismételhető)	54

562 Példány- és verzióazonosító megjegyzés (ismételhető)	55
563 Kötésre vonatkozó információk (ismételhető)	55
580 Kapcsolódó rekordok megjegyzés (ismételhető)	56
583 Megjegyzés az eseményekről (ismételhető)	56
585 Megjegyzés kiállításról (ismételhető)	57
586 Díjak jegyzéke (ismételhető)	58
588 A leírás forrása (ismételhető)	58
595 Megjegyzés a fizikai jellemzőkről (ismételhető)	59
Tartalmi feltárás	59
655 \$a formai tárgyszó	59
600 Tárgyszó, személynév (ismételhető)	59
610 Tárgyszó, testületi név (ismételhető)	61
611 Tárgyszó, konferencia (ismételhető)	62
630 Tárgyszó, egységesített cím (ismételhető)	63
650 Tárgyszó (ismételhető)	64
651 Tárgyszó, földrajzi név (ismételhető)	65
653 Index kifejezés, nem egységesített (ismételhető)	66
655 Index kifejezés, formai tárgyszó (ismételhető)	67
700 Személynév, melléktétel (ismételhető)	67
710 Testületi név, melléktétel (ismételhető)	69
711 Rendezvény neve, melléktétel (ismételhető)	71
730 Egységesített cím, melléktétel (ismételhető)	72
740 További cím és szerzőségi közlés (ismételhető)	73
751 Földrajzi név, melléktétel (ismételhető)	74
Kapcsolati Mezők	75
760 Főszorozat (ismételhető)	75
762 Alsorozat (ismételhető)	75
765 Eredeti nyelvű változat (ismételhető)	76
767 Fordítás (ismételhető)	77
770 Melléklet/Különszám (ismételhető)	78
772 Alapdokumentuma/Főlapja (ismételhető)	79
773 Alapdokumentum (ismételhető)	80
774 A leírt dokumentumhoz tartozó részdokumentum (ismételhető)	81
775 Egyéb kiadás (ismételhető)	82
776 További kiadás más hordozón (ismételhető)	83
777 Együtt kiadva (ismételhető)	84
787 Egyéb típusú kapcsolat (ismételhető)	85
830 Sorozati melléktétel, egységesített cím (ismételhető)	86
850 Lelőhely/Tulajdonos intézmény (ismételhető)	88
852 Elhelyezés (ismételhető)	88
856 Elektronikus lelőhely és hozzáférés (ismételhető)	89
880 Alternatív írásrendszerű adatok (ismételhető)	91
BAS Báziskód (ismételhető)	92
MOK	93
LKR ALEPH Kapcsolati mező (ismételhető)	93
Források	94
Szabványok	95

Általános előírások

A feldolgozás **első lépése: a bibliográfiai egység meghatározása**. Ez lehet könyv, időszaki kiadvány, számítógépes dokumentum, térkép vagy egyéb dokumentum, de lehet a könyv, időszaki kiadvány stb. egésze, több darabja, vagy fizikailag el nem különülő része pl. egy mű, tanulmány, cikk stb.

A különböző típusú könyvtári dokumentumok feldolgozására speciális előírások vonatkoznak, és más formátumon kerülnek bevitelre az Aleph-be. Könyvtárunkban az új dokumentum tipológia alapján tovább bontjuk az alap formátumokat:

- BK Könyv
  - EB Elektronikus könyv
  - RD Részdokumentum
  - ER Elektronikus részdokumentum
  - CK Periodikus analitika (cikk)
  - EC Elektronikus cikk
  - KZ Kézirat
  - EK Elektronikus kézirat
  - AP Aprónyomtatvány
  - AL Levéltári anyag
  - LV Levelezés
  - DS Disszertáció
  - BB Bibliográfia
- CF Számítógépes fájl (CD-ROM, DVD-ROM)
  - AB Adatbázis
  - WO Weboldal
- CR Folyóirat, hírlap
  - EF Elektronikus folyóirat
  - SR Sorozat
  - ES Elektronikus sorozat
  - EP Weboldal/periodikus CD
- MP Kartográfiai anyag
  - ET Elektronikus térkép
  - KT Kézírt térkép
- MU Zenei anyag
- VM Vizuális
  - OB Tárgy, érme, ereklye
  - DO Digitalizált objektum
  - AV Audiovizuális anyag
- MX Vegyes anyag

Az XX formátum érvénytelen, minden esetben javítani kell.

Amikor kézbe vesszünk egy dokumentumot, először a típusát kell meghatározni. Ennek függvényében dönteni kell, hogy milyen rekord/rekordok létrehozására van szükség. Törzsgyűjteményi anyag esetén jelenleg a következő formátumokat használjuk:

- monográfia	BK
- többkötetes könyv egy vagy minden kötete	BK
- sorozatba tartozó monografikus mű	BK + SR

- időszaki kiadvány	CR
o folyóirat egy száma	CR
o részcímes időszaki kiadvány	CR + BK
o évkönyv	CR
▪ saját címes évkönyv (részcímesként)	CR + BK
▪ évkönyvszerű monográfia	BK
- e-book, elektronikus dokumentum	EB
- számítógép fájl, CD, DVD	CF
- video felvétel (film hordozótól függetlenül)	AV
- kartográfiai anyag	MP, ET, KT
- zenei anyag (kotta, MP3, hangoskönyv)	MU
- analitikus feldolgozás (cikk, könyvfejezet, tanulmány)	CK, EC, RD, ER

Az alábbiakban a **BK** formátum kerül kifejtésre.

Könyvek esetében a következő bibliográfiai egységek különböztethetők meg:

- egyetlen fizikai egységből álló könyvek (egykötetes könyvek/monográfiák)
- több fizikai egységből álló könyv önálló része (többkötetes könyv egy kötete)
- több fizikai egységből álló könyv önálló részeinek egy csoportja (többkötetes könyv több kötete)
- több fizikai egységből álló könyv önálló részeinek egésze (többkötetes könyv)

Teendő duplum példány esetén

Egy adott mű lehetőség szerint csak egy leíráson szerepeljen. A duplumok példányjellemzőit és raktári jelzetét a már meglévő leírásra kell felvezetni. Ha a feldolgozás során, duplumot találunk, ami már több rendszerszámon is szerepel, egy rekordot kell belőle készíteni.

A példányjellemzők elkülönítését a leírásban az **500, 541, 561, 562, 563, 583, 585** mezőkben a **\$5** almező segíti. A különböző példányok adatait külön-külön mezőkben felvesszük és a **\$5** almezőben jelezzük, hogy melyik példányra vonatkozik az adott mező.

A **\$5** almező formátuma kötött: a **könyvtár kódja** (MTA KIK) után az **alkönyvtár kódja**, majd a **raktári szám**, majd / jellel értelem szerűen a **kötetszámok**, többkötetes dokumentum esetén.

Alkonyvtárak kódjai:

Törzsgyűjtemény	-
Keleti Gyűjtemény	ORI
Kézirattár	KEZ
Akadémiai Levéltár	LEV
Folyóirattár	FIR
Olvasóterem	OLV
Lukács Archívum	LAK

Pl.: **\$5MTA KIK 234.456/2.**
\$5MTA KIK ORI 701.234
\$5MTA KIK LAK DD V/2

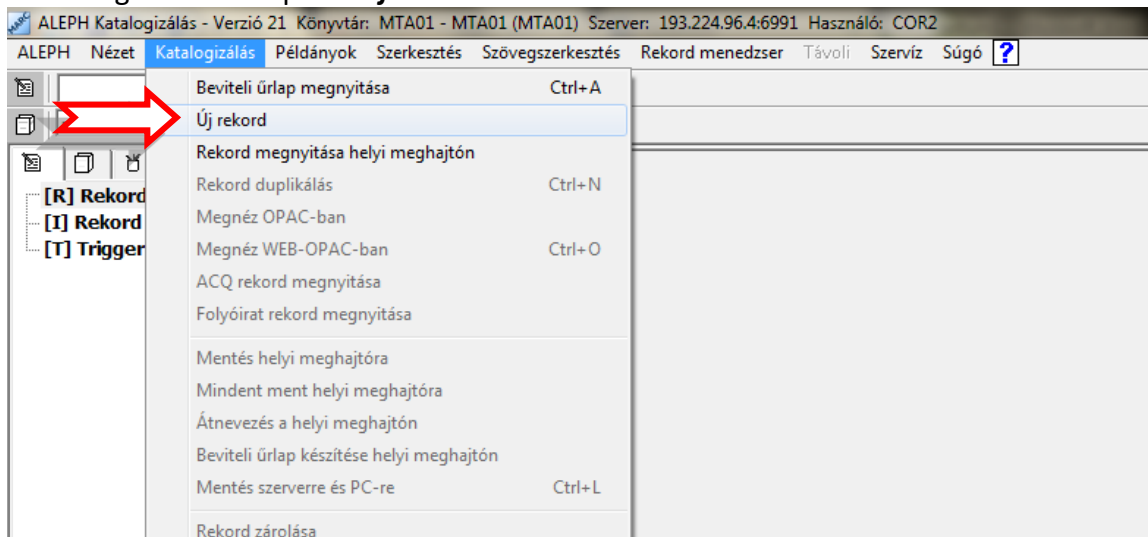
Feldolgozás lépései

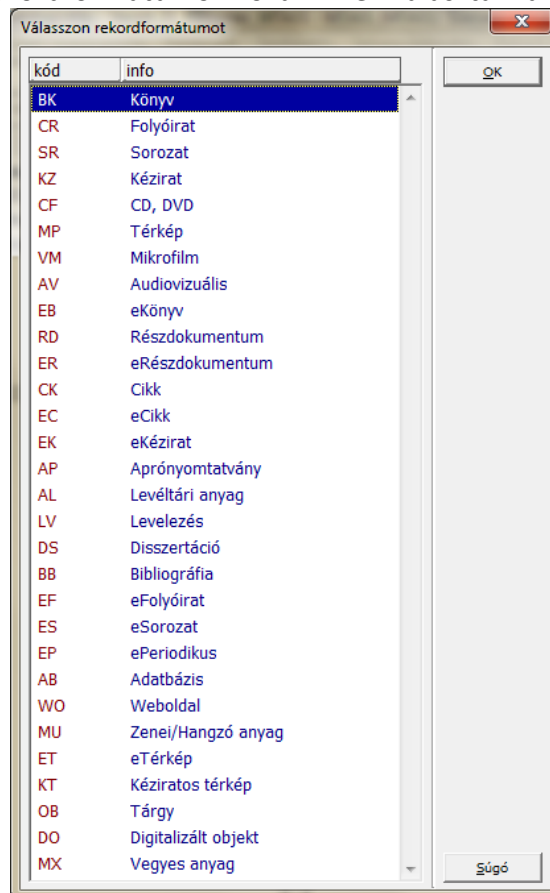
Ha a leíráshoz sorozati rekord készítése szükséges, akkor értelemszerűen a sorozati rekordot mentjük el elsőként, majd ezután a könyv rekordját. A párhuzamos rekordszerkesztés a fokozott hibalehetőség miatt minden egyéb esetben kerülendő!

Új rekord létrehozása

1. Katalogizálás menüpont: *Új rekord*

2. A rekordformátumok közül ki kell választani a dokumentumnak megfelelő

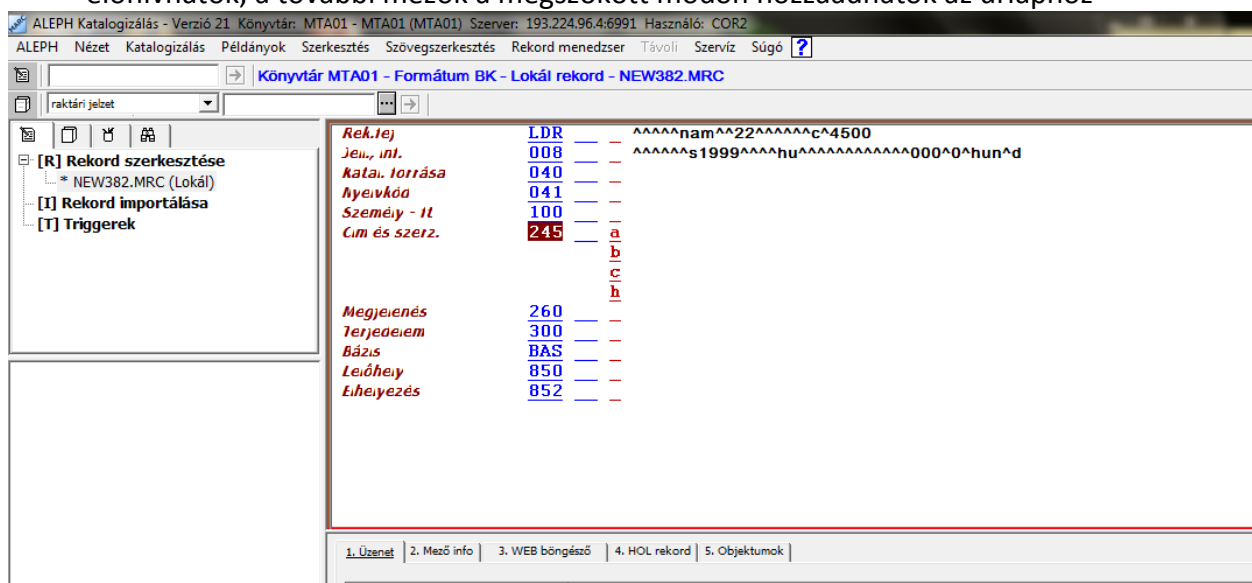
A formátumok sorrendjének módosítására van lehetőség, várjuk a javaslatokat!

Az XX formátum továbbra is érvénytelen!

3. választás után először az LDR-úrlap, majd a 008-úrlap jelenik meg (ezekben az adott formátumra vonatkozó alapértékek már helyesen be vannak állítva). Itt már csak a dokumentumfüggő adatokat kell beírni, pl.: ország-, nyelvkód, év stb.

FIGYELJÜNK A MEGJELENÉSI ÉV TÍPUSÁNAK PONTOS MEGVÁLASZTÁSÁRA!

4. a 008 kitöltése és OK-kal történő bezárása után megjelenő úrlap csak a kötelező mezőket tartalmazza, indikátorok és almezők nélkül,
a mezőkhöz tartozó leggyakoribb almezők a **CTRL+F** billentyűkombináció lenyomásával előhívhatók, a további mezők a megszokott módon hozzáadhatók az úrlaphoz

Mező	Érték
Rek. lej.	LDR
Jel., inf.	008
Katal. forrása	040
nyelvkód	041
Személy - It	100
Cím és szerz.	245
Megjelenés	260
Terjedelm	300
Bázis	BAS
Leírás	850
Elhelyezés	852

5. Lehetőség van továbbra is a szerveren lévő úrlapok használatára,
a **Szerkesztés** → **Bővítés úrlapról** menünél a megfelelő úrlapot kell választani és folytatódhat a feldolgozás, innen már minden a "régir".
Az úrlapokban nem szerepelnek az FMT, LDR, 008 mezők, így a korábban használt „Beviteli úrlap megnyitása” ikon lenyomása esetén körülményes a rekord elkészítése, kérjük az **Új rekord** menü használatát!

A helyi úrlapok használata nem engedélyezett (és folyamatosan ellenőrizni is fogjuk a gépeken), a szerveren lehetőség van további úrlap létrehozására.

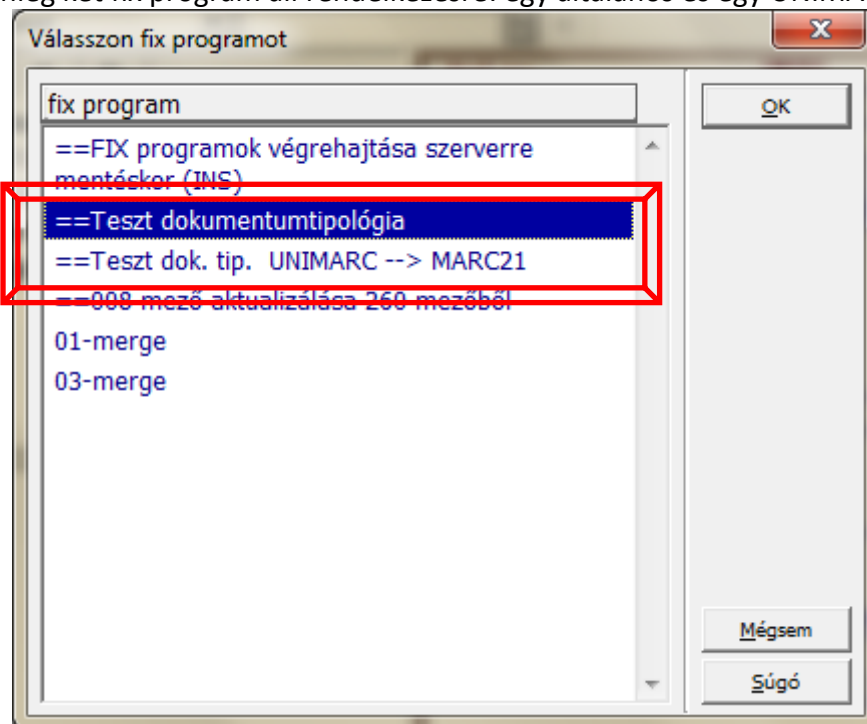
A TYP-mezőt nem kell létrehozni/kitölteni, azt a rendszer automatikusan hozza létre az LDR ill. 008-as mezők értékeiből.

A hibaüzenetek a MARC 21 és az új dokumentum tipológia szerint frissítésre kerültek. Kérjük az üzenetek ellenőrzését minden esetben!

Átemelés

1. Katalogizálás menüpont: **Új rekord**
2. A rekordformátumok közül ki kell választani a dokumentumnak megfelelőt
3. választás után először az LDR-űrlap, majd a 008-űrlap jelenik meg (ezekben az adott formátumra vonatkozó alapértékek már helyesen be vannak állítva). Itt már csak a dokumentumfüggő adatokat kell beírni, pl.: ország-, nyelvkód, év stb.
4. megnyitjuk az átemelni kívánt teljes rekordot és (*Rekord duplikálás, Rekord formátumának cseréje* lépések NÉLKÜL) CTRL+D billentyű kombinációval (*Rekord másolás*) másoljuk a rekordot,
5. átlépünk az új rekordba, és ALT+D kombinációval beillesztjük a leírást, a helyesen kitöltött FMT, LDR, 008 mezőkkel létrehozott új rekordba
(a rekord másolás nem hozza az idegen rekord FMT, LDR, 008, 5xx, 852, 876, 9xx mezőit)
Amennyiben a dokumentum leírása megtalálható egy Z39-en keresztül elérhető adatbázisban: **kötelező az átemelés és az átemelés tényének jelölése a 040-es mezőben!**
A Z39-en keresztül megnyitott rekordot MENTÉS NÉLKÜL be kell zárni!
6. a rekord ettől a lépéstől kézzel javítható és kiegészíthető az adott példány jellemzőivel, vagy elvégezhető szükség esetén az automatikus *Rekord véglegesítése*
jelenleg két fix program áll rendelkezésre: egy általános és egy UNIMARC véglegesítő

ha nem használjuk a véglegesítőt figyeljünk rá, hogy minden nálunk nem használt (al)mezőt szüntessünk meg, és 040 \$d almezőbe kerüljön be az „MTA KIK”!

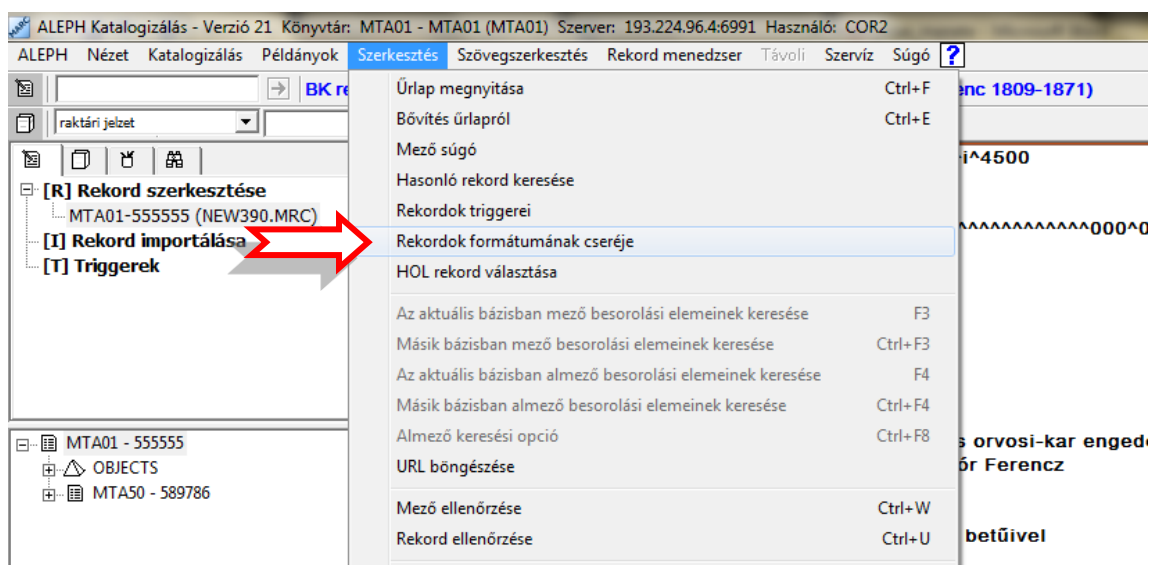
7. Lehetőség van továbbra is a szerveren lévő űrlapok használatára, a *Szerkesztés* → **Bővítés űrlapról** menünél a megfelelő űrlapot kell választani és folytatódhat a feldolgozás, innen már minden a "régi".

Régi rekord módosítása

A meglévő rekordjaink módosítása estén nincs változás a munkamenetben. A nagyobb halmazokat (MSS, DIS, RAL, GIL, LGYL, 77) automatikusan áthelyezzük az új formátumokra, idővel az LDR és 008 mezőket is aktualizálni fogjuk.

Kézi javítás esetén kötelező a formátum ellenőrzése, szükség esetén cseréje, illetve az LDR és 008 mezők értékei kötelező jelleggel javítandóak az új tipológia táblázata alapján!

Formátum csere:

Egyezményes jelek

A központosítási jeleket általában nem kell megadni a leírásban, de vannak kivételek: a 245-ös mező \$b almezője és a 880-as mezők.

A szöveg- és az adatelhagyást jelölni kell:

A **szövegelhagyás jele** a három pont. Akkor alkalmazzuk, ha valamely adat szövegéből megengedett részt hagynak el. (Pl.: ... szerk. Szily Kálmán ...)

- Az adatelhagyás jele személynév elhagyásakor **[et al.]**, földrajzi név és testületi név elhagyásakor **[etc.]** 4 és több kiadó esetén csak az első nevét írjuk le, majd **[etc.]**.
- Az adat származási *forráshelyének jelölése* megengedett forrás használata esetén kötelező, jele a szögletes **[]** zárójel.

További esetleges kivételeket lásd az adott mező leírásánál.

A cím kezdetén található ' , „ ”, [] jeleket **nem kell** beleszámolni az elhagyandó karakterekbe.

Adatok írásmódja

Az egyes szavakat csak az alábbi esetekben lehet **nagybetűvel** kezdeni:

- Az adatcsoportok első szavai (kivéve a terjedelem adatcsoportját és az első adatcsoportot, ha a címadatot a forráson a szövegelhagyás jele előzi meg).

- Azok a szavak kezdhetők nagybetűvel, amelyeket az illető nyelv helyesírási szabályai szerint is nagybetűvel kell írni.

A bibliográfiai leírásban a számokat arab számmal, római számmal vagy számnévvel kell írni, úgy, ahogyan azt a számadatot a forrás közli.

Mindig **arab számmal** kell írni:

- a kötetjelzést,
- a kiadásjelzést,
- a megjelenés évét,
- a számozatlan oldalak és táblaoldalak, illusztrációk, mellékletek megállapított oldalszámát,
- a kötetek számát,
- a méretet,
- az alsorozati jelölőt, a sorozati, illetve alsorozati számot, az árat.

[Régi könyvek esetén: „A számokat a kiadvány írásmódjának megfelelően arab számmal, vagy római számmal, vagy betűkkel kiírt számnévvel kell leírni a címekben, a kiadásjelzésben, a kötetjelzésben, a megjelenési adatokban, a fizikai jellemzők adataiban és a sorozaton belüli számban.” (KSZ/6)]

A forrás **téves adatait és sajtóhibáit** a forrás közlésének megfelelően, azaz hibával együtt írjuk le. Ha az adatcsoportonként részletezendő szabályok előírják, a forrás téves adatának leírása után szögletes zárójelbe tett felkiáltójellel kell felhívni a figyelmet a téves adatra, majd utána le kell írni a helyes adatot. ([!...]) A könyv megjelenésének időpontjában érvényes helyesírási sajátosságok nem minősülnek sajtóhibának.

A könyvnek azokat a bibliográfiai adatait, amelyeket nem latin betűs írással közöl, át kell írni latin betűkre.

Többkötetes művek

Többkötetes könyvek esetén **többlépcsős összefoglaló szintű leírás** leírást alkalmazunk. A közös adatok kerülnek a monografikus leírásnál ismertetett mezőkbe, kötetrekord tartalmát pedig a **774**-es mezőben lévő bibliográfiai információk adják.

Ne használjuk a **245**-ös mező \$n és \$p almezőjét a kötetek leírására, mindig **774**-es mezőben szerepeljenek a kötetadatok. (Akkor is, ha csak egy kötet van meg a több kötetből.)

A kötetek közös adatainak leírásához elsődlegesen az elsőként megjelent kötetet kell felhasználni.

!Változás! 787-es mező HELYETT 774-es mezőt kell alkalmazni!

Részcímes dokumentumok

A KSZ/3 szabvány (Bibliográfiai leírás. Időszaki kiadványok) 1.42 pontja tartalmazza, hogy „Önálló időszaki kiadványnak kell tekinteni, az olyan mellékleteket, különszámokat, amelyek saját állandó címmel, rendszerint saját szerzőségi adatokkal és önálló számozási adatokkal is rendelkeznek.”, Ennek értelmében két leírást kell készíteni: a **periodika** (rekord formátuma: CR=időszaki) és a **részcímes kötet** (rekord formátuma: BK=könyv) bibliográfiai leírását. A két rekord közötti kapcsolatot a részcímes szám/kötet bibliográfiai leírásába felvett Aleph-specifikus **LKR ANA** rekordkapcsolati mező hozza létre.

A részcímes szám/kötet bibliográfiai rekordjához nem tartozik példányadat! Az **LKR \$a** almezőben felvett **ANA** kapcsolat biztosítja, hogy a részcímes rekord az időszaki kiadvány példányadataival automatikusan összekapcsolódjon, és WebOPAC felületen megjelenjen. A példányok beazonosítása a részcímes szám rekordjában a kötelező **490**-es mezőben felvett számozási adatok, az **LKR** példányszűrő mezőiben felvett számozási adatok, valamint a példányadatoknál az OPAC megjegyzésben közölt rész cím segítségével történik. **830**-as mező felvételére nincs szükség, tehát a **490**-es mező első indikátora **0**.

A részcímes kötetben a BK formátumban szükséges leíró mezőkön kívül a következő 3 mezőt kell létrehozni, amelyek egyike sem hagyható el: **LKR \$aANA ; BAS##\$aRC ; 490**.

Évkönyvek, konferenciák/kongresszusok kiadványai

Az időszaki kiadványok közül az évkönyv hasonlít leginkább a könyvre, hiszen fizikai megjelenési formája az esetek nagy részében a könyvekével azonos. Amiért viszont az évkönyvet az időszaki kiadványok dokumentumtípusába kell sorolni:

- részegységei időről időre megjelennek (de előre nem eldöntött, hogy meddig),
- a részegységek összetartozását közös címük fejezi ki,
- az egyes részegységek sorrendjét számozási adatuk mutatja.

Ha minden kötet saját ISBN-nel jelenik meg és van önálló címe is, akkor a monografikus feldolgozás részcímes számként készül el.

Évkönyvszerűségek az adott időközönként átdolgozott, ismételten megjelentetett kötetek, még ha az évkönyv-jellegre kifejezett utalás nem történik is. Ebben az esetben az elsőként megjelenő kötetet általában monográfiaként kezelik (a kiadó esetleg annak is szánja), és időszaki kiadványként való feldolgozásáról csak több kiadás után lehet dönteni. Ilyen esetben célszerű a monografikus feldolgozást továbbvinni, hogy egyféle rendszerben legyen raktározva a dokumentum.

A konferenciák/kongresszusok kiadványai esetében – minthogy ismétlődő megjelenésük körülményei az általában változó helyszínek és kiadók követeztében bizonytalanok – monografikus feldolgozás készítenőd.

Monografikusan feldolgozandó évkönyvről leírás ide!!!

Mezők leírása

Az útmutató a MARC 21 szabvány No. 23-as verziója (2016 november) alapján készült.

Figyelem! A **kék színnel** történő kiemelések a leggyakrabban használt értékeket jelölik.

Az üres indikátor jele a példákban: #.

LDR

Szerkesztése: LDR mező kijelölése, majd *Ctrl+F* (vagy *Szerkesztés / Űrlap megnyitása* menüpont) és megadjuk az adatokat.

Nincs indikátor definiálva

00-04 Rekordhossz

05 Rekord állapota

- a a leírási szint emelkedése / ideiglenes
- c átemelt, javított vagy módosított¹
- d törölt
- n új
- p prepublikációs szintről javított rekord

Új rekord esetén értéke **n**, módosított, átemelt, javított rekordoknál **c**-re kell átírni!

06 A dokumentum jellege (rekordtípus)

- a (nyomtatott) nyelvi anyag
- c nyomtatott zenemű (pl. kotta)
- d kéziratos zenemű (pl. kotta)
- e kartográfiai anyag (pl. térkép)
- f kéziratos kartográfiai anyag (pl. térkép)
- g audiovizuális anyag (kivetíthető médium)
- i nem zenei hangzó anyag
- j zenei hangzó anyag
- k két-dimenziós nem kivetíthető grafika
- m számítógép fájl
- o készlet, vegyes dokumentum anyag (különleges oktató anyag is)
- p vegyes anyag
- r három-dimenziós alkotások vagy természeti tárgyak
- t kéziratos nyelvi anyag

Meg kell adni a feldolgozott dokumentum típusát!

07 Bibliográfiai szint

- a monografikus részdokumentum (monográfia része pl. tanulmány)
- b periodikus jellegű részdokumentum (analitikus, periodika része pl. cikk)
- c gyűjtemény (pl. konferencia csomag)
- d alárendelt egység (kötet, részegység)²
- i integrálódó forrás (cserelapos kiadvány, weboldal)
- m monográfia
- s időszaki (**Figyelem!** a rekord formátuma ebben az esetben: CR)

Értéke leggyakrabban **m**, monografikus leírások esetén. (többkötetes művek összefoglaló szintű leírása esetén is)

08 Felügyelet típusa

- üres nem speciális
- a archív

Értéke általában: #

09 Karakterkódolás

- üres MARC
- a UCS/Unicode

10 Indikátor hossza: MARC21 rekordban ez mindig "2" (automatikusan generált)

¹ Minden módosítás esetén aktualizálni/javítani kell a megnyitott rekordot, ennek tényét jelölni kell itt.

² Abban az esetben, ha a kötetekről külön leírás készül és nem a 774-es mezőben történik a kötetadatok megadása.

11 Almezőazonosító hossza: MARC21 rekordban ez mindig "2" (automatikusan generált)

12-16 Az adatok báziscíme: automatikusan generált

17 Leírási szint

üres teljes szint
(teljes MARC rekord autopszia alapján)

1 teljes szint, autopszia nélkül
(főleg retrokonverzió alkalmával)

2 egyszerűsített, autopszia nélkül
(retrokonverzió alkalmával, minden fontos leíró elem jelen van, besorolási adatok nem feltétlenül aktuálisak)

3 rövidített (minimum követelményeknél kevesebb adatot tartalmazhat, besorolási adatai vannak, de nem feltétlenül aktuálisak)

4 alapszintű (minimum követelményeknek megfelelő rekord)

5 részleges, előzetes (még nem végleges rekord)³

7 minimális (minimum követelményeknek megfelel, érvényben lévő besorolási adatokkal)

8 CIP programban keletkezett leírás

u ismeretlen

z nem alkalmazható (a rekordra nem alkalmazható a leírási szint fogalma)

Mokkába kerülő rekordoknál # vagy 1 vagy 2 érték javasolt, a többi kerülendő!

18 Használt katalogizálási rendszer/szabvány

üres nem ISBD

a AACR 2

c ISBD központosítás nélkül

i ISBD központosítással

n Nem ISBD központosítás nélkül

u ismeretlen

Korábban i jelölést használtunk, mostantól c értéket kell megadni, mivel nem használunk központosítási jelet a leírás során!

19 Rekordkapcsolat jelölése

üres Nem kapcsolódik a rekordhoz másik bibliográfiai rekord

a A tételcsoport rekordja

b Önálló címmel rendelkező rész

c Nem önálló című rész (rekordja csak a csoport rekordjával együtt érthető)

001

A rekordot létrehozó intézmény által létrehozott rekordazonosító szám. A rendszer automatikusan generálja.

005

A legkésőbbi tranzakció ideje és dátuma. A rendszer automatikusan generálja.

³ Dezideráta dokumentumokról készült rekordok esetén ezt használjuk.

008 Állandó hosszúságú adatalemek

Mező szerkesztése: 008-as mező kijelölése, majd Ctrl+F (vagy Szerkesztés / Űrlapmegnyitása menüpont) és megadjuk az adatokat.

Nincs indikátor definiálva

00-05 Az adatbázisba kerülés dátuma: automatikusan generált

Megadása kötelező!

06 Megjelenési év típusa

b Nincs megadott dátum; időszámításunk előtti dátum (####)

c Folyamatos megjelenési státuszú időszaki kiadvány (induló év és 9999) (ÉÉÉÉ; 9999)

(**Figyelem!** a rekord formátuma ebben az esetben: CR vagy SR)

d Megszűnt időszaki kiadvány (induló és záró éve) (ÉÉÉÉ ÉÉÉÉ) (**Figyelem!** a rekord formátuma ebben az esetben: CR vagy SR)

e Részletezett dátum (ÉÉÉÉ HHNN)

i Gyűjtemény teljes megjelenési időintervalluma (ÉÉÉÉ ÉÉÉÉ)

k Gyűjtemény zömének megjelenési ideje (ÉÉÉÉ ÉÉÉÉ)

m Összetett megjelenési évek (ÉÉÉÉ ÉÉÉÉ)

többkötetesnél, ha évek tartományáról van szó: **m**

n Ismeretlen dátum (uuuu uuuu)

p Terjesztés/kibocsátás és előállítás/felvétel éve, ha eltérő (ÉÉÉÉ ÉÉÉÉ)

q Bizonytalan megjelenési év, legkorábbi-, illetve legkésőbbi lehetséges év (ÉÉÉÉ ÉÉÉÉ)

r Reprint és eredeti megjelenési év (ÉÉÉÉ ÉÉÉÉ)

s Ismert vagy feltételezett megjelenési év (ÉÉÉÉ)⁴

t Kiadás éve és copyright éve (ÉÉÉÉ ÉÉÉÉ)

u Ismeretlen státuszú periodikus kiadvány (ÉÉÉÉ uuuu vagy pl. ÉÉuu uuuu) (**Figyelem!** a rekord formátuma ebben az esetben: CR vagy SR)

07-10 1. dátum

11-14 2. dátum (ha szükséges)

0-9 megjelenési dátum megadása arab számjegyekkel

üres dátum elem nem alkalmazható

u dátum elem teljes mértékben vagy részben ismeretlen

Első dátum mező kitöltése kötelező!
(Második értelemszerűen,
pl. többkötetes könyvek esetén)

Figyelem! A 008-as mező 07-10-es, illetve 11-14-es pozícióban megadott dátum összefügg a leírás 260-as mező \$c almezőjében közölt megjelenési év adattal!

15-17 Megjelenés, kiadás helye: 2 vagy 3 jegyű szabványos országkód (ISO 3166)

Be kell emelni a megjelenési helynek megfelelő országkódot. Az összes országkód megtalálható itt: http://www.loc.gov/marc/countries/countries_code.html

xx# nincs hely, ismeretlen hely vagy meghatározatlan

vp# különböző helyek esetén

⁴ Más időszámítás esetén a 260 ## c almezőjében elsőként a művön szereplő évszám szerepel, amit []-ben követ a Gergely naptár szerinti évszám. Ebben az esetben a pozíció értéke 's', az Aleph hibaüzenet figyelmen kívül hagyható.

Figyelem! A **008**-as mező **15-17**-es pozíciónál megadott országcód összefügg a leírás **260**-as mező **\$a** almezőjében közölt kiadási hely adattal!

Magyarország mindenkori területén az alábbiakat kell érteni:

- Magyarország és Erdély 1918-ig (Horvátország és Szlavónia nélkül).
  - Pozsega, Verőce és Szerém vármegyék 1868-ig.
  - Fiume 1779-1918 között.
  - az 1919 után kialakult magyar állam területe, figyelembe véve az 1938 és 1941 között bekövetkezett határváltoztatásokat.
- (Forrás: <http://mnk.oszk.hu/>)

18-34 Állandó hosszúságú adatelemek, dokumentumtípusonként eltérőek **Könyvek**

pozíció	adat megnevezése	párhuzamos 006 pozíció
18-21	Illusztrációk Kötelező jelölni az illusztráltságot: ha nem illusztrált a dokumentum: # vagyis üres a mező értéke, illusztráltság esetén pedig a értéket adunk meg. (Ha fontosnak tartjuk, megadhatjuk az illusztráció típusát 2., 3., 4. értékként az a érték mellett.)⁵ üres nincs illusztráció a illusztrációk b térképek c arcképek d diagram, grafikon e alaprajzok, tervrajzok f táblák g kotta h hasonmás i címer j leszármazási táblák k űrlapok l minták m hangfelvétel mellékletek o fényképek p kódexek festett díszítései Figyelem! A 008-as mező 18-21-nél megadott illusztráltság összefügg a leírás 300-as mező \$b almezőjében közölt adatokkal!	01-04
22	Célközönség, intellektuális szint Jelölhető, ha az adott dokumentum szempontjából fontosnak tartjuk. üres ismeretlen vagy nem specifikus a kisgyermek irodalom - 6 év alatt	05

⁵ Eredeti példa: (forrás: <https://www.loc.gov/marc/bibliographic/bd008b.html>)
008/18-21 **acd**
300##\$bill., charts, facsim., music, ports.

	b általános iskolai irodalom c kiskamasz irodalom d ifjúsági irodalom e felnőtt irodalom f speciális, szakmai irodalom g általános irodalom j fiatal felnőtt irodalom	
23	Forma Kitöltése az adott dokumentum jellemzői szerint értelemszerűen. üres következők egyike sem a mikrofilm b mikrofiche c mikroopaque d nagy/öregbetűs f Braille-írás o online q direkt elektronikus (közvetlenül elérhető, megfogható médiumon tárolva, pl. disc, szalag) r szabványos betűnagyság s elektronikus (használatához számítógép szükséges, pl. CD-ROM)	06
24-27	Tartalom Legfeljebb négy kód használható betűrendben megadva! A dokumentum főrészének tartalmi kategóriáját fejezi ki, vagy jelzi, hogy a dokumentum tartalmaz az adott tartalmi kategóriába sorolható részt. üres nem meghatározott a tartalom jellege a összefoglaló, absztrakt (teljes tartalom) b bibliográfiák ⁶ c katalógusok d szótárak, glosszárriumok e enciklopédiák f kézikönyvek g törvénytörvény, jogi cikkek i index (mutató) (teljes tartalom) j szabadalmi dokumentumok k diszkográfia l törvény m tézisek/disszertációk n egy tárgykör irodalmi áttekintése o könyvismertetés (szemle) p programozott szövegek q filmográfia r címtár s statisztika t kutatási jelentés	Kötelező jelölni, ha van a dokumentumban valamilyen típusú bibliográfia, illetve maga a mű bibliográfia! 07-10

⁶ Az 504-es mezővel egyeztetve.

	u szabványok/specifikációk v jogi esetek ismertetése w jogi jelentések, elemzések y évkönyv z egyezmény, szerződés 2 offprint, különlenyomat⁷ 5 naptár 6 képregény, grafikus regény Figyelem! A 008-as mező 24-27-es pozíciónál megadott tartalmi jellemzők közül néhány a leírásban megjegyzésként kötelezően megadandó! Pl. bibliográfia, diszkográfia, filmográfia esetén a leírás 504-es mező \$a almezőjében szövegesen meg kell adni!	
28	Kormányzati kiadvány Kormányzati kiadvány esetén a megfelelő betűjelzés megadandó, egyébként üresen marad a mező. üres nem közigazgatási kiadvány a autonóm ill. fél autonóm szervezet kiadványa c több helyszíni közigazgatási testület (multilocal) kiadványa f föderális/nemzeti szintű közigazgatási testület kiadványa i nemzetközi, kormányközi közigazgatási testület kiadványa l helyi közigazgatási testület kiadványa m több államot átfogó testület (multistate) kiadványa o közigazgatási testület, meg nem határozott szint s állami, provinciális, területiális stb. szintű testület kiadványa u eldönthetetlen, hogy a mű közigazgatási kiadvány-e z egyéb	11
29	Konferencia kiadványa 0 nem konferencia kiadvány 1 konferencia kiadvány Figyelem! A 008-as mező 29-es pozíciónál megadott 1 jelölés konferencia kiadványra utal. Ekkor a leírásban 111-es mezőben adjuk meg a konferencia adatait, ha az a főtétel (vagy 711-es mezőben ha melléktétel) és fontos, hogy az Authority adatbázisból beemeljük. Ha még nem szerepel az adatbázisban, akkor létre kell hozni (Szerkesztés / Új rekord származtatása módszerrel)! Emellett megjegyzésként az 500-as mező \$a almezőjében szövegesen meg kell adni a konferenciára vonatkozó adatokat.	12
30	Festschrift, jubileumi kiadvány 0 nem emlékkötet, nem jubileumi kiadvány, nem Festschrift 1 emlékkötet, jubileumi kiadvány, Festschrift	13
31	Mutató, index 0 nincs mutató (nem tartalmaz indexet a dokumentum) 1 van mutató (a dokumentum saját tartalmára vonatkozó index van a kiadványban)	14

⁷ Korábbi 592-es (jelenleg 500-as) mezővel kapcsolatban.

32	Nincs definiálva	15
33	Műfaj 0 nem szépirodalom 1 szépirodalom d Drámák e Esszék f Regények h Humoreszk, satíra i Levelek j Elbeszélések m Kevert műfajok p Költemények s Beszéd u Ismeretlen	Megadása kötelező! Műfaj jelölésére a 0 vagy 1 érték használata kötelező, a többi értéket megadható! 16
34	Életrajz Ha a dokumentum életrajz, vagy tartalmaz életrajzi elemeket, akkor a megfelelő érték megadandó, egyébként üresen marad a mező. üres nem életrajzzal kapcsolatos anyag a önéletrajz b egyéni életrajz c közös életrajz (életrajzgyűjtemény) d életrajzi információkat tartalmaz Figyelem! A 008-as mező 34-nél megadott érték függvényében, amennyiben a dokumentum „róla szóló irodalom”, akkor a leírásban 600-as mezőben fel kell tüntetni a személyneve(ke)t, mint Személynév – tárgyi melléktétel. Ne felejtsük el a neve(ke)t az Authority adatbázisból beemelni, vagy ha még nem szerepel(nek) az adatbázisban, akkor létrehozni (Szerkesztés / Új rekord származtatása)!	17

35-37 Nyelv kódja: 2 vagy 3 jegyű szabványos nyelvkód (ISO 639)

Be kell emelni a mű fő részére vonatkozó megfelelő nyelvkódot. Az össze nyelvkód megtalálható itt: <http://www.loc.gov/marc/languages/langhome.html>

nincs információ

zxx nincs meghatározható nyelvi tartalom (pl. kép, komolyzene, programnyelv stb.)

mul 3-nál több nyelvű dokumentum, domináns nyelv nélkül

sgn jelbeszéd

und meghatározatlan

Figyelem! A **008-as** mező **35-37-nél** megadott nyelvi kód szerepel a leírás **041-es** mező első \$a almezőjében!

38 Módosított rekord

üres	nem módosított
d	adott dokumentum eredetijéről valamilyen információ kihagyva
o	transzliterált, a katalóguscédula is transzliterált
r	transzliterált, a katalóguscédula eredeti írásrendszerben
s	rövidített
x	hiányzó karakterek

Általában üres a mezőérték, kivétel transzliterált leírás esetén, amikor az **o** érték szükséges.

39 Katalogizálás forrása

Megadása kötelező!

üres	Nemzeti bibliográfiai intézmény (pl. OSZK, Library of Congress stb.)
c	Közös katalogizálási program
d	Egyéb <i>(zömében ezt használjuk!)</i>
u	Ismeretlen

020 ISBN (ismételhető)

A **mező kitöltése** ISBN számmal rendelkező dokumentumok esetében **kötelező!** Ha az átemelt rekordban szerepel, akkor ellenőrizzük/javítjuk, ha nem akkor begépeljük. A számok megadása a dokumentumon szereplő tagolás szerint történik, a számok közötti tagolásra pedig kötőjelet használunk.

Nem alkalmazható a szóközzel történő tagolás és a folyamatos számsor beírási forma!

Többkötetes könyv kiadása esetén a fizikai egységek összessége és az egyes fizikai egységek külön-külön is kaphatnak ISBN-számot. Egy két kötetben kiadott műnek tehát három ISBN-száma is lehet. Az elsőként feltüntetett ISBN után az "összkiadás" azt jelenti, hogy az ISBN a kötetek összességére vonatkozik, a másik két ISBN pedig az egyes kötetek saját azonosító száma. Ebben az esetben a közös ISBN a **020**-as mezőbe kerül, a kötetek ISBN-je pedig a **774**-es hívójelű 'Rekordkapcsolatok' mező **\$z** almezőjébe, mint saját - a kötetre vonatkozó - adat.

Figyelem! Tehát a többkötetes könyvek esetében az egyes kötetek ISBN-je ezentúl a **774**-es mező megfelelő **\$z** almezőjébe (ismételhető) írandó.

Közös kiadások esetén az **összes ISBN feltüntetése kötelező!** Az egyes kiadók neve ebben az esetben a **\$q** almezőbe kerül. **\$q** almezőbe kerülhet továbbá az összkiadás tényére vonatkozó megjegyzés, az ISBN-hez tartozó kötés típusa és az eISBN megkülönböztetése is.

Első indikátor:

üres Nincs definiálva

Második indikátor:

üres Nincs definiálva

Almezők:

A HUNMARC-ban szereplő **\$d**, **\$h**, **\$j** és az általunk használt **\$i** almező megszűnt! Az **\$i** almező helyett a **\$q** használandó.

\$a ISBN (nem ismételhető)

\$c A hozzáférés feltételei (pl. ár) (nem ismételhető)

\$q Minősítő információ (ismételhető)

\$z Törölt, érvénytelen ISBN (ismételhető)

\$6 Kapcsolatok (nem ismételhető)

\$8 Mezőkapcsoló és sorozatszám (ismételhető)

024 Egyéb szabványos azonosítók (ismételhető)

Ebbe a mezőbe írhatók be mindazok a dokumentumokon szereplő azonosító számok, amelyek a 020, 022 mezőkbe nem illenek. Ide írható például az adott kötet DOI száma. (856-os mezőben a DOI linket tegyük elérhetővé.)

Pl.: **024 7# \$a10.1007/s12110-014-9215-2 \$2doi**

Első indikátor

0 International Standard Recording Code (Nemzetközi szabványos termékszám; ISRC)

1 Universal Product Code for Sound Recording; UPC (Amerikai termékkód)

2 International Standard Music Number (Nemzetközi Szabványos Zenei Szám)

3 International Article Number

4 Serial Item and Contribution Identifier

7 A forrás a \$2 almezőben

8 Meg nem határozott típusú szabványos azonosító vagy kód

Második indikátor

üres nincs információ megadva

0 Nincs különbség, a vonalkódban foglalt és a szemmel olvasható szám/kód között nincs különbség

1 Van különbség, a vonalkódban foglalt és a szemmel olvasható szám/kód különbözik.

Almezők:

\$a Szabványos szám vagy kód (nem ismételhető)

\$c A hozzáférés feltételei (ár) (nem ismételhető)

\$d További, a szabványos számot/kódot követő számok/kódok (nem ismételhető)

\$q Minősítő információ (ismételhető)

\$z Törölt/érvénytelen számok vagy kódok (ismételhető)

\$2 A kód/szám forrása (nem ismételhető)

\$6 Kapcsolatok (nem ismételhető)

\$8 Mezőkapcsoló és sorozatszám (ismételhető)

040 A katalogizálás forrásának kódja (nem ismételhető)

A **\$a** almezőben szerepel a leírást végző intézmény kódja.

Átemelés esetén pl.: **040 ## \$aOSZK \$bhun \$cOSZK \$dMTA KIK**

040 ## \$aSZTE \$bhun \$dMTA KIK

Új rekord esetén: **040 ## \$aMTA KIK \$bhun \$cMTA KIK**

Kötelezően kitöltendő almezők: \$a ; \$b ; \$d.

Átemeléskor hozzáírjuk a **\$bhun** almezőt és a **\$dMTA KIK** almezőt!

Első indikátor:

üres Nincs definiálva

Második indikátor:

üres Nincs definiálva

Almezők:

\$a Az eredeti katalogizálást végző intézmény **(nem ismételhető)**

\$b A katalogizálás nyelve **(nem ismételhető)**

\$c Az elektronikus rekordra való átírást végző intézmény **(nem ismételhető)**

\$d A módosító intézmény **(ismételhető)**

\$e Leírási szabvány **(ismételhető)** használható kódok: Description Convention Source Codes

\$6 Kapcsolat **(nem ismételhető)**

\$8 Mezőkapcsoló és sorozatszám **(ismételhető)**

041 Nyelvi kód (ismételhető)

Begépeljük a dokumentum nyelve szerint a három karakteres nyelvi kódot, vagy kiválasztjuk listáról. Ez utóbbi esetben az almezőbe állunk és Ctrl+F8 billentyűkombinációval (vagy az almezőn állva jobb egérgombbal gyorsmenü előhívása és Almező keresési opció menüpont) a feljövő listából kiválasztjuk a nyelvet. Nyelvi kódok forrása: <https://www.loc.gov/marc/languages/>

A **008**-ban a **35-37** értéken megadott nyelvi kódot kell megadni a **041**-es mező első **\$a** almezőjében. **Ha a dokumentumunk többnyelvű, akkor több \$a almezőt kell felvennünk** és megadni az egyes nyelvek kódját (pl. **041 0#\$aeng\$afre\$aager**) egészen 3 különböző nyelvig, ha ennél több nyelvű a dokumentum, akkor **mul** nyelvi kódot írunk! Egyenrangú nyelvek esetén a kódok abc sorrendben sorolandók fel. Ha az általunk leírt dokumentum fordítás, vagy tartalmaz fordítást, akkor a **\$h** almezőben meg kell adni a fordítás nyelvét, az almező ismétlésével meg kell adnunk a további fordítási nyelveket is, ha vannak. Amennyiben az összefoglalás, a tartalomjegyzék, vagy egyéb járulékok más-más nyelven is megtalálhatók a dokumentumban, akkor azokhoz is meg kell adnunk nyelvi kódot a **041**-es mező **\$b**, **\$e**, **\$f**, **\$g** almezőjénél. Ebben az esetben az **546**-os mező **\$a** almezőjében szövegesen is le kell írunk, hogy a dokumentum mely része, milyen nyelven van!

Első indikátor:

üres Nincs információ megadva

0 A dokumentum nem fordítás és nem tartalmaz fordítást

1 A dokumentum fordítás vagy fordítást tartalmaz

Második indikátor:

üres MARC nyelvi kód

7 A forrás meghatározva a \$2 almezőben

Almezők:

Többnyelvű dokumentum esetén és ha a főresz nyelvétől elérő főcím is szerepel a címlapon, akkor több \$a almezőt kell felvennünk!

\$a A szöveg, hangosfilm vagy különálló felirat nyelvi kódja (ismételhető)

\$b Összefoglalás nyelvi kódja (ismételhető)

\$d Ének vagy szöveg nyelvi kódja hangzó dokumentum esetén (ismételhető)

\$e Librettók nyelvi kódja (ismételhető)

\$f Tartalomjegyzékek nyelvi kódja (ismételhető)

\$g Egyéb járulékok, mellékletek, de nem librettók nyelvi kódja (ismételhető)

\$h Az eredeti nyelv nyelvi kódja (ismételhető)

\$j Filmfeliratok nyelvi kódja (ismételhető)

\$k A közvetítő fordítás nyelvi kódja (ismételhető)

\$m Egyéb járulékok, mellékletek, de nem librettók eredeti nyelvének nyelvi kódja (ismételhető)

\$n Librettók eredeti nyelvének nyelvi kódja (ismételhető)

\$2 A kód forrása (nem ismételhető)

\$6 Kapcsolatok (nem ismételhető)

\$8 Mezőkapcsoló és sorozatszám (ismételhető)

100 Személynév, főtétel (nem ismételhető)

„Az egységesített személynév használatának [...] alapelve az, hogy **ugyanannak a személynek a nevét** ugyanabban a rendszerben (persze kíváncsan minden rendszerben) **mindig ugyanazon a néven kell megadni** (leírni), méghozzá abban a névalakban, amelyen a személy működését kifejtette, illetve amelyen a nemzeti hovatartozásának megfelelő bibliográfiai gyakorlat számon tartja. A kiegészítő adatok közül a legfontosabb — és az esetek túlnyomó többségében a személyt egyértelműen azonosító — adat a személy születési, valamint — ha elhunyt — halálozási évszáma. Mindezt célszerű a lehető leghitelesebb forrás alapján pontosan leírni.”⁸ Vonatkozó szabvány: MSZ 3440-2:1979 A bibliográfiai leírás besorolási adatai. Személyek nevei.

Első lépés: behasonlítás. A bibliográfiai rekordban begépeljük a nevet, vagy annak egy részét a **100**-as mező **\$a** almezőjébe, majd Ctrl+F3 billentyű-kombinációval (vagy menüből Szerkesztés / Az aktuális bázisban mező besorolási elemeinek keresése ponttal) előhívjuk az Authority adatbázisunkat, ahol megnézzük, hogy a szerző szerepel-e már.

- **Ha szerepel**, akkor a néven dupla kattintással (vagy név kijelölése után az OK gombra kattintva) beemeljük azt a bibliográfiai rekordba, ezzel összekapcsoltuk a bibliográfiai rekordot az Authority rekorddal. (Így biztosítjuk, hogy a bibliográfiai rekordban az egységesített névalak szerepeljen.)

- **Ha nem szerepel** még a név az Authority adatbázisban, akkor a **100**-as mezőn állva a Szerkesztés / Új rekord származtatása menüpontot választjuk, majd Új Authority rekord létrehozása a **100** mező alapján pontra kattintunk. Az Authority rekordban elvégezzük a javításokat, megadjuk az indikátort,

⁸ <http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tkt/konyvtari/ch06s03.html>

az **\$a** almezőben az egységes névalakot, a **\$d** almezőben a születési és halálozási évet, majd ha kész, akkor a Szerverre mentés gombbal elmentjük az új Authority rekordot. Ezután ezt a rekordot bezárhatjuk (ikonsorból kis kék x-szel). Ha ezt követően a bibliográfiai rekordon a **100**-as mezőn állva kikérjük az Authority adatbázisunkat a Ctrl+F3 billentyűkombinációval, akkor már benne kell lenni a listában a névnek, és így már beemelhető az egységes névalak a bibliográfiai rekordba.

- **Ha több rekord szerepel** az Authority adatbázisban egy személyből, akkor nem engedi hozzákapcsolni az Aleph a bibliográfiai rekordhoz. Ez esetben keresésben az MTA10 bázisban lekeressük az adott nevet és a kapott Authority rekord találatokat kijelöljük, majd átküldjük a Rekordok részbe a Katalogizálás gombra kattintva (jobb oldali gombok között van a találati lista mellett). Végigellenőrizzük az Authority rekordokat, kiválasztjuk, amelyiket meg akarunk hagyni, a többi, azonos személyről készült hibás vagy duplán szereplő Authority rekordot pedig kitöröljük. Csak olyan Authority rekord törölhető, amelyhez nem kapcsolódik dokumentum! Törlés menete: a törölni kívánt Authority rekordot kijelöljük (pirossal körbe van keretezve az Aleph-ben a kijelölt rész, azaz az épp aktuális rekord), majd Ctrl+R billentyűkombinációval (vagy a Szövegszerkesztés / Rekord törlése szerverről menüpontot választva) töröljük a felesleges Authority rekordot. Biztonságból rákérdez a rendszer, hogy valóban akarjuk-e a törlést. Ha igen, akkor törli a kiválasztott Authority-t. Ezzel a művelettel nagyon vigyázzunk és kellő odafigyeléssel alkalmazzuk, mert nem visszavonható!

A felesleges Authority rekordok törlése után a meghagyott Authority rekordban az alábbi módosítást kell elvégeznünk: **008**-as mezőben a **14**-es pozícióhoz **a** értéket kell írunk, **15**-höz szintén **a** érték kerül, **16**-ba pedig **b** értéket kell megadnunk. Javítás után mentjük az Authority rekordot a szerverre, majd bezárhatjuk.

Ezután térjünk vissza a bibliográfiai rekordhoz, itt a **100**-as mezőn állva újra nyissuk meg a Ctrl+F3-mal az Authority adatbázist. Ha jól csináltuk a törlést, akkor egy rekord maradt a listán az adott szerzőről, és így már be tudjuk emelni az egységesített névalakot a bibliográfiai rekordba (névre duplakattintás, vagy név kijelöl és OK).

Első indikátor:

- 0** Egyéni név
- 1** Egy és több elemű vezetéknév
- 3** Családi név (Pl. Esterházy család)

Figyelem! A 2-es 'Több elemű családnév' indikátor a MARC21-ből törölve!

Második indikátor:

üres Nincs definiálva

Almezők:

- \$a** A személynév (**nem ismételhető**)
- \$b** A személynév számeleme (**nem ismételhető**)
- \$c** A névhez kapcsolódó titulusok, egyéb szavak (**ismételhető**)
- \$d** A névhez kapcsolódó dátumok (**nem ismételhető**)
- \$e** Relációs kifejezés (a személynév és a katalogizált mű kapcsolata) (**ismételhető**)
- \$f** A katalogizált mű kiadási ideje (**nem ismételhető**)

\$g Egyéb információk (ismételhető)
\$j Szerzőségi viszonyt módosító adat (ismételhető)
\$k Formai alcím (ismételhető)
\$l A katalogizált mű nyelve (nem ismételt)
\$n A mű részének száma (ismételhető)
\$p A mű részének címe (ismételhető)
\$q A név teljesebb formája (nem ismételt)
\$t A mű címe (nem ismételt)
\$u Affiliáció (nem ismételt)
\$0 Authority rekord kontroll szám (ismételhető)
\$4 Relációs kód (ismételhető)
\$6 Kapcsolatok (nem ismételt)
\$8 Mezőkapcsoló és sorozatszám (ismételhető)

110 Testületi név, főtétel (nem ismételt)

A készíttéssel kapcsolatban a lásd a **100**-as mezőnél leírtakat. Amikor a dokumentum a szerzője nem személy, hanem egy testület, akkor alkalmazzuk. Ugyanúgy járunk el a testületi neves főtétel esetén, mint a szerzői főtételnél, csak a **110**-es mezőben dolgozunk.

Figyelem! MARC21-ben a Testületi név esetén NINCS külön almezőben a testület székhelye (mint **111**-ben a rendezvény esetén **\$c** almezőben), hanem az **\$a** almezőben szerepel a testület neve után kerek zárójelben a székhely!

Pl. **110 2# \$a**Magyar Tudományos Akadémia (Budapest)

Abban az esetben, amikor a főtestület és az alárendelt egység székhelye más-más település, akkor a leírásban mindkét székhely megjelenik a testületi név után.

Pl. **110 2#\$a**Magyar Tudományos Akadémia (Budapest) **\$b**Atommagkutató Intézet (Debrecen)

Ahol a székhely szerepel a testület nevében, ott nem ismételjük meg a névalak után zárójelben!

Pl. **110 2# \$a**Debreceni Egyetem **\$b**Gyermeknevelési és Felnőttképzési Kar (Hajdúböszörmény).

Ha egy testület rendezvényének nincs megkülönböztető neve és a hivatalos neve a testület nevéből és a rendezvény típusának megnevezéséből áll, akkor az egységesített névben a rendszó a testület egységesített neve, egyéb névelem pedig a rendezvény típusának megnevezése. Kiegészítő adatok kapcsolódhatnak a főtestülethez és az alárendelt testületnek minősülő rendezvényhez.

Pl. **110 2# \$a**Könyvűipari Műszaki Főiskola (Budapest) **\$b**Tudományos ülészek **\$n**3. **\$d**1980 **\$c**Budapest

Első indikátor:

0 Fordított testületi név (invertált formában)

1 Államhatalmi, államigazgatási név

2 Állandó testület (egyeses szórend)

Második indikátor:

üres Nincs definiálva

\$a \$b : A testület/alárendelt testület neve után kerek zárójelben a székhely!

\$c \$d : Csak testületnek minősülő rendezvény esetén használandó!

Almezők:

\$a A testületi vagy közigazgatási név (székhely) (nem ismételt)

\$b A testület alárendelt egysége (székhely) (ismételhető)

\$c A gyűlés/rendezvény helye (nem ismételhető)

\$d A gyűlés/rendezvény ideje / egyezmény aláírásának ideje (ismételhető)

\$e Relációs kifejezés (a testület és a katalogizált mű kapcsolata) (ismételhető)

\$f A katalogizált mű kiadási ideje (nem ismételhető)

\$g Egyéb információk (nem ismételhető)

\$k Formai alosztás (testületi név részeként) (ismételhető)

pl.: **610 20\$a***British Library***\$k***Manuscript***\$n***Arundel 384*.

\$l A katalogizált mű nyelve (nem ismételhető)

\$n A gyűlés/rendezvény részének száma (ismételhető)

\$p A mű részének címe (ismételhető)

\$t A mű címe (nem ismételhető)

\$u Affiliáció (nem ismételhető)

\$0 Authority rekord kontroll szám (ismételhető)

\$4 Relációs kód (ismételhető)

\$6 Kapcsolatok (nem ismételhető)

\$8 Mezőkapcsoló és sorozatszám (ismételhető)

111 Rendezvény neve, főtétel (nem ismételhető)

Készítésénél a **100**-as mezőnél leírtak az irányadók. Amikor a dokumentum a szerzője nem személy, vagy testület, hanem rendezvény, akkor alkalmazzuk ezt a mezőt. Ugyanúgy járunk el a rendezvény főtétel esetén, mint a szerzői főtételnél, csak a **111**-es mezőben dolgozunk.

Figyeljünk az indikátorok helyes beállítására, illetve arra, hogy az almezőkódoknál abc sorrendben nézve először **\$c** almezőkódnál a rendezvény helye szerepel, **\$d**-nél pedig a rendezvény ideje. A leírásban viszont sorrendben először az időt kell megadnunk - **\$d** almező, majd utána a helyet - **\$c** almező! (Zárójeleket nem írjuk, automatikusan kiteszi az Aleph!)

Pl. **111 2# \$a***Országos Környezetvédelmi Konferencia* **\$d**1993 **\$c***Siófok*

Amennyiben a rendezvénynek van számozási adata, akkor azt az **\$n** almezőben adjuk meg a rendezvény neve, azaz az **\$a** almező után.

Pl. **111 2# \$a***Országos Családpedagógiai Konferencia* **\$n**1. **\$d**1993 **\$c***Püspökladány*

Ha egy rendezvény nevében nem szerepel a típusának a megnevezése, vagy nem egyértelmű a névből a rendezvény típusa (pl. konferencia, kiállítás stb.), akkor a szabályos megadási forma szerint az **\$a** almezőben a rendezvény neve után pontot teszünk, és utána odaírjuk a rendezvény típusát.

Pl. **111 2# \$a***Reneszánsz kaleidoszkóp. Konferencia* **\$d**2008 **\$c***Budapest*

Példa egy konferenciakiadvány leírására rendezvény főtétellel (111), a rendezvényt szervező intézménnyel mint melléktétellel (710):

Pl. **111 2# \$a***Országos Akusztikai Tanácskozás* **\$n**4. **\$d**1992 **\$c***Budapest*

245 10 \$a*IV. Országos akusztikai tanácskozás az akusztika hazai helyzetéről*

kiállításairól \$b: A Magyar Tudományos Akadémia 1992. évi közgyűléséhez kapcsolódó tanácskozás : Budapest, 1992. május 27-28. \$c[szerv. Magyar Tudományos Akadémia Akusztikai Komplex Bizottsága]

710 2# \$a*Magyar Tudományos Akadémia (Budapest) \$bAkusztikai Komplex Bizottság***\$4***rend.*

Figyelem! **008**-as mező **29**-es pozíciónál megadott **1** jelölés konferencia kiadványra utal. Ekkor a leírásban **111**-es mezőben meg kell adni a konferencia adatait, ha az a főtétel (vagy a **711**-es mezőben ha melléktétel) és az Authority adatbázisból beemelni az egységesített alakot. Ha még

nem szerepel az adatbázisban, akkor létre kell hozni (Szerkesztés / Új rekord származtatása módszerrel)! Mindezek mellett megjegyzésként az **500**-as mező **\$a** almezőjében szövegesen meg kell adni a konferenciára vonatkozó adatokat!

Első indikátor:

- 0** Fordított testületi név (invertált formában)
- 1** Államhatalmi, államigazgatási név
- 2** Állandó testület (egyenes szórend)

Második indikátor:

üres nincs definiálva

Almezők:

- \$a** A konferencia neve, vagy közigazgatási név mint főtétel **(nem ismételhető)**
- \$c** A konferencia helye **(nem ismételhető)**
- \$d** A konferencia ideje **(nem ismételhető)**
- \$e** Relációs kifejezés **(ismételhető)**
- \$f** A katalogizált mű kiadási ideje (indulás tárgyéve, kronológikus) **(nem ismételhető)**
- \$g** Egyéb információk (műfaj, típus) **(nem ismételhető)**
- \$j** Relációs kifejezés **(ismételhető)**
- \$k** Formai alcím **(ismételhető)**
- \$l** A katalogizált mű nyelve **(nem ismételhető)**
- \$n** Rendezvény száma (ágazati jelölés is) **(ismételhető)**
- \$p** A mű részének címe (ágazati cím is) **(ismételhető)**
- \$q** A gyűlés neve, ha közigazgatási székhely nevét követi **(nem ismételhető)**
pl.: 111 1#\$aPárizs\$qBékekonferencia\$d1919
- \$t** A mű címe **(nem ismételhető)**
- \$u** Affiliáció **(nem ismételhető)**
- \$0** Authority rekord kontroll szám **(ismételhető)**
- \$4** Relációs kód **(ismételhető)**
- \$6** Kapcsolatok **(nem ismételhető)**
- \$8** Mezőkapcsoló és sorozatszám **(ismételhető)**

130 Egységesített cím, főtétel **(nem ismételhető)**

A mező az MSZ 3440/4-86 szerinti egységesített címet tartalmazza abban az esetben, ha a főtétel első besorolási adata az egységesített cím.

Ha nem volt egyéb főtételünk, de volt a főcím mellett egységesített címünk is, akkor alkalmaztuk az egységesített cím főtételt.

Ha nincs egyéb főtételünk (100, 110, 111), de van a főcím mellett egységesített címünk, akkor alkalmazzuk az egységesített cím főtételt. Figyeljünk az indikátorok helyes beállítására! A cím az **\$a** almezőbe kerül, a katalogizált mű nyelvi megjelölése pedig az **\$l** almezőbe.

Figyelem! Ha nincs szerző, vagy ha háromnál több szerző van (ekkor az első szerzőségi közlés a **700**-as mezőbe kerül), azaz nincs szerzői főtétel, akkor a **130**-as mezőbe kerül az egységesített cím.

Pl.: **130 0# \$a***Alf laila wa laila \$l*magyar

245 13 \$a Az ezeregy éjszaka könyve **\$b**teljes és irodalmi magyar fordítás **\$c**J. C. Mardrusnak a perzsa és hindu kéziratból készült betűszerinti francia fordítása nyomán

700 1# \$a Mardrus, Joseph Charles **\$d**1868-1948 **\$4**ford.

Ha az egységesített címhez tartozik szerzői főtétele, akkor a **240**-es mezőbe kerül az egységesített cím (ekkor nincs **130**-as mező!). Ha a leírandó gyűjtemény adatelemei között több egységesített cím van, akkor az első kerül a **130**-as (vagy a **240**-es) mezőbe (attól függően van-e szerzői főtétel vagy nincs), a további egységesített címeket a **730**-as mezőbe írjuk. Az egységesített cím, mint tárgyszó pedig a **630**-as mezőbe írandó.

Első indikátor:

0-9 A rendezésből kihagyandó karakterek száma

Figyeljünk az indikátor pontos beállítására!

Második indikátor:

üres Nincs definiálva

Almezők:

\$a Egységesített cím – szerzői főtétel nélküli **(nem ismételhető)**

\$d Az egyezmény aláírásának ideje **(ismételhető)**

\$f A katalogizált mű kiadási dátuma **(nem ismételhető)**

\$g Egyéb információk **(nem ismételhető)**

\$h Hordozó **(nem ismételhető)**

\$k Formai információ **(ismételhető)**

\$l A katalogizált mű nyelve **(nem ismételhető)**

\$m A zenei előadás médiuma **(ismételhető)**

\$n A mű részének száma **(ismételhető)**

\$o A zenemű átdolgozására vonatkozó információ **(nem ismételhető)**

\$p A mű részének címe, alárendelt cím **(ismételhető)**

\$r A zenei mű hangneme **(nem ismételhető)**

\$s Változat **(nem ismételhető)**

\$t A mű címe **(nem ismételhető)**

\$0 Authority rekord kontroll szám **(ismételhető)**

\$6 Kapcsolatok **(nem ismételhető)**

\$8 Mezőkapcsoló és sorozatszám **(ismételhető)**

240 Egységesített cím (szerzői főtételhez tartozó) (nem ismételhető)

Ha van szerzőnk, főcímünk és egységesített címünk is, akkor az egységesített cím a **240**-es mező **\$a** almezőjébe került és az **\$l** almezőbe beírjuk a feldolgozott dokumentum nyelvét. Tipikus esete a **240**-es mező használatának az eredetileg valamilyen idegen nyelven írt, szerzővel rendelkező mű magyar fordításának katalogizálása. Ez esetben tehát, a szerző a **100**-as mezőbe kerül (szerzői főtétel), az eredeti nyelvű cím bekerül a **240**-es mező **\$a** almezőjébe, **\$l** almezőbe a katalogizált dokumentum nyelve, a **245**-ös mező **\$a** almezőjébe pedig bekerül a magyar nyelvű főcím.

Pl.: **100 1# \$a**Twain, Mark **\$d**1835-1910

240 14 \$a*The adventures of Tom Sawyer* **\$l**magyar

245 10 \$a*Tom Sawyer kalandjai* **\$c**Mark Twain ; [ford. Bartos Tibor]

700 1# \$a Bartos Tibor **\$d**1933-2010 **\$4**ford.

Figyelem! Ha az egységesített címhez nem tartozik szerzői főtétele, akkor a **130**-as mezőbe kerül az egységesített cím. Ha az egységesített címhez tartozik szerzői főtétele, akkor a **240**-es mezőbe kerül az egységesített cím (ekkor nincs **130**-as mező!). Ha a leírandó gyűjtemény adatelemei között több egységesített cím van, akkor az első kerül a **130**-as (vagy a **240**-es) mezőbe (attól függően van-e szerzői főtétele vagy nincs), a további egységesített címeket a **730**-as mezőbe írjuk. Az egységesített cím, mint tárgyszó pedig a **630**-as mezőbe írandó.

Az ilyen módon feltüntetett egységesített cím mellett az eredeti címről megjegyzés mező felvétele nem szükséges.

Amennyiben van **\$l** almező, az első indikátor 1, a helyes megjelenítés érdekében.

Első indikátor:

0 Nem nyomtatjuk vagy jelenítjük meg

1 Nyomtatjuk vagy megjelenítjük

Második indikátor:

0-9 A rendezésből kihagyandó karakterek száma

Figyeljünk az indikátor pontos beállítására!

Almezők:

\$a Egységesített cím (**nem ismételhető**)

\$d Az egyezmény aláírásának ideje (**ismételhető**)

\$f A katalogizált mű kiadási dátuma (**nem ismételhető**)

\$g Egyéb információk (**ismételhető**)

\$h Hordozó (**nem ismételhető**)

\$k Formai alcím (**ismételhető**)

\$l A katalogizált mű nyelve (**nem ismételhető**)

\$m A zenei előadás médiuma (**ismételhető**)

\$n A mű részének száma (**ismételhető**)

\$o A zenemű átdolgozására vonatkozó információ (**nem ismételhető**)

\$p A mű részének címe (**ismételhető**)

\$r A zenemű hangneme (**nem ismételhető**)

\$s Változat (**nem ismételhető**)

\$0 Authority rekord kontroll szám (**ismételhető**)

\$6 Kapcsolatok (**nem ismételhető**)

\$8 Mezőkapcsoló és sorozatszám (**ismételhető**)

245 Cím és szerzőségi közlés (nem ismételhető)

Cím

Adatok megadása: a **főcímet begépeljük** a **245-ös mező \$a** almezőjébe a dokumentumban szereplő módon **szó szerint és betűhíven**. (Nem követendő a tipográfiai sajátosságok és a nagybetűs írásmód, de a címben szereplő idézőjelek, írásjelek megadandók a leírásban!) Szabvány szerint a főcím forrása csak a dokumentum címlapja lehet, minden más tiltott forrás, azaz máshonnan (egyéb előzékek, borító stb.) nem vehető az adat! Ugyanakkor főcím mindenképpen szükséges a rekord elmentéséhez. Ha viszont a megadott főcím forrása nem a címlap, akkor kötelező az **500-as mezőben** megjegyzést készíteni a forrás megjelölésével! Pl.: **500 ## \$aBorítócím**

A **245-ös mező \$b** almezőjébe kerül az alcím, az egyéb címadat, (további címek) ha vannak. Ezen adatok főforrása a címlap. Párhuzamos cím és alcím esetén a címlapon kívül minden egyéb tiltott forrás, azaz nem közölhető adat **245 \$b** almezőben, csak ami a címlapról származik! Ha fontosnak ítéljük az egyéb előzékeken, borítón, verzón, stb. közölt alcímet, párhuzamos címet, akkor az(oka)t megjegyzésként írhatjuk le az **500-as mezőben**.

Az **alcím** a főcímre vonatkozik, azt kiegészíti, pontosítja, magyarázza vagy módosítja. Az alcímet a leírásban **kisbetűvel kell kezdeni**, kivéve tulajdonnevek esetében, vagy ha az adott nyelv helyesírási szabályai mást kívánnak.

Az **egyéb címadat** a műfajra, illetve a kiadás indítékaira vonatkozik. Főforrása a címlap, emellett megengedett forrás az egyéb előzékek is, tehát azokról is megadható az adat a leírás **245 \$b** almezőjében, ez esetben viszont [ ] szögletes zárójelek között adjuk meg az adatot.

Ha alcímet és egyéb címadatot is közölnek a források, akkor elsőként az alcímet, utána az egyéb címadatot kell leírni.

Figyelem! A **\$b** almezőben az elsőnek közölt alcím és egyéb címadat előtti : kettőspont egyezményes jelet BE KELL ÍRNUK, az Aleph nem kiteszi azt automatikusan. Több alcím vagy egyéb címadat esetén a második és minden további cím elé nekünk kell beírni a kettőspontot (:), illetve párhuzamos cím esetén **nekünk kell beírni** az = egyenlőségjel egyezményes jelet.

Ezen jelek helye a **245 \$b** almező legeleje, a mező tartalma előtt:

245 \$a Tündérváros \$b: az erdélyi fejedelmi kor magyar és román szemmel : két tanulmány

245 \$a Kinek tesz el milyen hitet \$b= Who to believe expecting what

Ha egy párhuzamos cím van, akkor a **\$b** almezőbe kerül a párhuzamos cím = egyenlőségjellel kezdve. (Ha van több párhuzamos cím is, akkor azokat az első párhuzamos cím után soroljuk fel a **\$b** almezőben, a második és további párhuzamos címek előtt is be kell írunk az = egyenlőségjelet egyezményes jelként.)

Ha a dokumentumban szerepeltetve van párhuzamos cím, alcím és egyéb címadat is, akkor értelemszerűen kell begépelnünk az adatelemekhez tartozó egyezményes jelet!

Az alcímet és az egyéb címadatot *lehetőleg* a velük azonos nyelvű főcím után kell leírni. Azt az alcímet és egyéb címadatot, amelynek nincs párhuzamos megfelelője, az utolsóként leírt címadat után kell leírni. Ez a szabály nem vonatkozik arra a főcímre, amelyiknek nincs párhuzamos párja, mert a főcím minden körülmények között az elsőként leírandó adatelem!

Ha a könyv a szerzőségi adatokat mind a *főcím*, mind a *párhuzamos cím* nyelvén közli, a szerzőségi adatokat a velük azonos nyelvű címek után *kell* leírni. Ebből a szabályból az is következik, hogy a szerzőségi adatot is legalább két nyelven kell a könyvnek közölnie ahhoz, hogy leírható legyen mind a főcímhez, mind a párhuzamos címhez tartozóan. Azt a szerzőségi adatot viszont, amelyiknek nincs párhuzamos megfelelője, az utolsóként leírt szerzőségi adat után kell leírni.

Pl.: **245 10\$a** *Project directory /\$cTransport Canada, Research and Development Centre, Technology Branch = Répertoire des projets / Transports Canada, Centre de Recherche et de Développement, Direction Technologie*

Figyelem! Ha a forrás a szerzőségi funkciót több nyelven, a személy nevét pedig egy nyelven közli, akkor a szerzőségi funkció megnevezését csak a főcím nyelvével és írásrendszerével megegyező nyelven kell leírni!

Példák az adatcsoport szerkezetére:

ISBD megjelenítési formátumban	MARC 21 formátumban
Főcím / szerzőségi közlés	\$a Főcím \$c szerzőségi közlés
Főcím : alcím vagy egyéb címadat / szerzőségi közlés	\$a Főcím \$b : alcím vagy egyéb címadat \$c szerzőségi közlés
Főcím : alcím vagy egyéb címadat / első szerzőségi közlés ; második szerzőségi közlés	\$a Főcím \$b : alcím vagy egyéb címadat \$c első szerzőségi közlés ; második szerzőségi közlés
Főcím : alcím vagy egyéb címadat : alcím vagy egyéb címadat / első szerzőségi közlés ; második szerzőségi közlés	\$a Főcím \$b : alcím vagy egyéb címadat : alcím vagy egyéb címadat \$c első szerzőségi közlés ; második szerzőségi közlés
Főcím = Párhuzamos cím / szerzőségi közlés	\$a Főcím \$b = Párhuzamos cím \$c szerzőségi közlés
Főcím = Párhuzamos cím = Párhuzamos cím / szerzőségi közlés	\$a Főcím \$b = Párhuzamos cím = Párhuzamos cím \$c szerzőségi közlés
Főcím / szerzőségi közlés = Párhuzamos cím / szerzőségi közlés	\$a Főcím \$c szerzőségi közlés = Párhuzamos cím / szerzőségi közlés
Főcím : alcím vagy egyéb címadat / szerzőségi közlés = Párhuzamos cím : alcím vagy egyéb címadat / szerzőségi közlés	\$a Főcím \$b : alcím vagy egyéb címadat / szerzőségi közlés = Párhuzamos cím : alcím vagy egyéb címadat \$c szerzőségi közlés
Főcím = Párhuzamos cím : alcím vagy egyéb címadat / első szerzőségi közlés ; második szerzőségi közlés	\$a Főcím \$b = Párhuzamos cím : alcím vagy egyéb címadat \$c első szerzőségi közlés ; második szerzőségi közlés

(Vonatkozó szabvány: MSZ 3424/1-78 4.1.1.)

Konkrét példák:

245 10 \$aNémet-magyar nagyszótár **\$b**: új német helyesírással = *Deutsch-ungarisches Grosswörterbuch : mit neuer Rechtsreibung*

245 10 \$a Munkácsy Mihály 1844-1900 élete és kultusza **\$b**= *Das Leben und der Kult von Mihály Munkácsy 1844-1900 : kiállítás a debreceni Déry Múzeumban*

Minden párhuzamos címről készül 246-os mező! Ahány párhuzamos cím, annyi **246**-os mező lesz!

Figyelem! A HUNMARC-ban korábban használatos **741 Párhuzamos cím mező** a MARC21-ben nem szerepel!

Egyéb címváltozat (eltérő borítócím vagy gerinc cím stb.) esetén szintén alkalmazzuk a **246**-os mezőt! Ennek részletezését lásd ott.

Szerzőségi közlés

A **\$c** almezőben adjuk meg a **szerzőségi adatokat**, melyek esetén főforrás a címoldal, megengedett forrás a könyv egésze, tiltott forrás a könyvön kívüli forrás. Ha a dokumentumban több szerző szerepel, akkor a **\$c** almezőben közölt azonos szerzői funkcióban tevékenykedő személyek között vessző (;) az egyezményes jel, különböző szerzői funkció esetén pedig pontosvessző (:).

Figyelem! Ezen esetekben a **címleírónak kell beírni ez(eke)t a központosítási jele(ke)t!**

Ha egy szerzői funkcióban három személy szerepel, mindet szerepeltetjük a leírásban. Ha egy szerzői funkcióban háromnál több személy szerepel, csak az elsőt szerepeltetjük a leírásban, majd [et al.] megjelölést használunk. Ha a szerzőségi adat nem főforrásból származik (azaz nem a címoldaltól), hanem megengedett forrásból (a könyv egésze), akkor szögletes zárójelek ([]) között adjuk meg a leírásban.

A szerzői (közreműködői) funkciót jelölő kifejezéseket a címoldal (a könyv) közlésének megfelelően kell leírni, e kifejezések lényegtelen elemei azonban elhagyhatók (jelölése: ...). A szerzői (közreműködői) funkciót jelölő kifejezések – ha van szabványos rövidítésük – rövidíthetők.

A **\$c** almezőben megadott szerzőket feltüntetjük besorolási adatként a **100-as** vagy a **700-as** mezőben, attól függően, hogy szerzői főtételelről vagy szerzői melléktétellelről van szó (testületi szerzőket pedig **110-es**, vagy **710-es** mezőbe adjuk meg).

Az **505-ös** mező kitöltésének szabályai változtak, erről részletesebben lásd ott!

Gyűjteményes művek

Ha **közös főcím nélküli szerzői gyűjtemény** a leírás tárgya, azaz több mű van a dokumentumban és az egyes művek címe szerepel a címoldalon, akkor a sorrendben elsőként közölt cím kerül az **\$a** almezőbe főcímnak. Majd a további címek a **\$b** almezőbe kerülnek, elé ; pontosvesszőt írunk egyezményes jelként.. A 3., 4. és minden további cím előtt ; pontosvesszőt írunk egyezményes jelként. A **245 \$b** almezőben megadott címeket a **740-es** mezőben is feltüntetjük (ha van eredeti cím, akkor **730-ban** is).

Pl. **245 1#\$a**Oszlopos Simeon **\$b**; Elveszett paradicsom ; A gyáva **\$c**Sarkadi Imre
740 02\$a Elveszett paradicsom
740 22\$aA gyáva

Fordítást is tartalmazó közös főcím nélküli szerzői gyűjtemények további címadatait a **740-es** hívójelű mezőben, a további művek eredeti címeit a **730-as** hívójelű mezőben írjuk le.

Pl. **100 10\$a**Kafka, Franz
240 14\$a Der Heizer**\$l**Magyar
245 12\$aA fűtő **\$b**; Az átváltozás : elbeszélések
505 8#\$a Tart. még: Az átváltozás
730 42\$a Die Verwandlung**\$l**Magyar
740 32\$a Az átváltozás**\$b**elbeszélések

Ha **közös főcímmel rendelkező szerzői gyűjtemény** a leírás tárgya, azaz több mű van a dokumentumban és az egyes művek címe szerepel a címoldalon plusz van egy közös főcím is, akkor a leírásban a **245 \$a** almezőben megadjuk a közös főcímet, az egyes művek címét pedig felsoroljuk tartalomként az **505-ös** mezőben és feltüntetjük a címeket **740-es** mezőben is (ha van eredeti cím, akkor **730-ban** is).

Pl. **100 10\$a**Örkény, István**\$d**1912-1979**\$80**
245 10\$a Kisregények**\$c**Örkény István

505 0#*\$a*Glória ; Macskajáték ; Tóték ; "Rózsakiállítás" ; Egy négykezes regény tanulságos története

740 02*\$a*Glória

740 02*\$a*Macskajáték

740 02*\$a*Tóték

740 02*\$a*"Rózsakiállítás"

740 42*\$a*Egy négykezes regény tanulságos története

Ezt a szerkezeti leírási módot követjük akkor is, ha a címadatok a címoldalon a közös főcím mellett nem jelennek meg, hanem a tartalom alapján végezzük a feltárást. Fordítást is tartalmazó közös főcímmel rendelkező szerzői gyűjtemények tartalmának címadatait a **740**-es mezőben, a további művek eredeti címeit a **730**-es mezőben írjuk le.

Ha **közös főcím nélküli többszerzős gyűjtemény** a leírás tárgya, azaz több mű van a dokumentumban, több szerzőtől és az egyes művek címe és szerzőségi adata fel van tüntetve a címoldalon, akkor a sorrendben elsőként közölt címet írjuk a **245 \$a** almezőbe főcímnak, majd a **\$c** almezőben adjuk meg az adott címhez tartozó szerzőségi adato(ka)t. Ezután a további címet/címeket felsoroljuk a **\$c** almezőben az aláhúzott példa alapján. A rekordban a második és minden további szerzőt a **700**-as mezőben írunk le, ahol a második indikátor 2, ami analitikus tételt jelent. Az egységesített címet a **730**, míg a további címet a **740**-es mezőben írjuk le. Mindkét mező második indikátora 2. A gyűjteményes művek leírásánál kap fontos szerepet a **\$8**-as kapcsolatjelölő almező. A **\$8** almezőben lévő szám jelzi az összetartozó besorolási adatokat.

Pl.: **100 10***\$a*Fialkowski, Konrad**\$81**

240 10*\$a*Homo divinus**\$l**Magyar

245 10*\$a*Homo divinus**\$c**Konrad Fialkowski. Még egy kicsit élni / Adam Hollanek

700 10*\$a*Hollanek, Adam**\$82**

700 11*\$a*Nemere, István**\$d1944-\$4ford.**

730 01*\$a*Jeszczce troche pozyc**\$l**Magyar**\$82**

740 01*\$a*Még egy kicsit élni**\$82**

Ha **közös főcímmel rendelkező többszerzős gyűjtemény** a leírás tárgya, azaz több mű van a dokumentumban más-más szerzőtől, és van egy közös főcím, akkor a leírásban a **245 \$a** almezőbe kerül a közös főcím. Az egyes művek címe és a hozzájuk tartozó szerzőségi adatok szerepelhetnek a dokumentum címoldalán, az előzéklapok valamelyikén, vagy előfordul, hogy a tartalomjegyzékben adják meg azokat. A források valamelyikét felhasználva kell megadnunk az egyes művek címét és a hozzájuk tartozó szerzőségi adatokat az **505**-ös mezőben. A szerzőket **700**-as mezőkben vesszük fel, ahol a második indikátor 2, ami analitikus tételt jelent. Fel kell venni minden címhez a **740**-es mezőt, illetve ha szükséges akkor a **730**-as egységesített cím mezőket. Mindkét mező második indikátora 2. A **\$8** almezőben lévő szám jelzi az összetartozó besorolási adatokat. (A könyvben szereplő művek cím- és szerzőségi adatainak megjegyzésként (**505**) való megadása feltétlenül szükséges, mert így lehet szabályosan elkészíteni a besorolási adatokat az egyes művekhez (**700**, **730**, **740**), ami pedig az egyes művek és szerzők visszakereshetősége szempontjából lényeges!)

Pl.: **245 02***\$a*A fizikusok**\$b**öt modern dráma**\$c**[ford. Gábor Andor et al.]

505 0#*\$a*Éjjeli menedékhely / Maksim Gor'kij ; Kurázi mama és gyermekei / Bertolt Brecht ; Az ügynök halála / Arthur Miller ; Godot-ra várva / Samuel Beckett ; A fizikusok / Friedrich Dürrenmatt

700 12*\$a*Gor'kij, Maksim**\$81**

700 12*\$a*Brecht, Bertolt**\$82**

700 12\$aMiller, Arthur\$83
 700 12\$aBeckett, Samuel\$84
 700 12\$aDürrenmatt, Friedrich\$85
 700 12\$aGábor, Andor\$d1884-1953 \$4ford.
 700 12\$aFöldényi, F. László\$d1952-\$4utószó
 730 02\$aNa dne\$Imagyar\$81
 730 02\$aMutter Courage und ihre Kinder\$Imagyar\$82
 730 02\$aDeath of a salesman\$Imagyar\$83
 730 02\$aEn attendant Godot\$Imagyar\$84
 730 42\$aDie Physiker\$Imagyar\$85
 740 02\$aÉjjeli menedékhely\$81
 740 02\$aKurácsi mama és gyermekei\$82
 740 32\$aAz ügynök halála\$83
 740 02\$aGodot-ra várva\$84
 740 22\$aA fizikusok\$85

Elektronikus dokumentumok feldolgozásakor a **245**-ös mező **\$h** almezőjében közöljük dokumentumtípusként, hogy [elektronikus dok.], majd a **256**-os mező **\$a** almezőjében megadjuk a fájl jellemzőit. Amennyiben internetes elérés (URL cím) is kapcsolódik a dokumentumhoz (pl. eBook, oBook), akkor azt a **856**-os mező **\$u** almezőjében közöljük. Számítógépes fájlok esetén a rekord formátuma **CF**, figyeljünk ennek beállítására.

A **\$h** almező kitöltése nyomtatott szöveg estén nem szükséges, ezt az almezőt kézirát, folyóiratcikk, könyvfejezet, e-dokumentum, mikroforma esetén használjuk.

Első indikátor:

- 0** A cím főtétele (a főcím a főtétel első besorolási adata)
- 1** A cím melléktétele (Szerzői főtételhez tartozó melléktétel)

Második indikátor:

0-9 A rendezésből kihagyandó karakterek száma

Figyeljünk az indikátor pontos beállítására! A besorolási adat élén álló, rendszót megelőző névelő NEM része a besorolási adatelemnek (betűrendbe soroláskor figyelmen kívül kell hagyni). Ezért, meg kell adni indikátorértéknek a rendezésből kihagyandó karakterek számát! Ha tehát névelővel kezdődik a cím, akkor beírjuk indikátorértékként a megfelelő karakterszámot, mely a betűrendbe soroláskor kihagyandó. **Az érték a névelő karaktereinek száma, plusz az utána következő szóköz!** Pl.:

- A magyar államalapítás cím esetén **2** az indikátor értéke
- Az ember tragédiája cím esetén **3** az indikátor értéke
- Egy magyar nábob cím esetén **4** az indikátor értéke

Az idegen nyelvű névelők esetén is meg kell adni a megfelelő indikátorértéket! Pl.:

- Der Zweite Weltkrieg in Bildern und Dokumenten cím esetén **4** az indikátor értéke
- The Cambridge history of Africa cím esetén **4** az indikátor értéke
- Le français technique cím esetén **3** az indikátor értéke stb.

Almezők:

\$a Cím (nem ismételhető)

\$b A cím többi része (alcím) (nem ismételhető)

\$c Szerzőségi közlés (szerző(k), szerzői funkció(k)) (nem ismételhető)

\$f A dokumentum teljes tartalmának keletkezési dátuma (nem ismételhető)

\$g A dokumentum zömének keletkezési dátuma (nem ismételhető)

\$h Hordozó, médium (nem ismételhető)

\$k Forma (ismételhető)

\$n A mű részének száma (ágazati, alsorozati jelölés) (ismételhető)

\$p Mű részének címe, alárendelt cím (ágazati, alsorozati cím) (ismételhető)

\$s Változat (nem ismételhető)

\$6 Kapcsolatok (nem ismételhető)

\$8 Mezőkapcsoló és sorozatszám (ismételhető)

A **\$b** almező nem ismételhető, a címadatokat egymás után kell felsorolni egyezményes jelekkel elválasztva!

Megszűnt az **\$e** almező, helyette a **\$c** almezőben kell felsorolni a szerzőségi közléseket egyezményes jelekkel elválasztva!

\$z almező megszűnt!

246 Címvariánsok (ismételhető)

A 246-os mezőt minden esetben alkalmazzuk, ha a dokumentumban szerepel valamilyen **egyéb címváltozat**. (eltérő borítócím vagy gerinccím stb).

A névelőt <<>> jelek közé tegyük a helyes indexelés érdekében.

Figyelem! Ahány egyéb cím szerepel a dokumentumon, annyi 246-os mező lesz. A párhuzamos címekről minden esetben készül 246-ös mező! Alcímek esetén a feldolgozó könyvtárosnak mérlegelnie kell, hogy érdemes-e az adott alcímet hozzáférési pontként kiemelni. Ha igen akkor 246-os mezőt kell készíteni az alábbi módon:

245 10 \$aCélok és motiváció **\$b:** a tanulási motiváció a célorientációs elmélet alapján **\$c**Fejes József Balázs

246 30 \$a<<a>> tanulási motiváció a célorientációs elmélet alapján

Ha az adott cím nem sorolható egyik megadott kategóriába sem, első indikátorként **üres** értéket állítunk be és **\$i** almezőben megadhatjuk a cím típusát, ami így megjelenik a leírásban.

246-os mezőben csak olyan cím vehető fel, ami megtalálható a leírás 245, 500 vagy egyéb megjegyzés mezőjében.

Első indikátor:

0 Megjegyzés, nem melléktétel

1 Megjegyzés és melléktétel (megjelenjen a mező)

2 Nem megjegyzés, nem melléktétel

3 Nem megjegyzés, melléktétel (ne jelenjen meg a mező)

Második indikátor:

üres Nincs meghatározva

0 Címrészlet (alcím, vagylagos cím)

1 Párhuzamos cím

2 Megkülönböztető cím

3 Egyéb cím, címváltozat

4 Borítócím

5 Előzéklapcím

- 6 Fejcím
- 7 Élőfejes cím, szalagcím
- 8 Gerinccím

A megszünt 741-es mező helyett a párhuzamos cím a 246-os mezőbe írandó!
A megszünt 743-es mező helyett a borítócím a 246-os mezőbe írandó!
A megszünt 746-os mező helyett az előzéklapi cím a 246-os mezőbe írandó!
A megszünt 747-es mező helyett a lapfej cím a 246-os mezőbe írandó!
A megszünt 748-es mező helyett a szalagcím a 246-os mezőbe írandó!
A megszünt 749-es mező helyett a gerinccím a 246-os mezőbe írandó!

Almezők:

\$a Tényleges cím/rövid cím **(nem ismételhető)**

\$b A cím többi része **(nem ismételhető)**

\$f A mű kötete, száma és/vagy a mű keletkezési ideje **(nem ismételhető)**

\$g Egyéb információ **(ismételhető)**

\$h Hordozó, médium **(nem ismételhető)**

\$i Megjelenítendő magyarázó szöveg **(nem ismételhető)**

\$n A mű részének száma **(ismételhető)**

\$p A mű részének címe **(ismételhető)**

\$5 Az intézmény, amelyre a mező vonatkozik **(nem ismételhető)**

\$6 Kapcsolatok **(nem ismételhető)**

\$8 Mezőkapcsoló és sorozatszám **(ismételhető)**

250 Kiadás (ismételhető)

Kiadásjelzésként azok a kifejezések írhatók le, melyek a dokumentum új kiadására (pl. : 2. kiad.), utánnyomására (pl. Váltl. utánny.) vagy hasonmás kiadására vonatkoznak (pl. Repr. kiad.). Azokat a szerzőségi adatokat is itt kell megadni, melyek minden kétséget kizáróan csak az adott kiadásra vonatkoznak.

A kiadásjelzés esetén főforrás a címloldal, az egyéb előzékek és a kolofon, megengedett forrás a dokumentum egyéb részei és külső források (ekkor [ ] szögletes zárójelek között adjuk meg az adatot), tiltott forrás nincs. Minden kiadásjelzést kötelező feltüntetni!

A kiadásjelzés megadási módja: a források alapján begépeljük az **\$a** almezőbe a **kiadásjelzést**, a **\$b** almezőben pedig megadjuk az **adott kiadásra vonatkozó szerzőségi adatokat**, ha vannak.

A kiadásjelzés számadatait mindig arab számmal írjuk, a kifejezések pedig a dokumentumon szereplő formában írandók le. Ha nem számjeggyel kezdődik a kiadásjelzés, akkor a szöveget nagy kezdőbetűvel írjuk.

Pl.: **250 \$a** World's classics edition, new edition, revised, reset, and illustrated
250 \$a4. edition **\$b**with revisions by E. B. White

Figyelem! Hasonmás kiadás esetén a **250-es** mező **\$a** almezőjében megadjuk, hogy a dokumentum Hasonmás vagy Reprint kiadás. Ekkor az eredeti kiadás adatait meg kell adnunk az **534-es** mezőben!

Első indikátor:

üres Nincs megadva

Második indikátor:

üres Nincs megadva

Almezők:

\$a Kiadás (nem ismételhető)

\$b A kiadásjelzés további része (pl. szerző, szerkesztő)
(nem ismételhető)

\$6 Kapcsolatok (nem ismételhető)

\$8 Mezőkapcsoló és sorozatszám (ismételhető)

A HUNMARC-ban szereplő **\$c** és **\$d** almező megszűnt! Az korábban oda írt adatok a **\$b** almezőbe kerülnek a megfelelő egyezményes jelekkel elválasztva.

260 Megjelenési adatok, terjesztés, imprint (ismételhető)

Adatok megadása: begépeljük a dokumentum megjelenési adatait, **\$a** almezőben a megjelenés helyét, **\$b** almezőben a kiadó nevét és **\$c** almezőben a kiadás évét. A megjelenési adatok főforrása a címlap, az egyéb előszók és a kolofon, megengedett forrás a dokumentum egyéb részei és külső források (megengedett forrás esetén szögletes zárójelek [] között adjuk meg az adatot), tiltott forrás nincs.

Ha egy kiadónak több székhelye van, akkor az elsőként feltüntetett kiadót felvesszük az **\$a** almezőbe, a többes székhely tényét pedig [etc.] -vel jelöljük. (Egynél több megjelenési hely is közölhető, ha ezt a bibliográfia szempontjai indokolják.)

Pl.: **260 ## \$a** New York (N.Y.) [etc.] **\$b** Springer Verlag **\$c** 1977

Ha egy dokumentum több kiadó közös kiadásában jelent meg és székhelyük ugyanaz, akkor a székhely bekerül az **\$a** almezőbe, a **\$b** almezőből pedig annyit veszünk fel, ahány kiadó szerepel a dokumentumban kiadóként feltüntetve ugyanazon székhelyen.

Pl.: **260 ## \$a** Budapest **\$b** Akkord **\$b** Panem **\$c** 2007

Ha több kiadó van és székhelyük sem egyezik, akkor **\$a** és **\$b** almezőkben külön-külön felvesszük az egyes megjelenési helyeket és a hozzá tartozó kiadókat sorban egymás után.

Pl.: **260 ## \$a** Pécs **\$b** Alexandra **\$a** Budapest **\$b** Népszabadság Zrt. **\$c** 2011

Ha nem állapítható meg a dokumentum megjelenési helye, akkor a **[S.I.]** megjelölést alkalmazzuk (Sine loco - helység nélkül). Ha a kiadóról nincs információ, akkor a **[s.n.]** megjelölés használandó (sine nomine - név nélkül, kiadó ismeretlen).

Megjelenési évként megadjuk a dokumentumban feltüntetett megjelenési évet: begépeljük az évszámot, vagy Aleph-ben lehetőségünk van beemelni a beépített listából is (**260-as** mező **\$c** almezőn állva Ctrl+F8 billentyűkombinációval vagy **\$c** almezőn állva jobb egérgombbal gyorsmenü előhív és Almező keresési opció kiválaszt).

Ha © megjelölés szerepel a megjelenési évnél, a leírásban közöljük, hogy copyright kiadás.

Pl.: **\$ccop.** 2010

\$c 2015, cop. 2013

Ha a megjelenési év pontosan nem állapítható meg, akkor csonkolva is megadható az évszám szögletes zárójelben, pl.: [20??] Ha hozzávetőlegesen tudjuk behatározni a megjelenés évét, alkalmazhatók a [cca. 1950] vagy a [post 1950] vagy az [ante 1950] megjelölések is. (cca - körül, post - előtt, ante - után.) **Valamilyen hozzávetőleges adatnak mindenképpen szerepelnie kell!** Összetett megjelenési év esetén megadjuk kötőjellel a könyvben szereplő éveket.

pl.: **\$c**1995-1996.

Ugyanígy járunk el többkötetes könyveknél.

Az USA megjelenési helyeinél kell az adott állam rövidítése kerek zárójelben (indexből ezt kell beemelni!)

Nyitott a leírás, ha a leírás pillanatában még nem jelent meg minden kötet (vagy nem hozzáférhető), ezért nyitva marad a **260**-as mező **\$c** almezője: kötőjellel megadjuk a rendelkezésre a legkorábbi kötet évszámát. *Pl.: \$c*1995-

Lezárt a leírás, ha a többkötetes könyv valamennyi kötete megjelent, vagyis lezárult a megjelenés. Ekkor kötőjellel adjuk meg az évtartományt. *Pl.: \$c*1995-1996.

Nyomdára vonatkozó adatok:

Amennyiben fontosnak tartjuk, megadhatjuk **\$e**, **\$f**, **\$g** almezőkben a nyomda székhelyét és nevét, illetve a nyomtatás évét is, ezek megadása nem kötelező.

Figyelem! A **008**-as mező **15-17**-es pozíciónál megadott országcód összefügg a leírás **260**-as mező **\$a** almezőjében közölt kiadási hely adattal! A **008**-as mező **07-10**-es, illetve **11-14**-es pozícióban megadott dátum összefügg a leírás **260**-as mező **\$c** almezőjében közölt megjelenési év adattal! A **008**-as mező **06**-os pozícióban megadott megjelenési év típusa összefügg a leírás **260**-as mező **\$c** almezőjében közölt megjelenési év adattal!

Első indikátor:

üres Nincs információ, legkorábbi ismert kiadó

2 Közbenső kiadó

3 Jelenlegi/legutóbbi kiadó

Második indikátor:

üres Nincs definiálva

Almezők:

\$a A megjelenés helye (ismételhető)

\$b Kiadó (ismételhető)

\$c Kiadási év (ismételhető)

\$e A nyomda helye (ismételhető)

\$f A nyomda neve (ismételhető)

\$g A nyomtatás ideje (ismételhető)

\$3 A megjelölt anyagegységek (nem ismételt)

\$6 Kapcsolatok (nem ismételt)

\$8 Mezőkapcsoló és sorozatszám (ismételhető)

300 Fizikai jellemzők (ismételhető)

Adatok megadása: begépeljük az almezőkbe a dokumentum terjedelmi adatait, azaz megadjuk az \$a almezőben az **oldalszám**(ka)t, (táblák számát, ha van,) \$b almezőben közöljük az **illusztráltságot** (ha van), \$c almezőben a **dokumentum méretét**, és ha van **melléklet**, azt az \$e almezőben tüntetjük fel. Az \$f és a \$g almezőkben a melléklet tulajdonságait írjuk.

A terjedelmi adatok főforrása a dokumentum egésze, megengedett forrás minden külső forrás (megengedett forrás esetén szögletes zárójelek [] között adjuk meg az adatot), tiltott forrás nincs.

Többkötetes művek esetén a 300-as mező \$a almezőjébe a meglévő kötetek darabszámát írjuk.

Figyelem! NEM a példányszámot!

Oldalszám

Az oldalszámokat a p., a hasábszámokat col. latin rövidítésekkel jelöljük. Ha a könyv lapjai mindkét oldalukon számozottak, a könyv terjedelmét oldalszámozásként (p.), ha pedig a lapok csak egyik oldalukon számozottak, lapszámozásként (fol.) kell leírni. Az oldalak számozása lehet arab számmal, római számmal, betűvel vagy akár számozatlanok is (ebben az esetben meg kell számolni és megengedett forrásként, arab számmal kell leírni). A leírásban tükrözni kell a számozási sajátosságokat, a számadatok formáját.

A szöveg előtti (pl. címkép), közbeni és utáni képek, illusztrációk számát jelölni kell a leírásban.

Ha a könyv oldalai (lapjai, hasábjai) egy nagyobb egység részeként számozottak az első és utolsó számozott oldal (lap, hasáb) számát kötőjellel összekötve kell leírni.

Pl.: 300##\$ap. 113-246.

Ha a tábla lapjának csak az egyik oldala nyomtatott, a másik pedig üres, akkor azt egy táblalapnak (rövidítése: t.fol.), ha mindkét oldala nyomtatott, akkor azt két táblaoldalnak (rövidítése: t.) kell számítani. A számozatlan táblalapok és táblaoldalak megállapított számát szögletes zárójelben kell közölni. Tehát: t. vagyis tabula = tábla (a táblalapok mindkét oldalukon nyomottak) ; t.fol. vagyis tabulae folio = táblalap (a táblalapok csak egyik oldalukon nyomottak).

Méret

A könyv méretét cm-ben adjuk meg, a gerinccel párhuzamosan mérjük és minden megkezdett cm-t egész számra kell kerekíteni. (Régi könyvek esetén ívrétben (jele: °) adjuk meg a méretet, és utána, kerek zárójelbe írjuk a cm-t.)

Melléklet

A melléklet a könyv olyan járulékos része, amelyet nem kötöttek bele a könyvbe. Lehetőség szerint közöljük a melléklet típusát és a terjedelmét is. A melléklet minden adatát az \$e almezőben kell megadni egyezményes jelekkel elválasztva.

Pl.: 300##\$e1 atlasz (37 p., 19 levél : színes térképek ; 37 cm)

Figyelem! 008-as mező 18-21-es pozíciónál megadott illusztráltság összefügg a leírás 300-as mező \$b almezőjében közölt adatokkal!

Figyelem! A melléklet típusáról részletesebb megjegyzés tehető az 525-ös mezőben.

Első indikátor:

üres Nincs definiálva

Második indikátor:

A következő almezők a MARC21-ben már nem szerepelnek:
\$h = melléklet oldalszáma
\$i = melléklet egyéb fizikai jellemzői
\$k = melléklet mérete

üres Nincs definiálva

Almezők:

\$a Terjedelem (ismételhető)

\$b Egyéb fizikai jellemzők (nem ismételhető)

\$c Méret (ismételhető)

\$e Mellékletek (nem ismételhető)

\$f A dokumentumegység típusa (ismételhető)

\$g A dokumentumegység mérete (ismételhető)

\$3 A megjelölt anyagegységek (nem ismételhető)

\$6 Kapcsolatok (nem ismételhető)

\$8 Mezőkapcsoló és sorozatszám (ismételhető)

490 Sorozati adatok (ismételhető)

A 440-es hívójelű mező nem szerepel a MARC21-ben, helyette a 490 és 830 mezőket használjuk!

Az adatcsoport adatelemeit azon a nyelven kell közölni, ahogyan a kiadványban található. Az adatelemek írásmódjára az illető nyelv helyesírási szabályai, a főcím megválasztására és leírására az időszaki kiadvány főcímének és leírásának szabályai az irányadók. A sorozati és az alsorozati számot arab számmal kell leírni. Ha a forrás a sorozati vagy alsorozati számot római számmal, számnévvel vagy szimbólummal közli, át kell írni. Ha a számot betű helyettesíti, a betűt kell megadni. Ha a sorozat megnevezi számozott részegységeit, e megnevezéseket nem kötelező leírni. (Például szám, füzet, kötet stb.)

Begépeljük a sorozati címet a **490-es** mező **\$a** almezőjébe a dokumentumon szereplő formában! A sorozati címhez tartozó ISSN szám az **\$x** almezőbe kerül, csak a számokat kell beírni az almező értékeként, az ISSN betűkódot nem! A számsort kötőjellel tagoljuk. A szerzői sorozatok (életműsorozat, összes és válogatott kiadás) könyvészeti szempontból egy külön kiadványtípust képeznek, lezárt életművet, vagy válogatást jelentetnek meg. Ez az oka, hogy az életműsorozatok nem ISSN-t, hanem ISBN-t kapnak, ezt írjuk tehát az **\$x** almezőbe.

Ha van sorozati szám, az a **\$v** almezőbe kerül. (Sorozati szám után a pontot nekünk kell beírni, mert az nem egyezményes jel, így az ALEPH automatikusan nem teszi be a leírásba megjelenítéskor.) A párhuzamos számozási adat (sorozati szám) írásmódja: **490 0#\$aForschungen zur Geschichte Vorarlbergs \$v6. Bd. = der ganzen Reihe 13 Bd.**

Az almezőknél közölt sorrendtől eltérően kell a leírásban az almezők értékét megadnunk, azaz az **\$a** sorozati cím almező után **\$x** almezőben megadjuk az ISSN számot, majd **\$v** almezőben a sorozati számot! A **490-es** mező **\$a** almezőjében megadott sorozati címhez (több sorozati cím esetén az összes **490-es** mező sorozati címhez) **830-as** mezőt kell készíteni. A **830-as** mező **\$a** almezőjében az egységesített sorozati cím általában megegyezik **490 \$a** tartalmával, de olykor előfordulnak különbségek.

Pl.: **490 1# \$aA Vay Ádám Múzeum kiadványa \$x0133-8471**

830 #2 \$aA Vay Ádám Múzeum kiadványai

Ha egy dokumentum esetén sorozati cím mellett alsorozati cím is van, akkor a leírás során a **490-es** mező **\$a** almezőjében megadjuk a sorozati címet, utána teszünk egy pontot (.), mint egyezményes jelet, majd megadjuk az alsorozati címet. **830-as** mezőben pedig **\$a** almezőbe kerül a sorozati cím és **\$p** almezőbe az alsorozati cím.

Pl.: **490 1# \$a**Osiris könyvtár. Vallástörténet **\$x**1219-1116
830 #0 \$a Osiris könyvtár **\$p**Vallástörténet

Alsorozat akkor jön létre, ha valamely sorozatot tematikus csoportokra bontanak, és a tematikus csoportokba tartozó könyvek összetartozását – az alsorozatokat is egybefogó sorozati főcímen kívül – a csoportra (alsorozatra) jellemző alsorozati cím vagy alsorozati jelölő vagy mindkettő is kifejezi. A fő- és alsorozat viszonyában több variáns fordul elő:

- Fő- és az alsorozathoz is tartozik ISSN. Ez azt fejezi ki, hogy vannak a sorozatnak olyan részegységei, amelyeket nem soroltak alsorozatba, hanem közvetlenül a fősorozat keretében jelentek meg. Akkor szokott előfordulni, ha a sorozat keretében később indítanak alsorozato(ka)t.
- Az ISSN az összetett címet azonosítja: fősorozat és az alsorozat azonosítása csak együtt lehetséges. Ebben az esetben sem a fő-, sem az alsorozat nem számozott, az alsorozatoknak nincs saját címük, az egyes alsorozatokba tartozó részegységek összetartozását az alsorozati jelölő fejezi ki. Az alsorozati jelölő általában egy betű és nem tévesztendő össze az alsorozat számozási adatával.

A **sorozat alcímét** le kell írni, ha a sorozat címe túl általános és ezért nem azonosítja a sorozatot. A sorozat szerzőségi adatát akkor kell leírni, ha nincs alcím és a sorozat főcíme semmitmondó.

Figyelem! Ebben a mezőben nem szerepelnek a **440-es** mezőben eddig alkalmazott **\$n**, **\$p**, **\$z** almezők. Az ezekben szereplő adatokat (alárendelt cím megjelölése/ágazati megjelölés ; alárendelt cím/ágazati cím ; generikus sorozatcímhez tartozó első szerzőségi adat) mind az **\$a** almezőben kell elhelyezni a szükséges egyezményes jelekkel elválasztva!

Figyelem! Az **\$a** almező ismételhető,

- ha a fősorozat és az alsorozat is számozott: **490 1# \$a**Department of State publication **\$v**7846.**\$a**Department and Foreign Service series**\$v**128.
- ha a sorozatnak párhuzamos címe van: **490 1# \$a**Annual census of manufactures**\$a**= Recensement des manufactures**\$x**0315-5587
- ha a fősorozatnak és az alsorozatnak is van ISSN-je: **490 1# \$a**Acta Academiae Paedagogicae Szegediensis**\$x**1215-9387**\$a**Series linguistica, litteraria et aesthetica**\$x**0865-5960

További példák az adatcsoport szerkezetére:

ISBD megjelenítési formátumban	MARC 21 formátumban
A sorozat főcíme : a sorozat alcíme, a sorozat ISSN-je ; sorozati szám	\$a Főcím : alcím \$x ISSN \$v sorozati szám
A sorozat főcíme / a sorozat szerzőségi adata ; sorozati szám	\$a Főcím / szerzőségi adat \$v sorozati szám
A sorozat főcíme. Az alsorozat megjelölése, Az alsorozat címe / az alsorozat szerzőségi adata, az alsorozat ISSN-je	\$a Főcím. Alsorozati megjelölés, Alsorozati cím / alsorozat szerzőségi adata \$x ISSN
A sorozat főcíme, ISSN ; sorozati szám. Az alsorozat megjelölése, Az alsorozat címe, ISSN ; alsorozati szám	\$a Lund studies in geography \$x 1400-1144 \$v 101. \$a Ser. B, Human geography \$x 0076-1478 \$v 48.

Sorozat főcíme, ISSN	\$a Klasszikus nagyszótárak \$x 1418-9518
Sorozat főcíme, ISSN ; sorozati szám	\$a Nagykanizsai honismereti füzetek \$x 1216-3724 \$v 18.
Sorozat főcíme / sorozat szerzőségi adata, ISSN ; sorozati szám	\$a Múzeumi közlemények / Magyar Olajipari Múzeum \$x 0238-3195 \$v 8.
Sorozat főcíme. Alsorozat főcíme, ISSN	\$a Osiris könyvtár. Irodalom \$x 1218-9863
Sorozat főcíme. Alsorozat megjelölése, Alsorozat főcíme, ISSN	\$a Linguistica. Series A, Studia et dissertationes \$x 0238-8642 \$v 19. \$a Magyarország az ezredfordulón. 1., Rendszerváltozás: piacgazdaság, társadalom, politika \$x 1417- 6467
Sorozat főcíme = Sorozat párhuzamos főcíme, ISSN	\$a István Király Múzeum közleményei \$a = Bulletin du Musée Roi Saint Étienne. A. sorozat \$x 0491-9610 \$v 30.
Sorozat főcíme : sorozat alcíme vagy egyéb címadata	\$a Scientia humana : pszichológia \$x 1216-531X

Vonatkozó szabvány: MSZ 3424/1-78 4.5.

Ha a többkötetes könyv sorozat részeként jelent meg és az egyes kötetekben szerepel sorozati szám, ami különböző, akkor a sorozati adatok megadása úgy történik, hogy a megadjuk a **830**-as mezőben az egységesített sorozati címet, mint közös adatot és felvesszük a **490**-es mezőt is. A **\$v** almezőbe a kötetszámokat összevontan, vagy vesszővel elválasztva adjuk meg. Az egyes kötetekre vonatkozó sorozati számot a **774**-es hívójelű 'Rekordkapcsolatok' mező **\$k** almezőjében adjuk meg. Tehát a **\$k** almezőbe kerül a sorozati cím a könyvön szereplő formában, megadjuk az ISSN számot, ha van, illetve beírjuk az adott kötethez tartozó sorozati számot a szükséges egyezményes jelekkel elválasztva!

Ha a többkötetes könyv sorozat részeként jelent meg és nincs megadva sorozati szám, vagy ugyanaz a sorozati szám tartozik az egyes kötetekhez, akkor a sorozati adatok megadásakor a rekordba kerül a **830**-as hívójelű mezőbe az egységesített sorozati cím, és felvesszük a **490**-es mezőt is. A **774**-es mezőben ekkor NEM veszünk fel a **\$k** almezőt.

Figyelem! Az indikátorok teljesen mást jelentenek, mint az eddigiekben alkalmazott **440**-es mezőnél!

Főszorozat és alsorozat viszonya: 490-830-LKR mezők használata, az SR és a BK rekordok összekapcsolása a különféle esetekben:

	Alapeset	A főszorozatnak van olyan tagja, ami nem tartozik egyik alsorozatába sem
1. Számozatlan főszorozat számozatlan alsorozattal	SR: 245 a p BK: 490, 830, LKR	2 SR rekord - 1 a főszorozathoz - 1 a fő+alsorozathoz 245 a (n) p a 2 SR rekordot egymással nem kell összekapcsolni BK: 1 db 490 2 db 830 2 db LKR
2. Számozatlan főszorozat számozott alsorozattal	SR: 245 a n p BK: 490, 830, LKR	
3. Számozott főszorozat számozatlan alsorozattal	SR: 245 a p BK: 490, 830, LKR	
4. Számozott főszorozat számozott alsorozattal	SR: 245 a n p BK: 490, 830, LKR	

főszorozati cím

alsorozati/ágazati – alárendelt cím

\$a

\$p

Példa főszorozat – alsorozat, főszorozatban is jelenik meg tag, alsorozat nélkül: 836923

Első indikátor:

- 0 Nincs 800-830 mező a rekordban
- 1 Van 800-830-as mező a rekordban

Kötelező **830**-as mezőt létrehozni az egységesített sorozati címnek, tehát az első indikátor értéke mindig **1**!

Második indikátor:

üres Nincs definiálva

Jelentése már nem a „rendezésből kihagyandó karakterek száma”!

Almezők:

- \$a** Sorozatcím, ha nem melléktétel (ismételhető)
- \$l** Library of Congress helyrajzi szám (nem ismételhető)
- \$v** Kötetszám, sorozati szám (ismételhető)
- \$x** ISSN (ismételhető)
- \$3** A megjelölt dokumentumrészek (nem ismételhető)
- \$6** Kapcsolatok (nem ismételhető)
- \$8** Mezőkapcsoló és sorozatszám (ismételhető)

Az almezők sorrendje: **\$a, \$x, \$v!**

500 Általános megjegyzés (ismételhető)

\$5 almező használata kötelező egy példány esetén is.

Általánosságban: szövegesen, magyar nyelven, röviden, tömören, lényegre törően a dokumentumra vonatkozó megjegyzések.

Kötelező megjegyzést tenni az alábbi esetekben:

- Ha a dokumentum főcímének forrása nem a címoldal, akkor kötelező megjegyzést készíteni a forrás megjelölésével. Pl.: **500 ## \$aFőcím a borítófedélről**
- Ha a dokumentumban a megjelenési év az időszámításunktól eltérő módon van közölve, azt jelezni kell. Pl.: **500 ## \$aMegjelenés éve örmény időszámítással**
- Ha a leírás tárgya konferencia kiadványa, akkor megjegyzésként meg kell adni szövegesen a konferenciára vonatkozó adatokat.
- Egy mű folytatása esetén közölni kell az előzményre vonatkozó megjegyzést, illetve az előzmény bibliográfiai rekordjában meg kell adni a folytatásra vonatkozó megjegyzést
- Ha a leírás tárgya disszertáció, ami kiadott formában (pl. könyvként) is megjelent, akkor az **500**-as mezőben adjuk meg, hogy a könyv disszertáció kiadott változata! (Ez esetben nem az **502**-es mezőt használjuk!)
- Ha vannak olyan szerzők, akik a **245 \$c** almezőben nem adhatók meg forrástílalom miatt.
- A dokumentum anyaggyűjtésének lezárására, illetve a hatálybalépésre vonatkozó információk. Pl.: **500 ## \$aLezárva: 2010. november 30.**
- Ha a dokumentum valaminek a **különlenyomata** (korábbi 592-es mező), és ez egyértelműen megállapítható. (**!!Figyelem!!**ilyen esetben a 008-as mező 24-27-es pozíció értéke 2, részletesebben lásd ott!)
- Idegen nyelvű dokumentum esetén idézhetünk eredeti nyelven ebben a mezőben, de elé kell írni magyar nyelven (a katalogizálás nyelvén), hogy mit tartalmaz. Pl.: **500##\$aMegjegyzés a címoldalon: „xxxxx yyyy”**

Ezekon kívül bármi leírható megjegyzésként, ami a dokumentumról plusz információt közöl és fontosnak tartjuk megadni.

Figyelem! Ha a leírás tárgya konferencia kiadványa, akkor **008**-as mezőben **29**-es pozíciónál **1**-el jelöljük. Ha a bibliográfiai leírás szabályai szerint a rendezvénynév főtétele, akkor a **111**-es mezőben meg kell adni a konferencia adatelemeit, vagy ha melléktétel, akkor a **711**-es mezőben. Emellett megjegyzésként az **500**-as mező **\$a** almezőjében szövegesen meg kell adni a konferenciára vonatkozó adatokat.

Első indikátor:

üres Nincs definiálva

Második indikátor:

üres Nincs definiálva

Almezők:

\$a Általános megjegyzés **(nem ismételhető)**

\$3 Megjelölt dokumentumrész **(nem ismételhető)**

\$5 Az intézmény, amelyre a mező vonatkozik **(nem ismételhető)**

\$6 Kapcsolatok **(nem ismételhető)**

\$8 Mezőkapcsoló és sorozatszám **(ismételhető)**

501 Együtt kiadva megjegyzés (ismételhető)

Figyelem, a mező tartalma megváltozott! Akkor alkalmazandó, ha egynél több bibliográfiai egység van egybekötve a kiadó/közreadó által, vagy utólag, de nem indokolt a kolligátumoknál alkalmazandó címenkénti külön leírás. (Kivétel a kiadói kolligátum!)

Régi könyvek esetén, a kolligátum tagjait fel kell sorolni az adott tagoknál. Például egy hármas kolligátumnál az első leírásban a 2. és a 3. tagot, a második leírásban az 1. és a 3. tagot, a harmadik leírásban az 1. és a 2. tagot.

Pl.: **245 \$a**Über Preussens Finanzen

580 \$a Koll. 1.

501 \$a Koll. 2. Das normale Geldsystem in seiner Anwendung auf Preussen

501 \$a Koll. 3. Die Taxen und das Reglement der landschaftlichen Creditvereine

Első indikátor:

üres Nincs definiálva

Második indikátor:

üres Nincs definiálva

Almezők:

\$a "Együtt kiadva" megjegyzés **(nem ismételhető)**

\$5 Az intézmény, amelyre a mező vonatkozik **(nem ismételhető)**

\$6 Kapcsolatok **(nem ismételhető)**

\$8 Mezőkapcsoló és sorozatszám **(ismételhető)**

502 Disszertáció megjegyzés **(ismételhető)**

Ha a leírás tárgya disszertáció, akkor ezt a mezőt alkalmazzuk. (Ha a leírás tárgya a disszertáció könyv változata, akkor azt az **500**-as mezőben adjuk meg! Ebben az esetben a disszertáció címéről **740**-es mező készítenőd.)

Ha disszertációt írunk le, a **655**-ös formai tárgyszó mező használata kötelező, tartalma beemelhető a ctrl+F8 billentyűk lenyomásával.

Pl.: **502 ## \$a**PhD értekezés **\$c**Eötvös Loránd Tudományegyetem (Budapest)

! 500 ## \$a Eredeti diss.: Sorbonne, Paris, 1969.

Első indikátor:

üres Nincs definiálva

Második indikátor:

üres Nincs definiálva

Almezők:

\$a Disszertáció megjegyzés **(nem ismételhető)**

\$b A disszertáció fokozata **(nem ismételhető)**

\$c Az adományozó intézmény **(nem ismételhető)**

\$d Az adományozás éve **(nem ismételhető)**

\$g Egyéb információ **(ismételhető)**

\$o A disszertáció azonosítója **(ismételhető)**

\$6 Kapcsolatok **(nem ismételhető)**

\$8 Mezőkapcsoló és sorozatszám **(ismételhető)**

504 Bibliográfia megjegyzés **(ismételhető)**

Szövegesen megadjuk a dokumentumra vonatkozó bibliográfiai megjegyzéseket: ha van a dokumentumban bibliográfia, diszkográfia, filmográfia, akkor megadjuk általánosan közölve, vagy az oldalszámok jelölésével. A Ctrl+F8 billentyű kombinációval beemelhetők a leggyakoribb kifejezések.

Pl.: **504 ## \$a**Bibliográfia a tanulmányok végén és a lábjegyzetben

504 ## \$a Bibliogr.: p. 260-268.

504 ## \$a Bibliogr.: 78 p.

Figyelem! **008**-as mező **24-27**-es pozíciónál megadott tartalmi jellemzők közül néhány a leírásban megjegyzésként kötelezően megadandó! Pl. bibliográfia, diszkográfia, filmográfia esetén a leírás **504**-es mező **\$a** almezőjében szövegesen meg kell adni!

Első indikátor:

üres Nincs definiálva

Második indikátor:

üres Nincs definiálva

Almezők:

\$a Megjegyzés a bibliográfiáról (nem ismételhető)

\$b Referenciák száma (nem ismételhető)

\$6 Kapcsolatok (nem ismételhető)

\$8 Mezőkapcsoló és sorozatszám (ismételhető)

505 Tartalmi megjegyzés (ismételhető)

A mező a dokumentum fő részeire, a dokumentumban megjelenő részművekre, időszaki kiadvány esetén a fontosabb rovat(ok)ra, illetve a kiadvány tárgyára vonatkozó megjegyzést tartalmazza.

Szövegesen megadjuk a dokumentumra vonatkozó tartalmi megjegyzéseket, azaz ha fontosnak tartjuk a dokumentumban szereplő művek, tanulmányok, fejezetek és szerzőségi adataik, esetleges sorszámaik felsorolását, akkor itt megadhatjuk azokat.

Az Aleph-ben, ha az első indikátort **0**-ra állítjuk be, akkor nem kell beírni az **\$a** almező elejére a Tartalom: kifejezést, mert a rendszer magától megjeleníti az OPAC-ban! 1-es vagy 2-es indikátor esetén használjuk például a „Tart. még:” kifejezést.

Ha a második indikátor üres, akkor csak az **\$a** almezőt használjuk a tartalom leírására! Ha a második indikátor **0**, akkor a **\$g**, **\$r**, **\$t** almezőket használjuk, ez a megoldás pontosabb indexelést tesz lehetővé.

A szabadszavas tartalomra vonatkozó megjegyzéseket az **500**-as mezőben kell közölni!

Figyelem! Az **505**-ös mező **\$a** almezőjében felsorolt művek címét feltüntetjük a **740**-es mező **\$a** almezőjében, illetve, ha a címnek van eredeti nyelvű megfelelője, akkor a **730**-as mező **\$a** almezőjében ezt megadjuk, majd utána **\$l** almezőben a mű nyelvét is közöljük! Az **505**-ös mezőben a cím és a szerző, illetve további közreműködők közötti kapcsolatot a lehető legpontosabban kell kifejeznünk. A **245** **\$c** almezőben és az **505**-ös mezőben szereplő szerzőkről el kell készíteni a szerzői fő- illetve melléktételeket (**100**, **700**).

A **gyűjteményes** művek leírásával kapcsolatos tudnivalókat részletesen lásd a **245**-ös mező leírásánál!

A **kolligátumok** leírására ez a mező nem alkalmas, ilyen esetben külön leírásokat kell készíteni a különböző művekről.

Pl.: **505 0#\$a**Romeo és Júlia ; Julius Caesar ; Hamlet, dán királyfi ; Szentivánéji álom ; Vízkereszt vagy Amit akartok

505 0#\$apt. 1. Carbon ; pt. 2. Nitrogen ; pt. 3. Sulphur ; pt. 4. Metals.

505 0#\$a How these records were discovered ; A short sketch of the Talmuds ; Constantine's letter

Alapszintű leírásra példa (második indikátor üres):

505 0#\$aHamlet / Shakespeare ; Saint Joan / G. B. Shaw

Továbbfejlesztett leírásra példa (ha a második indikátor 0):

505 00\$gVol 1.\$tBaptism 1816-1872 ;\$gVol. 2.\$tChurch members, 1816-1831 ;\$gVol 3.\$tHistory of the Second Presbyterian Church of West Durham /\$rby L. H. Fellows

Első indikátor: megjelenítési állandók:

- 0 Teljes tartalomra vonatkozó
- 1 Nem teljes tartalomra vonatkozó
- 2 Részleges tartalomra vonatkozó
- 8 Nincs megjelenítendő előtag

Az Aleph-ben, ha az első indikátort 0-ra állítjuk be, akkor nem kell beírni az \$a almező elejére a „Tartalom:” kifejezést, mert a rendszer magától megjeleníti az OPAC-ban!
„Tart. még:” kifejezés esetén használjuk a 8-as indikátort.

Második indikátor: leírás szintje:

- üres Alapszintű (\$a almező használata)
- 0 Továbbfejlesztett (\$r, \$t almező használata)

Ha a második indikátor üres, akkor csak az \$a almezőt használjuk a tartalom leírására!
Ha a második indikátor 0, akkor a \$g, \$r, \$t almezőket használjuk, ez a megoldás pontosabb indexelést tesz lehetővé!

Almezők:

- \$a Tartalomra vonatkozó megjegyzés (nem ismételhető)
- \$g Egyéb információ (ismételhető)
- \$r Szerzőségi közlés (ismételhető)
- \$t Cím (ismételhető)
- \$u URI (Uniform Resource Identifier) (ismételhető)
- \$6 Kapcsolat (nem ismételhető)
- \$8 Mezőkapcsoló és sorozatszám (ismételhető)

506 A hozzáférés korlátozása megjegyzés (ismételhető)

Pl.: 506 \$aCsak hivatalos használatra

506 \$aCsak a szerző írásbeli engedélyével

506 \$3A titkárság személyi iratai\$aSenki nem használhatja az iratokat előzetes írásbeli engedély nélkül\$bA Minisztérium titkársága\$cKülső raktárban, a kérés után 24 órával férhető csak hozzá

506 \$a2010-ig nem használható\$daz adományozó családja

Első indikátor:

- üres nincs információ
- 0 Nincs korlátozás
- 1 Korlátozások vannak érvényben

Második indikátor:

- üres Nincs definiálva

Almezők:

\$a A hozzáférés feltételei (nem ismételhető)

\$b A korlátozást hozó személy, intézmény (ismételhető)

\$c A kézbevitel feltételei (ismételhető)

\$d A jogosult használók köre (ismételhető)

\$e Meghatalmazás, jogosítvány (ismételhető)

\$f A hozzáférés korlátozásának szabványosított terminológiája (ismételhető)

\$u URI (Uniform Resource Identifier) (ismételhető)

\$2 A terminológia forrása (nem ismételhető)

\$3 Megjelölt dokumentumrész (nem ismételhető)

\$5 Az intézmény, amelyre a mező vonatkozik (nem ismételhető)

\$6 Kapcsolatok (nem ismételhető)

\$8 Mezőkapcsoló szám (ismételhető)

510 Megjegyzés idézettségről, hivatkozásokról (ismételhető)

A mező megjegyzést tartalmaz arról a (másik) dokumentumról, amelyben az adott dokumentumot idézik, illetve amelyben hivatkoznak az adott dokumentumra. Régi könyvek esetén rövid hivatkozást tartalmazhat arra a bibliográfiára, katalógusra, amelyben az adott dokumentumot idézik vagy hivatkoznak rá. Könyvek és zeneművek esetén az adott dokumentumot tárgyaló kézikönyv címét és a hivatkozásnak a kézikönyvön belüli helyét, időszaki kiadványok esetén az adott dokumentumot indexelő, kivonatoló forrás címét és a vonatkozó hírközlés dátumát, vizuális dokumentumok esetén az adott dokumentumot bemutató forrást tartalmazza.

RMK, RMNy hivatkozás esetén az első indikátor értéke 4.

Pl.: **510 0#\$a***Az Observer rendszeresen szemlézi (Nők lapja)*

510 1#\$a*Index medicus***\$x0019-3879\$b***Vol.1, no.1 (1984)-*

510 2#\$a*Chemical abstracts***\$x0009-2258**

510 4#\$a*RMK***\$cl** 1055

Első indikátor:

0 Az indexelés köre nem ismert

1 Teljes körű indexelés

2 Szelektív indexelés

3 Nincs lelőhely a forrásban megadva

4 Van lelőhely a forrásban megadva

Az első indikátorral az idézet/hivatkozás teljessége/helye határozható meg a forrásban.

Második indikátor:

üres Nincs definiálva

Almezők:

\$a A forrás megnevezése (nem ismételhető)

\$b A forrás által indexelt időtartam (nem ismételhető)

\$c A forráson belüli hely (nem ismételhető)

\$u URI (Uniform Resource Identifier) (ismételhető)

\$x ISSN (nem ismételhető)

\$3 Megjelölt dokumentumrész (nem ismételhető)

\$6 Kapcsolatok (nem ismételhető)

\$8 Mezőkapcsoló és sorozatszám (ismételhető)

520 Resume, absztrakt, annotáció megjegyzés (ismételhető)

A mező tartalma a dokumentumról készült tartalmi kivonat (annotáció, referátum stb.) szabad szövegű megjegyzésként.

Az első indikátor értékétől függ a megjelenő szöveg.

Pl.: **520 ##\$a** *foglalkoztatási folyamatok történeti áttekintése: a foglalkoztatáspolitikai megújulásának okai, a foglalkoztatás strukturális jellemzői, a foglalkoztatáspolitikai eszközrendszerének változása*

Első indikátor: Megjelenítési állandó

üres Összefoglaló

0 Tárgy

1 Kivonat

2 Tartalom és hatáskör

3 Absztrakt

4 Tartalmi tanács

8 Nincs megjelenítési állandó

Második indikátor:

üres Nincs definiálva

Almezők:

\$a Resume, absztrakt, annotáció megjegyzés (nem ismételhető)

\$b A megjegyzés terjedelme (nem ismételhető)

\$c A megjegyzést létrehozó intézmény (nem ismételhető)

\$u URI (Uniform Resource Identifier) (ismételhető)

\$2 Forrás (nem ismételhető)

\$3 A megjelölt dokumentumrészek (nem ismételhető)

\$6 Kapcsolatok (nem ismételhető)

\$8 Mezőkapcsoló és sorozatszám (ismételhető)

525 Megjegyzés a mellékletekről, különszámokról (ismételhető)

Ezt a mezőt azon, általában saját címmel nem rendelkező mellékletek és különszámok leírására használjuk, amelyről külön rekord nem készül.

Figyelem! A 300-as mezőben megadott mellékletekről itt tehető megjegyzés.

Pl.: **525 \$a** *Néhány számhoz melléklet tartozik*

525 \$a *Az 5. kötethez, külön oldalszámozással ellátott melléklet tartozik*

Első indikátor:

üres Nincs definiálva

Második indikátor:

üres Nincs definiálva

Almezők:

\$a Mellékletek megjegyzés (nem ismételhető)

\$6 Kapcsolatok (nem ismételhető)

\$8 Mezőkapcsoló és sorozatszám (ismételhető)

530 Egyéb fizikai megjelenési forma megjegyzés (ismételhető)

A mező tájékoztató megjegyzést tartalmaz a dokumentum megjelenéséről más hordozón.

Amennyiben szabadon hozzáférhető repozitóriumban, adatbázisban megtaláljuk elektronikus formában a leírás tárgyát (könyvet, folyóiratot), **\$u** almezőben ezt közölhetjük. Ha saját repozitóriumunkban található meg a mű, ezt a **856**-os mezőben jelezzük.

Pl.: **530 ##\$3**Naplók és levelezés**\$a**mikrofilmen is hozzáférhető**\$ccs**ak olvasóteremben használható

530 ##\$a Megjelenik CD-n is

530 ##\$a Online version available via The New Bartleby Library**\$u**<http://www.bartleby.com/99/index.html>

Első indikátor:

üres Nincs definiálva

Második indikátor:

üres Nincs definiálva

Almezők:

\$a Egyéb fizikai megjelenési forma (nem ismételhető)

\$b A hozzáférhetőség forrása (nem ismételhető)

\$c A hozzáférés feltételei (nem ismételhető)

\$d Megrendelési szám (nem ismételhető)

\$u URI (Uniform Resource Identifier) (ismételhető)

\$3 A megjelölt dokumentumrész (nem ismételhető)

\$6 Kapcsolatok (nem ismételhető)

\$8 Mezőkapcsoló és sorozatszám (ismételhető)

533 Reprodukció megjegyzés (ismételhető)

A mező a másolat típusát, készítésének helyét és körülményeit, mindazokat az adatokat tartalmazza, amelyek speciálisan a másolatra vonatkoznak, amennyiben a leírt dokumentum vagy annak egy része másolata egy eredeti kiadványnak.

Pl.: **533 ## \$a**Mikrofilm**\$m**1950-1954**\$b**Millwood, N.Y.**\$c**KTO Mikrofilm**\$d**1966**\$e**5 mikrofilm tekercs : negatív ; 35 mm**\$7d**19501954nyuara

533 ##\$a Mikrofilm**\$b**Budapest**\$c**OSZK**\$d**1989**\$e**15 tekercs ; 35 mm

Első indikátor:

üres Nincs definiálva

Második indikátor

üres Nincs definiálva

Almezők:

- \$a** A reprodukció típusa **(nem ismételhető)**
- \$b** A reprodukció készítésének helye **(ismételhető)**
- \$c** A reprodukciót készítő intézmény **(ismételhető)**
- \$d** A reprodukció készítésének ideje **(nem ismételhető)**
- \$e** A reprodukció fizikai leírása **(nem ismételhető)**
- \$f** A reprodukcióra vonatkozó sorozati adatok **(ismételhető)**
- \$m** A lemásolt anyagok kiadási ideje és/vagy sorszáma **(ismételhető)**
- \$n** Megjegyzés a másolatról **(ismételhető)**
- \$3** Megjelölt dokumentumrész **(nem ismételhető)**
- \$5** Intézmény, amelyre a mező vonatkozik **(nem ismételhető)**
- \$7** Reprodukciók kódolt adatai **(nem ismételhető)**
  - /0 Dátumtípus, publikációs státusz
  - /1-4 Dátum 1
  - /5-8 Dátum 2
  - /9-11 A kiadás helye
  - /12 Gyakoriság
  - /13 Regularitás
  - /14 A példány formája
- \$6** Kapcsolatok **(nem ismételhető)**
- \$8** Mezőkapcsoló és sorozatszám **(ismételhető)**

534 Megjegyzés az eredeti kiadásról **(ismételhető)**

A mező az eredeti kiadás adataira vonatkozó megjegyzést tartalmazza.

Ha a leírásunk tárgya reprint kiadás, akkor az eredeti kiadás adatait az 534-es mezőben adjuk meg.

Pl.: **534 ##\$p**Az eredeti kiadás megjelenési adatai:**\$c**Wien : J. Cuspinianus, 1528 (Ingoldstadini : P. Apianus)

Ha az eredeti kiadás címében vagy szerzőiben eltérés van a reprint kiadáshoz képest, azok is megadhatók: **\$t** almezőben a cím, **\$n** almezőben a szerzők, illetve, ha lényegesnek tartjuk, más adatok is közölhetők az almezőkódoknak megfelelően.

Ha az általunk katalogizált dokumentumnak van eredeti nyelvű kiadása, akkor azt is megadhatjuk az **534**-es mezőben.

Ha nekünk is megvan a katalógusban az adott mű eredeti kiadása, akkor **\$l** almezőben megadhatjuk a raktári jelzetét.

Figyelem! Hasonmás kiadás esetén a **250**-es mező **\$a** almezőjében megadjuk, hogy a dokumentum hasonmás vagy reprint kiadás. Ekkor az eredeti kiadás adatait meg kell adnunk az **534**-es mezőben!

Első indikátor:

üres Nincs definiálva

Második indikátor:

üres Nincs definiálva

Almezők:

- \$a** Eredeti kiadás főtétele **(nem ismételhető)**
- \$b** Eredeti kiadás kiadási adata **(nem ismételhető)**
- \$c** Eredeti kiadás megjelenési adatai **(nem ismételhető)**
- \$e** Eredeti kiadás terjedelmi adatai **(nem ismételhető)**
- \$f** Eredeti kiadás sorozati adatai **(ismételhető)**
- \$k** Eredeti kiadás kulcscíme **(ismételhető)**
- \$l** Eredeti kiadás lelőhelye **(nem ismételhető)**
- \$m** Eredeti kiadás anyagspecifikus adata (pl. térkép méretaránya) **(nem ismételhető)**
- \$n** Eredeti kiadásra vonatkozó megjegyzés **(ismételhető)**
- \$o** Egyéb forrás azonosító **(ismételhető)**
- \$p** Bevezető szöveg (pl. Eredeti:) **(nem ismételhető)**
- \$t** Eredeti kiadás tényleges címe **(nem ismételhető)**
- \$x** ISSN szám **(ismételhető)**
- \$z** ISBN szám **(ismételhető)**
- \$3** Megjelölt dokumentumrész **(nem ismételhető)**
- \$6** Kapcsolat **(nem ismételhető)**
- \$8** Közkapcsoló és sorozatszám **(ismételhető)**

535 Az eredeti/másolat lelőhelye **(ismételhető)**

A mező az eredeti vagy a másolatban létező dokumentumnak, vagy a dokumentum valamely példányának lelőhelyére vonatkozó megjegyzést tartalmazza, ha annak lelőhelye eltér a leírt dokumentumétól. Tartalmazhatja a leírt dokumentum részének a főrésztől eltérő elhelyezésére vonatkozó megjegyzést.

Pl.: **535 ##\$aA Szépművészeti Múzeum Grafikai Osztályán őrzött No 37 jelzetű kódex hasonmása**

535 2# \$3Harrison papers\$aNeils Bohr Library, Center for History of Physics, American Institute of Physics\$b335 East 45th Street, New York, NY\$gny

Első indikátor:

- 1** Az eredeti lelőhelye
- 2** A másolat lelőhelye

Második indikátor:

üres Nincs definiálva

Almezők:

\$a A dokumentumot őrző intézmény **(nem ismételhető)**

\$b Postai cím **(ismételhető)**

\$c Ország **(ismételhető)**

\$d Telekommunikációs cím **(ismételhető)**

\$g Az őrző intézmény országcódja **(nem ismételhető)**

\$3 A megjelölt dokumentumrész **(nem ismételhető)**

\$6 Kapcsolatok **(nem ismételhető)**

\$8 Mezőkapcsoló és sorozatszám **(ismételhető)**

536 Adományozásról, finanszírozásról szóló megjegyzés (ismételhető)

A mező a dokumentum létrejöttét támogató természetes vagy jogi személyekre, a projekt nevére, amelynek keretében a dokumentum létrejött, az ezzel kapcsolatos nyilvántartási, illetve szerződés számra vonatkozó megjegyzést tartalmazza.

Első indikátor:

üres Nincs definiálva

Második indikátor:

üres Nincs definiálva

Almezők:

\$a A megjegyzés szövege **(nem ismételhető)**

\$b A szerződés száma **(ismételhető)**

\$c Az adományozó irat száma **(ismételhető)**

\$d Meg nem határozott szám (évszám) **(ismételhető)**

\$e A programelem száma **(ismételhető)**

\$f Project szám **(ismételhető)**

\$g Feladat (task) szám **(ismételhető)**

\$h Munka egység szám (raktári jelzet) **(ismételhető)**

\$6 Kapcsolatok **(nem ismételhető)**

\$8 Mezőkapcsoló és sorozatszám **(ismételhető)**

540 Használattal és sokszorosítással kapcsolatos megjegyzések (ismételhető)

Szerzői jogok, illetve egyéb szabályozásokból adódó használati lehetőségek, tilalmak és sokszorosításra vonatkozó szabályok adhatók meg ebben a mezőben.

Figyelem! Ha a leírás tárgya disszertáció, akkor alkalmazzuk az 502-es mezőt, és emellett közölni kell a használatra vonatkozó megkötéseket az 540-es mezőben! (Ha a disszertáció könyvként is megjelent, akkor az 540-es mezőbe nem kerül bele a szerzői jogi megjegyzés! Ekkor az 500-as mezőben adjuk meg, hogy a könyv disszertáció kiadott változata!)

Első indikátor:

üres Nincs definiálva

Második indikátor:

üres Nincs definiálva

Almezők:

\$a Forgalmazással és sokszorosítással kapcsolatos megjegyzések **(nem ismételhető)**

\$b Hatáskör **(nem ismételhető)**

\$c Engedélyezés **(nem ismételhető)**

\$d Jogosult felhasználók **(nem ismételhető)**

\$u URI (Uniform Resource Identifier) **(ismételhető)**

\$3 Megjelölt dokumentumrész **(nem ismételhető)**

\$5 Intézmény, amire a mező vonatkozik **(nem ismételhető)**

\$6 Kapcsolat **(nem ismételhető)**

\$8 Mezőkapcsoló és sorozatszám **(ismételhető)**

541 A beszerzés közvetlen forrása **(ismételhető)**

\$5 almező használata kötelező, de a MEZŐ NEM MEGY ÁT A MOKKA-BA átadáskor.

Különböző raktári jelzetek esetén a teljes mezőt ismételjük.

A mező az adott dokumentum beszerzésének közvetlen forrásáról tájékoztató megjegyzést tartalmaz. Az **\$a** almező tartalmát lehetőségünk van beemelni a beépített listából is: az almezőbe kattintva F3 billentyűvel lenyitható az eddig beírt beszerzési források indexe.

Hagyatékok esetén a felajánló/adományozó/örökösök neve kerül ide, a hagyaték tulajdonosa az **561-es** mezőbe kerül:

541 ## \$aKoncz Judith

561 ## \$aKoncz Lajos hagyatéka

Több 541-es mező esetén, a legfrissebb szerepeljen első helyen a megjelenítés miatt.

Folyamatos beszerzés esetén a **\$d** almezőt hagyjuk nyitottan, de megszüntetés/lezárás esetén zárjuk le az időintervallumot.

Beszerzési javaslat esetén a mező tartalma: **\$aBeszerzési javaslat\$fxY**

Pl.: **541 ## \$aHamvas Béla örököse\$cajándék\$d1990**

Első indikátor:

üres Nincs megadott információ

0 Magán jellegű információ

1 Nem magán jellegű információ

Második indikátor:

üres Nincs definiálva

Almezők:

- \$a** A beszerzés forrása **(nem ismételhető)**
- \$b** Cím **(nem ismételhető)**
- \$c** A beszerzés módja **(nem ismételhető)**
- \$d** A beszerzés dátuma **(nem ismételhető)**
- \$e** Leltári szám **(nem ismételhető)**
- \$f** Tulajdonos (javaslat tevő) **(nem ismételhető)**
- \$h** Ár **(nem ismételhető)**
- \$n** Mennyiség **(ismételhető)**
- \$o** Egység típusa **(ismételhető)**
- \$3** A megjelölt dokumentumrész **(nem ismételhető)**
- \$5** Intézmény, amelyre a mező vonatkozik **(nem ismételhető)**
- \$6** Kapcsolatok **(nem ismételhető)**
- \$8** Mezőkapcsoló és sorozatszám **(ismételhető)**

544 Kapcsolódó archív anyagok lelőhelye **(ismételhető)**

A mező a levéltári anyagok lelőhelyére vonatkozó információt tartalmazza.

Pl.: **544 ##\$dA** Budai Kapucinus Rendház és Plébánia iratai (1787-1946)**\$a**Budapest Főváros Levéltára

Első indikátor:

üres Nincs információ megadva

0 Associated materials (azonos proveniencia, más gyűjtemény)

1 Related materials (más proveniencia, azonos gyűjtemény)

Második indikátor:

üres Nincs definiálva

Almezők:

\$a A dokumentumot őrző intézmény **(ismételhető)**

\$b Postai cím **(ismételhető)**

\$c Ország **(ismételhető)**

\$d A kapcsolódó dokumentum címe **(ismételhető)**

\$e A kapcsolódó dokumentum provenenciája **(ismételhető)**

\$n Megjegyzés **(ismételhető)**

\$3 A megjelölt dokumentumrész **(nem ismételhető)**

\$6 Kapcsolatok **(nem ismételhető)**

\$8 Mezőkapcsoló és sorozatszám **(ismételhető)**

546 Megjegyzés a dokumentum nyelvről **(ismételhető)**

Ha a katalogizált dokumentum egyes részei más-más nyelven is szerepelnek, akkor az erre vonatkozó információkat az **546-os** mezőben kell megadnunk szövegesen.

Pl.: **546 ## \$a**Összefoglalás angol és német nyelven

546 ## \$a Tartalomjegyzék angolul is

546 ## \$aKötetben lévő tanulmányok váltakozva angol, magyar, német nyelven

Figyelem! Amennyiben a dokumentumban az összefoglalás, a tartalomjegyzék, vagy egyéb járulékok más-más nyelven is megtalálhatók, akkor meg kell adnunk a nyelvi kódot a **041**-es mező **\$b**, **\$e**, **\$f**, **\$g** almezőjénél értelemszerűen és ez esetben az **546**-os mező **\$a** almezőjében szövegesen is le kell írunk, hogy a dokumentum mely része, milyen nyelven van.

Első indikátor:

üres Nincs definiálva

Második indikátor

üres Nincs definiálva

Almezők:

\$a Megjegyzés a mű nyelvéről szövegesen **(nem ismételhető)**

\$b Használt információs kód, vagy abc (pl. gótbetűs) **(ismételhető)**

\$3 Megjelölt dokumentumrész **(nem ismételhető)**

\$6 Kapcsolat **(nem ismételhető)**

\$8 Mezőkapcsoló és sorozatszám **(ismételhető)**

561 Proveniencia/származás (ismételhető)

\$5 almező használata kötelező egy példány esetén is.

Különböző raktári jelzetek esetén a teljes mezőt ismételjük.

A mező a dokumentum adott példányának eredetéről, származásának történetéről tartalmaz megjegyzést. Tájékoztat azokról a tulajdonosokról vagy tároló/gondozó szervekről, amelyek a dokumentum adott példányát megjelenésétől az utolsó állományba vételig birtokolták, illetve gondozták.

Pl.: **561 \$a**L. McGarry gyűjteményéből

561 \$a Kardos László könyvtárából

561 \$arodalomtörténeti Intézet (pecsét)

561 \$a Prov.: Széchényi F.

561 \$a Koncz Lajos hagyatéka

Első indikátor:

üres Nincs adat megadva

0 Magán jellegű információ

1 Nem magán jellegű

Második indikátor:

üres Nincs definiálva

Almezők:

- \$a Proveniencia (nem ismételhető)**
- \$u URI (Uniform Resource Identifier) (ismételhető)**
- \$3 A megjelölt dokumentumrész (nem ismételhető)**
- \$5 Az intézmény, amelyre a mező vonatkozik (nem ismételhető)**
- \$6 Kapcsolatok (nem ismételhető)**
- \$8 Mezőkapcsoló és sorozatszám (ismételhető)**

562 Példány- és verzióazonosító megjegyzés (ismételhető)

\$5 almező használata kötelező egy példány esetén is.

Különböző raktári jelzetek esetén a teljes mezőt ismételjük.

A mező azokat az információkat, ismérveket tartalmazza, amelyek alapján a dokumentum adott példánya megkülönböztethető a dokumentum más példányaitól elsősorban régi, illetve ősnymtatványok vagy kéziratos művek esetén.

- Pl.: **562 ##\$aA címelőzéklap homlokoldalán 1803-as latin nyelvű bejegyzés, ennek hátoldalán Tabula Pythagorica kézírással**
562 ##\$aA címoldalon kézírásos bejegyzés: "Szély Henrik 1897"
562 ##\$aA címoldalon pecsét: CSTRT 1897
562 ##\$cFestékszóró pisztollyal színezett változat
562 ##\$aFénymásolt példány

Első indikátor:

üres Nincs definiálva

Második indikátor:

üres Nincs definiálva

Almezők:

- \$a Azonosító jegyek (ismételhető)**
- \$b Példánymegjelölés, példányazonosítás (ismételhető)**
- \$c Verziójelölés, verzióazonosítás (ismételhető)**
- \$d Eredeti megjelenési forma (ismételhető)**
- \$e Példányszám (ismételhető)**
- \$3 A megjelölt dokumentumrész (nem ismételhető)**
- \$5 Az intézmény, amelyre a mező vonatkozik (nem ismételhető)**
- \$6 Kapcsolatok (nem ismételhető)**
- \$8 Mezőkapcsoló és sorozatszám (ismételhető)**
- \$9 Megjelenítendő szöveg (nem ismételhető)**

563 Kötésre vonatkozó információk (ismételhető)

\$5 almező használata kötelező egy példány esetén is.

Különböző raktári jelzetek esetén a teljes mezőt ismételjük.

Első indikátor:

üres Nincs definiálva

Második indikátor:

üres Nincs definiálva

Almezők:

\$a A kötésre vonatkozó megjegyzés (nem ismételhető)

\$u URI (Uniform Resource Identifier) (ismételhető)

\$3 Megjelölt dokumentumrész (nem ismételhető)

\$5 Intézmény, amelyre a mező vonatkozik (nem ismételhető)

\$6 Kapcsolatok (nem ismételhető)

\$8 Mezőkapcsoló és sorozatszám (ismételhető)

580 Kapcsolódó rekordok megjegyzés (ismételhető)

A mező a leírt dokumentum vagy a benne foglalt mű/művek és más dokumentum(ok) közötti bibliográfiai kapcsolatra vonatkozó megjegyzést tartalmaz.

Pl.: **580 ## \$a**Koll. 1.

Mivel ebben a mezőben nem alkalmazható **\$5** almező, így annak tartalmát zárójelben tüntetjük fel.

Első indikátor:

üres Nincs definiálva

Második indikátor:

üres Nincs definiálva

Almezők:

\$a Kapcsolódó rekordok megjegyzés (nem ismételhető)

\$6 Kapcsolatok (nem ismételhető)

\$8 Mezőkapcsoló és sorozatszám (ismételhető)

583 Megjegyzés az eseményekről (ismételhető)

\$5 almező használata kötelező egy példány esetén is.

Különböző raktári jelzetek esetén a teljes mezőt ismételjük.

Ez a mező szolgál az adott dokumentummal kapcsolatos események és műveletek dokumentálására. Ilyen lehet például a restaurálás, az egyéb hordozóra történő rögzítés, a minősítés, illetve valamilyen vizsgálat vagy egyéb intézkedés.

Pl.: **583 \$a**Konzerválásra vár**\$c**19861010**\$e**prioritás**\$f**Title IIC project

Első indikátor:

üres	Nincs adat
0	Magán jellegű információ
1	Nem magán jellegű információ

Második indikátor:

üres Nincs definiálva

Almezők:

- \$a** Esemény, végzett művelet **(nem ismételhető)**
- \$b** Esemény/művelet azonosító **(ismételhető)**
- \$c** Esemény dátuma **(ismételhető)**
- \$d** Esemény idő intervalluma, időszaka **(ismételhető)**
- \$e** Rendkívüli intézkedés **(ismételhető)**
- \$f** Engedélyezés **(ismételhető)**
- \$h** Hatáskör **(ismételhető)**
- \$i** Módszer **(ismételhető)**
- \$j** Helyszín **(ismételhető)**
- \$k** Végrehajtó személy **(ismételhető)**
- \$l** Állapot, körülmény **(ismételhető)**
- \$n** Mennyiség **(ismételhető)**
- \$o** Egység típusa **(ismételhető)**
- \$u** URI (Uniform Resource Identifier) **(ismételhető)**
- \$x** Nem nyilvános megjegyzés **(ismételhető)**
- \$z** Nyilvános megjegyzés **(ismételhető)**
- \$2** Forrás **(nem ismételhető)**
- \$3** Megjelölt dokumentumrész **(nem ismételhető)**
- \$5** Intézmény, amire a mező vonatkozik **(nem ismételhető)**
- \$6** Kapcsolatok **(nem ismételhető)**
- \$8** Mezőkapcsoló és sorozatszám **(ismételhető)**

585 Megjegyzés kiállításról (ismételhető)

\$5 almező használata kötelező egy példány esetén is.

Különböző raktári jelzetek esetén a teljes mezőt ismételjük.

Példány-specifikus mező, amely megjegyzést tartalmaz azokról a kiállításokról, amelyeken a leírt dokumentumot kiállították.

Első indikátor:

üres Nincs definiálva

Második indikátor:

üres Nincs definiálva

Almezők:

- \$a Megjegyzés szövege (nem ismételt)
- \$3 Megjelölt dokumentumrész (nem ismételt)
- \$5 Intézmény, amire a mező vonatkozik (nem ismételt)
- \$6 Kapcsolatok (nem ismételt)
- \$8 Mezőkapcsoló és sorozatszám (ismételt)

586 Díjak jegyzéke (ismételt)

A mező tájékoztat a leírt dokumentumért adományozott díjakról, kitüntetésekéről, illetve azokról a díjakról, amik kapcsolatban vannak a leírt művel.

Az első indikátortól függ a megjelenítendő szöveg.

Pl.: **586 ##\$aNational Book Award, 1981**

586 ##\$aPulitzer Díj 1981-ben

Első indikátor:

üres Díjak

8 Nincs állandó jellemzés

Második indikátor:

üres Nincs definiálva

Almezők:

\$a Díjak megjegyzés (nem ismételt)

\$3 Megjelölt dokumentumrész (nem ismételt)

\$6 Kapcsolatok (nem ismételt)

\$8 Mezőkapcsoló és sorozatszám (ismételt)

588 A leírás forrása (ismételt)

Figyelem! A mező tartalma megváltozott a HUNMARC-hoz képest!

Első indikátor:

üres nincs információ

0 a leírás forrása

1 Latest issue consulted

Második indikátor:

üres Nincs definiálva

Almezők:

\$a Megjegyzés a leírás forrásáról (nem ismételt)

\$5 Intézmény, amire a mező vonatkozik (nem ismételt)

\$6 Kapcsolatok (**nem ismételhető**)

\$8 Mezőkapcsoló és sorozatszám (**ismételhető**)

595 Megjegyzés a fizikai jellemzőkről (**ismételhető**)

A mező a fizikai egységek számára, a kiadvány megváltozott vagy váltakozó méretére, a nem rendszeres kísérő anyagra, a rendszeres kísérő anyag címére, egyéb jellemző adatára vonatkozó közléseket, valamint az illusztrációra vonatkozó kiegészítő közléseket tartalmaz.

Itt jelöljük, ha valamelyik kötet fizikailag sérült, hiányos, vagy van valami eltérő jellemzője, ami a többi mezőben nem jelölhető.

Pl.: **595 ## \$a***Gerince sérült*

Első indikátor:

üres Nincs definiálva

Második indikátor

üres Nincs definiálva

Almezők:

\$a Megjegyzés szövege (**nem ismételhető**)

\$5 Intézmény, amire a mező vonatkozik (**nem ismételhető**)

Tartalmi feltárás

A tárgyszavazásra alkalmazható mezők:

600 személynév – tárgyi melléktétel

610 testületi név – tárgyi melléktétel

611 rendezvénynév – tárgyi melléktétel

630 egységesített cím – tárgyi melléktétel

650 tematikus tárgyszó (vagy tárgyszólánc)

651 földrajzi név – tárgyi melléktétel és tárgyszó vagy tárgyszólánc

653 **\$a** szabad tárgyszó (csak az **\$a** almező használandó!)

655 **\$a** formai tárgyszó

600 Tárgyszó, személynév (**ismételhető**)

Ha elsősorban életrajzról van szó, akkor csak a nevet szükséges megadni. Ha a mű csak az adott szerző munkásságát tárgyalja, akkor a **\$t** almezőbe a „Művek” kifejezés kerül. Ha egy konkrét műről van szó, akkor a **\$t** almezőbe ennek címe kerül eredeti nyelven. Amennyiben az adott személy életrajzával és munkásságával is foglalkozik a mű, mindkét formában felvehető.

A 600-as tárgyi melléktételen felül 650-es mezőbe mind a személy foglalkozásáról, mind a tevékenységi területéről készül tárgyszó.

Pl.: **600 04\$a***Sophokles* **\$d** *i.e.497? - i.e.406?* **\$t** *Antigone (kommentár)*

Első indikátor:

- 0 Egyéni név
- 1 Egy és több elemű vezetéknév
- 3 Családi név (Pl. Esterházy család)

Figyelem! A 2-es 'Több elemű családnév' indikátor a MARC21-ből törölve!

Második indikátor:

- 0 Library of Congress Authority Files
- 1 LC gyermekirodalom
- 2 MeSH
- 3 Nemzeti Mezőgazdasági könyvtár Authority Files
- 4 Nem meghatározott forrás
- 5 Kanadai tárgyszavak
- 6 Repertoire des vedettes-matiere
- 7 A "2" almezőben meghatározott forrás

Almezők:

- \$a A személynév **(nem ismételhető)**
- \$b A személynév számeleme **(nem ismételhető)**
- \$c A névhez kapcsolódó titulusok, egyéb szavak **(ismételhető)**
- \$d A névhez kapcsolódó dátumok **(nem ismételhető)**
- \$e Relációs kifejezés (a személynév és a katalogizált mű kapcsolata) **(ismételhető)**
- \$f A katalogizált mű kiadási ideje **(nem ismételhető)**
- \$g Egyéb információk **(nem ismételhető)**
- \$h Hordozó **(nem ismételhető)**
- \$j Szerzőségi viszonyt módosító adat **(ismételhető)**
- \$k Formai alcím **(ismételhető)**
- \$l A katalogizált mű nyelve **(nem ismételhető)**
- \$m A zenei előadás médiuma **(ismételhető)**
- \$n A mű részének száma **(ismételhető)**
- \$o A zenemű átdolgozására vonatkozó információ **(nem ismételhető)**
- \$p A mű részének címe **(ismételhető)**
- \$q A név teljesebb formája **(nem ismételhető)**
- \$r A zenei mű hangneme **(nem ismételhető)**
- \$s Változat **(nem ismételhető)**
- \$t A mű címe vagy: „Művek” **(nem ismételhető)**
- \$u Affiliáció **(nem ismételhető)**
- \$v Formai alosztás **(ismételhető)**
- \$x Általános alosztás **(ismételhető)**
- \$y Kronológiai alosztás **(ismételhető)**
- \$z Földrajzi alosztás **(ismételhető)**
- \$0 Authority rekord kontroll szám **(ismételhető)**
- \$2 A tárgyszó forrása **(nem ismételhető)**
- \$3 A megjelölt dokumentumrész **(nem ismételhető)**
- \$4 Relációs kód **(ismételhető)**

\$6 Kapcsolatok (nem ismételhető)

\$8 Mezőkapcsoló és sorozatszám (ismételhető)

610 Tárgyszó, testületi név (ismételhető)

Egy testületről szóló tematika esetén a **610**-es mezőt alkalmazzuk.

Első indikátor:

0 Fordított

1 Közigazgatási név

2 Egyenes szórendű név

Második indikátor:

0 Library of Congress Authority Files

1 LC gyermekirodalom

2 MeSH

3 Nemzeti Mezőgazdasági könyvtár Authority Files

4 Nem meghatározott forrás

5 Kanadai tárgyszavak

6 Repertoire des vedettes-matiere

7 A "2" almezőben meghatározott forrás

Almezők:

\$a Testületi név mint tárgyszó (nem ismételhető)

\$b A testület alárendelt egysége (ismételhető)

\$c A gyűlés helye (nem ismételhető)

\$d A gyűlés/az egyezmény aláírásának ideje (ismételhető)

\$e Relációs kifejezés (ismételhető)

\$f A katalogizált mű kiadási ideje (nem ismételhető)

\$g Egyéb információk (nem ismételhető)

\$h Hordozó (nem ismételhető)

\$k Formai alcím (ismételhető)

\$l A katalogizált mű nyelve (nem ismételhető)

\$m A zenei előadás médiuma (ismételhető)

\$n A gyűlés részének száma (ismételhető)

\$o A zenemű átdolgozására vonatkozó információ (nem ismételhető)

\$p A mű részének címe (ismételhető)

\$r A zenei mű hangneme (nem ismételhető)

\$s Változat (nem ismételhető)

\$t A mű címe (nem ismételhető)

\$u Affiliáció (nem ismételhető)

\$v Formai alosztás (ismételhető)

\$x Általános alosztás (ismételhető)

\$y Kronológiai alosztás (ismételhető)

\$z Földrajzi alosztás (ismételhető)

- \$0 Authority rekord kontroll szám (ismételhető)
- \$2 A tárgyszó forrása (nem ismételhető)
- \$3 A megjelölt dokumentumrész (nem ismételhető)
- \$4 Relációs kód (ismételhető)
- \$6 Kapcsolatok (nem ismételhető)
- \$8 Mezőkapcsoló és sorozatszám (ismételhető)

611 Tárgyszó, konferencia (ismételhető)

Nem alkalmazzuk, ha a kiadvány egy rendezvény - kiállítás, konferencia - anyagát adja közre, csak akkor, ha magának a rendezvénynek a megszervezéséről, történetéről stb. szól.

Első indikátor:

- 0 Fordított
- 1 Közigazgatási név
- 2 Egyenes szórendű név

Második indikátor:

- 0 Library of Congress Authority Files
- 1 LC gyermekirodalom
- 2 MeSH
- 3 Nemzeti Mezőgazdasági könyvtár Authority Files
- 4 Nem meghatározott forrás
- 5 Kanadai tárgyszavak
- 6 Repertoire des vedettes-matiere
- 7 A "2" almezőben meghatározott forrás

Almezők:

- \$a A konferencia neve mint tárgyszó (nem ismételhető)
- \$c A konferencia helye (nem ismételhető)
- \$d A konferencia ideje (nem ismételhető)
- \$e Alárendelt egység (ismételhető)
- \$f A katalogizált mű kiadási ideje (nem ismételhető)
- \$g Egyéb információk (nem ismételhető)
- \$h Hordozó (nem ismételhető)
- \$j Szerzőségi viszonyt módosító adat (ismételhető)
- \$k Formai alcím (ismételhető)
- \$l A katalogizált mű nyelve (nem ismételhető)
- \$n A konferencia részének száma (ismételhető)
- \$p A mű részének címe (ismételhető)
- \$q Közigazgatási nevet követő konferencianév (nem ismételhető)
- \$s Változat (nem ismételhető)
- \$t A mű címe (nem ismételhető)
- \$u Affiliáció (nem ismételhető)
- \$v Formai alosztás (ismételhető)

- \$x Általános alosztás (ismételhető)
- \$y Kronológiai alosztás (ismételhető)
- \$z Földrajzi alosztás (ismételhető)
- \$0 Authority rekord kontroll szám (ismételhető)
- \$2 A tárgyszó forrása (nem ismételhető)
- \$3 A megjelölt dokumentumrész (nem ismételhető)
- \$4 Relációs kód (ismételhető)
- \$6 Kapcsolatok (nem ismételhető)
- \$8 Mezőkapcsoló és sorozatszám (ismételhető)

630 Tárgyszó, egységesített cím (ismételhető)

Szerzői főtétele nélküli címek. Tipikus példa: Biblia. A műfajt, tematikát, stb. leíró tárgyszavak a 650-es mezőbe kerülnek.

Első indikátor:

- 0-9 A rendezésből kihagyandó karakterek száma
- Figyeljünk az indikátor pontos beállítására!**

Második indikátor:

- 0 Library of Congress Authority Files
- 1 LC gyermekirodalom
- 2 MeSH
- 3 Nemzeti Mezőgazdasági könyvtár Authority Files
- 4 Nem meghatározott forrás
- 5 Kanadai tárgyszavak
- 6 Repertoire des vedettes-matiere
- 7 A "2" almezőben meghatározott forrás

Almezők:

- \$a Egységesített cím (nem ismételhető)
- \$d Az egyezmény aláírásának ideje (ismételhető)
- \$e Relációs kifejezés (a cím és a katalogizált mű kapcsolata) (ismételhető)
- \$f A katalogizált mű kiadási dátuma (nem ismételhető)
- \$g Egyéb információk (nem ismételhető)
- \$h Hordozó (nem ismételhető)
- \$k Formai alcím (ismételhető)
- \$l A katalogizált mű nyelve (nem ismételhető)
- \$m A zenei előadás médiuma (ismételhető)
- \$n A mű részének száma (ismételhető)
- \$o A zenemű átdolgozására vonatkozó információ (nem ismételhető)
- \$p A mű részének címe (ismételhető)
- \$r A zenei mű hangneme (nem ismételhető)
- \$s Változat (nem ismételhető)
- \$t A mű címe (nem ismételhető)

- \$v** Formai alosztás (ismételhető)
- \$x** Általános alosztás (ismételhető)
- \$y** Kronológiai alosztás (ismételhető)
- \$z** Földrajzi alosztás (ismételhető)
- \$0** Authority rekord kontroll szám (ismételhető)
- \$2** A tárgyszó forrása (nem ismételt)
- \$3** A megjelölt dokumentumrész (nem ismételt)
- \$4** Relációs kód (ismételhető)
- \$6** Kapcsolatok (nem ismételt)
- \$8** Mezőkapcsoló és sorozatszám (ismételhető)

650 Tárgyszó (ismételhető)

Főtárgyszónak az általánosabb kategóriák helyett mindig a konkrétabb elemet válasszuk ki, amely emellett a kiadvány tartalma szempontjából domináns.

Bármilyen fogalom lehet egyéb tartalmi elem. Az egyéb elemek használata esetében fontos figyelni az értelmi sorrendre, és a mennyiség olyan korlátozására, amely az áttekinthetőséget nem nehezíti. A "böngésző" keresésben megjelenő tárgyszólánc semmiképpen sem lehet egy sornál hosszabb.

A pontosító elemek (pl. földrajzi, nyelvi, kronológiai) szükségessége mindig az adott tartalomtól függ.

Ha egy fogalom nem sorolható be egyértelmű kizárólagossággal egyetlen tematikához, akkor mindig jelezni kell a megközelítési módot is.

Az **\$y** almező formai megoldásai:

- 17. század
- 17-19. század
- 20. század első fele
- 20. század második fele
- 20. század eleje
- 20. század vége
- kezdetek-10. század
- kezdetek-1450
- 1970-es évek
- ókor
- középkor
- újkor
- 05. század (Kr. e.)

Míg a 600-es mezőben használjuk az i. e. és az i. sz. megjelölést, addig a 650-es mezőben az időalosztásnál a (Kr. e.), (Kr. u.) használatos. A (Kr. u.) használata csak azokra az esetekre szorítkozzon, amikor e nélkül az évszámok nem lennének pontosan értelmezhetők, konkrétan: amikor a vonatkozó időszak kezdete időszámításunk előtt van, a befejezés viszont időszámításunk szerint.

A kezdő évszám helyett használhatjuk a „kezdetek” kifejezést, de a záró időpont csak a korszakhatárnak megfelelő határozott időmegjelöléssel oldható meg, tehát a „napjainkig” vagy „1849 után” típusú megoldások egyáltalán nem alkalmazhatók.

Általános séma: 650 \$a specifikus téma \$x egyéb tartalmi elem \$z hely \$y idő \$v formai alosztás

Első indikátor:

- üres Nincs információ
- 0 Nincs meghatározott szint
- 1 Elsődleges téma
- 2 Másodlagos téma

Második indikátor:

- 0 Library of Congress Authority Files
- 1 LC gyermekirodalom
- 2 MeSH
- 3 Nemzeti Mezőgazdasági könyvtár Authority Files
- 4 Nem meghatározott forrás
- 5 Kanadai tárgyszavak
- 6 Repertoire des vedettes-matiere
- 7 A "2" almezőben meghatározott forrás

Almezők:

- \$a** A tárgyszó fő része **(nem ismételhető)**
- \$b** Földrajzi nevet követő tematikus kifejezés **(nem ismételhető)**
- \$c** Esemény helye **(nem ismételhető)**
- \$d** Az esemény ideje **(nem ismételhető)**
- \$e** Relációs kifejezés (a tárgyszó és a katalogizált mű kapcsolata) **(ismételhető)**
- \$v** Formai alosztás **(ismételhető)**
- \$x** Általános alosztás **(ismételhető)**
- \$y** Kronológiai alosztás **(ismételhető)**
- \$z** Földrajzi alosztás **(ismételhető)**
- \$0** Authority rekord kontroll szám **(ismételhető)**
- \$2** A tárgyszó forrása **(nem ismételhető)**
- \$3** A megjelölt dokumentumrész **(nem ismételhető)**
- \$4** Relációs kód **(ismételhető)**
- \$6** Kapcsolatok **(nem ismételhető)**
- \$8** Mezőkapcsoló és sorozatszám **(ismételhető)**

651 Tárgyszó, földrajzi név **(ismételhető)**

Első indikátor:

- üres Nincs információ

Második indikátor:

- 0 Library of Congress Authority Files
- 1 LC gyermekirodalom
- 2 MeSH

- 3 Nemzeti Mezőgazdasági könyvtár Authority Files
- 4 Nem meghatározott forrás
- 5 Kanadai tárgyszavak
- 6 Repertoire des vedettes-matiere
- 7 A "2" almezőben meghatározott forrás

Almezők:

- \$a Földrajzi név **(nem ismételhető)**
- \$e Relációs kifejezés **(ismételhető)**
- \$g Egyéb információk **(ismételhető)**
- \$x Általános alosztás **(ismételhető)**
- \$y Kronológiai alosztás **(ismételhető)**
- \$v Formai alosztás **(ismételhető)**
- \$z Földrajzi alosztás **(ismételhető)**
- \$0 Authority rekord kontroll szám **(ismételhető)**
- \$2 A tárgyszó forrása **(nem ismételhető)**
- \$3 A megjelölt dokumentumrész **(nem ismételhető)**
- \$4 Relációs kód **(ismételhető)**
- \$6 Kapcsolatok **(nem ismételhető)**
- \$8 Mezőkapcsoló és sorozatszám **(ismételhető)**

653 Index kifejezés, nem egységesített **(ismételhető)**

A dokumentumot szakmai, földrajzi, formai szempontból jellemző, tárgyszóként használt kifejezés, amely szabadon választható, nincs szabványosítva, és nem alkotja szabványosított szótár (tárgyszójegyzék/tezaurusz) lexikai egységét.

Első indikátor:

- üres Nincs információ
- 0 Nincs meghatározott szint
- 1 Elsődleges téma
- 2 Másodlagos téma

Második indikátor:

- üres Nincs információ
- 0 tárgyhoz tartozó
- 1 személy
- 2 vállalat
- 3 találkozó/rendezvény
- 4 kronológiai
- 5 földrajzi
- 6 műfaj

Almezők:

\$a Szabad tárgyszó (ismételhető)

\$6 Kapcsolatok (nem ismételhető)

\$8 Mezőkapcsoló és sorozatszám (ismételhető)

655 Index kifejezés, formai tárgyszó (ismételhető)

A dokumentumot formai szempontból jellemző kifejezés. Évkönyv, vagy disszertáció esetén használata kötelező. A Ctrl+F8-as lista csak a helyesen kitöltött indikátor esetén érhető el (2. indikátor: 4).

Első indikátor:

üres Alap

0 Sokszintű

Második indikátor:

0 Library of Congress Authority Files

1 LC gyermekirodalom

2 MeSH

3 Nemzeti Mezőgazdasági könyvtár Authority Files

4 Nem meghatározott forrás

5 Kanadai tárgyszavak

6 Repertoire des vedettes-matiere

7 A "2" almezőben meghatározott forrás

Almezők:

\$a Formai adat (nem ismételhető)

\$b Nem fókusz kifejezés (ismételhető)

\$c Hierarchiai jelölés (ismételhető)

\$v Formai alosztás (ismételhető)

\$x Általános alosztás (ismételhető)

\$y Kronológiai alosztás (ismételhető)

\$z Földrajzi alosztás (ismételhető)

\$0 Authority rekord kontroll szám (ismételhető)

\$2 A tárgyszó forrása (nem ismételhető)

\$3 A megjelölt dokumentumrész (nem ismételhető)

\$5 Az intézmény, amelyre a mező vonatkozik (nem ismételhető)

\$6 Kapcsolatok (nem ismételhető)

\$8 Mezőkapcsoló és sorozatszám (ismételhető)

700 Személynév, melléktétel (ismételhető)

A mező tartalmazza a mű egyéni szerzőjének nem tekinthető, közreműködő személy egységesített nevét, valamint a társszerzős művek, társszerzős szerzői gyűjtemények esetén a második és minden további szerző egységesített nevét ; közös főcím nélküli vegyes gyűjtemények esetén az első mű első szerzőjének kivételével minden további szerző egységesített nevét, közös

főcímmel rendelkező vegyes gyűjtemények és szerzői folyóiratok esetén valamennyi szerző egységesített nevét - mint besorolási adatot, a bibliográfiai szinttől függetlenül.

Első lépés: behasonlítás. A bibliográfiai rekordban begépeljük a nevet, vagy annak egy részét a **700-as mező \$a** almezőjébe, majd Ctrl+F3 billentyű- kombinációval (vagy menüből Szerkesztés / Az aktuális bázisban mező besorolási elemeinek keresése ponttal) előhívjuk az Authority adatbázisunkat, ahol megnézzük, hogy a szerző szerepel-e már.

- **Ha szerepel**, akkor a néven dupla kattintással (vagy név kijelölése után az OK gombra kattintva) beemeljük azt a bibliográfiai rekordba, ezzel összekapcsoltuk a bibliográfiai rekordot az Authority rekorddal. (Így biztosítjuk, hogy a bibliográfiai rekordban az egységesített névalak szerepeljen.)

- **Ha nem szerepel**, akkor a **100-as** hívójelű mező leírásánál részletezett módon létre kell hozni az új Authorityt.

- **Ha több rekord szerepel**, akkor a **100-as** hívójelű mező leírásánál részletezett módon töröljük a felesleges Authority rekordokat és javítjuk a megmaradó egyetlen Authority rekordot.

Szerzői melléktétel esetén a szerzőségi funkció meg kell adni a **\$4-es** almezőben.

Pl. **700 1# \$a Karinthy, Frigyes \$d1887-1938 \$4ford.**

Figyelem! Amennyiben a személy több funkcióban is tevékenykedett az adott dokumentum esetében, az egyes szerzői funkciókat külön **\$4-es** almezőben kell megadni, tehát ahány funkció, annyi **\$4** almező!

Pl.: **700 1# \$a Bényei, Miklós \$d1943- \$4szerk. \$4összeáll.**

A rövidítés az **MSZ ISO 832:1998 Információ és dokumentáció. Bibliográfiai leírás és hivatkozás. Bibliográfiai kifejezések rövidítésének szabályai** szerint történik!

Első indikátor:

0 Egyéni név

1 Egy és több elemű vezetéknév

3 Családi név (Pl. Esterházy család)

Figyelem! A 2-es 'Több elemű családnév' indikátor a MARC21-ből törölve!

Második indikátor:

üres nincs információ

2 analitikus tétel

Almezők:

\$a A személynév **(nem ismételhető)**

\$b A személynév számeleme **(nem ismételhető)**

\$c A névhez kapcsolódó titulusok, egyéb szavak **(ismételhető)**

\$d A névhez kapcsolódó dátumok **(nem ismételhető)**

\$e Relációs kifejezés (a személynév és a katalogizált mű kapcsolata) **(ismételhető)**

\$f A katalogizált mű kiadási ideje **(nem ismételhető)**

\$g Egyéb információk **(nem ismételhető)**

\$h Hordozó **(nem ismételhető)**

\$j Szerzőségi viszonyt módosító adat **(ismételhető)**

- \$k** Formai alcím (ismételhető)
- \$l** A katalogizált mű nyelve (nem ismételhető)
- \$m** A zenei előadás médiuma (ismételhető)
- \$n** A mű részének száma (ismételhető)
- \$o** A zenemű átdolgozására vonatkozó információ (nem ismételhető)
- \$p** A mű részének címe (ismételhető)
- \$q** A név teljesebb formája (nem ismételhető)
- \$r** A zenemű hangneme (nem ismételhető)
- \$s** Változat (nem ismételhető)
- \$t** A mű címe (nem ismételhető)
- \$u** Affiliáció (nem ismételhető)
- \$x** ISSN (nem ismételhető)
- \$0** Authority rekord kontroll szám (ismételhető)
- \$3** A megjelölt dokumentumrészek (nem ismételhető)
- \$4** Relációs kód/közreműködés jellege (ismételhető)
- \$5** Az intézmény, amelyre a mező vonatkozik (nem ismételhető)
- \$6** Kapcsolatok (nem ismételhető)
- \$8** Mezőket kapcsoló sorozatszám (ismételhető)

A **\$4-es** almező a MARC21-ben ismételhető, a különböző szerzői funkciókat külön **\$4-es** almezőben kell megadni, a katalogizálás nyelvén!

710 Testületi név, melléktétel (ismételhető)

A mező tartalmazza a mű szerzőjének nem tekinthető, közreműködő testület egységesített nevét ; valamint a társszerzős művek, társszerzős szerzői gyűjtemények esetén a második és minden további szerző egységesített nevét, amennyiben az testület ; közös főcím nélküli vegyes gyűjtemények esetén az első mű első szerzőjének kivételével minden további szerző egységesített nevét, közös főcímmel rendelkező vegyes gyűjtemények és szerzői folyóiratok esetén valamennyi szerző egységesített nevét, amennyiben az testület – mint besorolási adatot, a bibliográfiai szinttől függetlenül.

A készítéssel kapcsolatban a lásd a **110-as** mezőnél leírtakat.

Figyeljünk az indikátorok helyes beállítására, illetve arra, hogy MARC21-ben a Testületi név esetén NINCS külön almezőben a testület székhelye (mint **711-ben** a rendezvény esetén **\$c** almezőben), hanem az **\$a** almezőben szerepel a testület neve után kerek zárójelben a székhely!

Pl.: **710 2# \$aMagyar Tudományos Akadémia (Budapest)**

Abban az esetben, amikor a főtestület és az alárendelt egység székhelye más-más település, akkor a leírásban mindkét székhely megjelenik a testületi név után.

Pl.: **710 2# \$aMagyar Tudományos Akadémia (Budapest) \$bAtommagkutató Intézet (Debrecen)**
Ahol a székhely szerepel a testület nevében, ott nem ismétljük meg a névalak után zárójelben!

Pl.: **710 2# \$aDebreceni Egyetem \$bGyermeknevelési és Felnőttképzési Kar (Hajdúböszörmény).**

Ha egy testület rendezvényének nincs megkülönböztető neve és a hivatalos neve a testület nevéből és a rendezvény típusának megnevezéséből áll, akkor az egységesített névben a rendszó a testület egységesített neve, egyéb névelem pedig a rendezvény típusának megnevezése. Kiegészítő adatok kapcsolódhatnak a főtestülethez és az alárendelt testületnek minősülő rendezvényhez.

Pl.: **710 2# \$aKönnnyűipari Műszaki Főiskola (Budapest) \$bTudományos ülészak \$n3. \$d1980 \$cBudapest**

Figyelem! Amennyiben a testület több funkcióban is szerepel az adott dokumentum esetében, az egyes szerzői funkciókat külön **\$4-es** almezőben kell megadni, tehát ahány funkció, annyi **\$4** almező!

Pl.: **710 1#*\$a*Magyarország*\$b*Alkotmánybíróság*\$4*rend.*\$4*közread.**

A rövidítés az **MSZ ISO 832: 1998 Információ és dokumentáció. Bibliográfiai leírás és hivatkozás. Bibliográfiai kifejezések rövidítésének szabályai** szerint történik!

Első indikátor:

- 0 Fordított testületi név (invertált formában)
- 1 Államhatalmi, államigazgatási név
- 2 Állandó testület (egyenes szórend)

Második indikátor:

- üres nincs információ
- 2 analitikus tétel

Almezők:

- \$a* A testületi vagy közigazgatási név **(nem ismételhető)**
- \$b* A testület alárendelt egysége **(ismételhető)**
- \$c* A gyűlés helye **(nem ismételhető)**
- \$d* A gyűlés/ az egyezmény aláírásának ideje **(ismételhető)**
- \$e* Relációs kifejezés (a testület és a katalogizált mű kapcsolata) **(ismételhető)**
- \$f* A katalogizált mű kiadási ideje **(nem ismételhető)**
- \$g* Egyéb információk **(nem ismételhető)**
- \$h* Hordozó **(nem ismételhető)**
- \$i* Kapcsolat információk **(ismételhető)**
- \$k* Formai alcím **(ismételhető)**
- \$l* A katalogizált mű nyelve **(nem ismételhető)**
- \$m* A zenei előadás médiuma **(ismételhető)**
- \$n* A gyűlés részének száma **(ismételhető)**
- \$o* A zenemű átdolgozására vonatkozó információ **(nem ismételhető)**
- \$p* A mű részének címe **(ismételhető)**
- \$r* A zenemű hangneme **(nem ismételhető)**
- \$s* Változat **(nem ismételhető)**
- \$t* A mű címe **(nem ismételhető)**
- \$u* Affiliáció **(nem ismételhető)**
- \$x* ISSN **(nem ismételhető)**
- \$0* Authority rekord kontroll szám **(ismételhető)**
- \$3* A megjelölt dokumentumrészek **(nem ismételhető)**
- \$4* Relációs kód, közreműködés jellege **(ismételhető)**
- \$5* Az intézmény, amelyre a mező vonatkozik **(nem ismételhető)**
- \$6* Kapcsolatok **(nem ismételhető)**
- \$8* Mezőket kapcsoló sorozatszám **(ismételhető)**

\$a \$b : A testület/alárendelt testület neve után kerek zárójelben a székhely!

A *\$4*-es almező a MARC21-ben ismételhető, a különböző szerzői funkciókat külön *\$4*-es almezőben kell megadni, a katalogizálás nyelvén!

711 Rendezvény neve, melléktétel (ismételhető)

A mező tartalmazza a mű szerzőjének nem tekinthető rendezvény egységesített nevét; valamint a társszerzős művek, társszerzős szerzői gyűjtemények esetén a második és minden további szerző egységesített nevét, amennyiben az rendezvény; közös főcím nélküli vegyes gyűjtemények esetén az első mű első szerzőjének kivételével minden további szerző egységesített nevét, közös főcímmel rendelkező vegyes gyűjtemények esetén valamennyi szerző egységesített nevét, amennyiben az rendezvény - mint besorolási adatot, a bibliográfiai szinttől függetlenül.

Készítésénél a **111**-as mezőnél leírtak az irányadók.

Figyeljünk az indikátorok helyes beállítására, illetve arra, hogy az almezőkódoknál abc sorrendben nézve először **\$c** almezőkódnál a rendezvény helye szerepel, **\$d**-nél pedig a rendezvény ideje. A leírásban viszont sorrendben először az időt kell megadnunk - **\$d** almező, majd utána a helyet - **\$c** almező! (Zárójeleket nem írjuk, automatikusan kiteszi az Aleph!)

Pl.: **111 2# \$a**Országos Környezetvédelmi Konferencia **\$d**1993 **\$c**Siófok

Amennyiben a rendezvénynek van számozási adata, akkor azt az **\$n** almezőben adjuk meg a rendezvény neve, azaz az **\$a** almező után.

Pl.: **111 2# \$a**Országos Családpedagógiai Konferencia **\$n**1. **\$d**1993 **\$c**Püspökladány

Ha egy rendezvény nevében nem szerepel a típusának a megnevezése, vagy nem egyértelmű a névből a rendezvény típusa (pl. konferencia, kiállítás stb.), akkor a szabályos megadási forma szerint az **\$a** almezőben a rendezvény neve után pontot teszünk, és utána odaírjuk a rendezvény típusát.

Pl.: **111 2# \$a**Reneszánsz kaleidoszkóp. Konferencia **\$d**2008 **\$c**Budapest

Figyelem! **008**-as mező **29**-es pozíciónál megadott **1** jelölés konferencia kiadványra utal. Ha ez melléktételnek minősül, akkor a leírásban a **711**-es mezőben meg kell adni a konferencia ha melléktétel, és az Authority adatbázisból beemelni az egységesített alakot. Ha még nem szerepel az adatbázisban, akkor létre kell hozni (Szerkesztés / Új rekord származtatása módszerrel)! Mindezek mellett megjegyzésként az **500**-as mező **\$a** almezőjében szövegesen meg kell adni a konferenciára vonatkozó adatokat!

Első indikátor:

- 0** Fordított rendezvénynév (invertált formában)
- 1** Államhatalmi, államigazgatási név
- 2** Rendezvény neve (egyenes szórend)

Második indikátor:

- üres** nincs információ
- 2** analitikus tétel

Almezők:

- \$a** A rendezvény neve, vagy közigazgatási név mint főtétel **(nem ismételhető)**
- \$c** A rendezvény helye **(nem ismételhető)**
- \$d** A rendezvény ideje **(nem ismételhető)**
- \$e** Alárendelt egység **(ismételhető)**
- \$f** A katalogizált mű kiadási ideje **(nem ismételhető)**
- \$g** Egyéb információk **(nem ismételhető)**

- \$h Hordozó, médium **(nem ismételhető)**
- \$i Kapcsolat információk **(ismételhető)**
- \$j Relációs kifejezés **(nem ismételhető)**
- \$k Formai alosztás **(ismételhető)**
- \$l A katalogizált mű nyelve **(nem ismételhető)**
- \$n A rendezvény részének száma **(ismételhető)**
- \$p A mű részének címe **(ismételhető)**
- \$q Rendezvény/gyűlés neve, ha közigazgatási székhely nevét követi **(nem ismételhető)**
- \$s Változat **(nem ismételhető)**
- \$t A mű címe **(nem ismételhető)**
- \$u Affiliáció **(nem ismételhető)**
- \$x ISSN **(nem ismételhető)**
- \$0 Authority rekord kontroll szám **(ismételhető)**
- \$3 A megjelölt dokumentumrészek **(nem ismételhető)**
- \$4 Relációs kód, közreműködés jellege **(nem ismételhető)**
- \$5 Az intézmény, amelyre a mező vonatkozik **(nem ismételhető)**
- \$6 Kapcsolatok **(nem ismételhető)**
- \$8 Mezőket kapcsoló sorozatszám **(ismételhető)**

A \$4-es almező a MARC21-ben ismételhető, a különböző szerzői funkciókat külön \$4-es almezőben kell megadni, a katalogizálás nyelvén!

730 Egységesített cím, melléktétel **(ismételhető)**

A mező tartalmazza a bibliográfiai tételhez tartozó második és minden további mű egységesített címét, közös főcím nélküli gyűjtemény (mind szerzői mind vegyes) esetén a második és minden további mű egységesített címét, közös főcímmel rendelkező gyűjtemény (mind szerzői mind vegyes) esetén az egyes művek egységesített címét - mint besorolási adatot, a bibliográfiai szinttől függetlenül. A **730**-as mezőbe felvett egységesített cím lehet átültetett cím, eredeti cím vagy besorolási cím.

Készítésénél a **130**-as mezőnél leírtak az irányadók.

Figyelem! Ha az egységesített címhez nem tartozik szerzői főtétel, akkor a **130**-as mezőbe kerül az egységesített cím. Ha az egységesített címhez tartozik szerzői főtétel, akkor a **240**-es mezőbe kerül az egységesített cím (ekkor nincs **130**-as mező!). Ha a címleírásban több egységesített címet is meg kell adnunk, az első kerül a **130**-as (vagy a **240**-es) mezőbe (attól függően van-e szerzői főtétel vagy nincs), a további egységesített címet a **730**-as mezőbe írjuk (ahány további cím, annyi **730**-as mező). Az egységesített cím, mint tárgyszó pedig a **630**-as mezőbe kerül. Ha a leírás tárgya valamilyen típusú **gyűjteményes mű**, akkor a **740**-es mezőben fel kell tüntetni a címeket (ahány mű, annyi **740**-es mező), ha pedig a művek fordítások, akkor az eredeti címeket meg kell adni a **730**-as mezőben, az egységesített cím kerül az **\$a** almezőbe, az **\$l** almezőbe pedig a katalogizálandó mű nyelvét írjuk (ahány fordított mű, annyi **730**-as mező).

A **gyűjteményes művek** leírásával kapcsolatos tudnivalókat részletesen lásd a **245**-ös mező leírásánál!

Első indikátor:

0-9 A rendezésből kihagyandó karakterek száma

Figyeljünk az indikátor pontos beállítására!

Második indikátor:

üres nincs információ

2 analitikus tétel

Almezők:

\$a Egységesített cím **(nem ismételhető)**

\$d Az egyezmény aláírásának ideje **(ismételhető)**

\$f A katalogizált mű kiadási dátuma **(nem ismételhető)**

\$g Egyéb információk **(nem ismételhető)**

\$h Hordozó, médium **(nem ismételhető)**

\$i Kapcsolat információk **(ismételhető)**

\$k Formai alosztás **(ismételhető)**

\$l A katalogizált mű nyelve **(nem ismételhető)**

\$m A zenei előadás médiuma **(ismételhető)**

\$n A mű részének száma **(ismételhető)**

\$o A zenemű átdolgozására vonatkozó információ **(nem ismételhető)**

\$p A mű részének címe **(ismételhető)**

\$r A zenei mű hangneme **(nem ismételhető)**

\$s Változat **(nem ismételhető)**

\$t A mű címe **(nem ismételhető)**

\$x ISSN **(nem ismételhető)**

\$0 Authority rekord kontroll szám **(ismételhető)**

\$3 a megjelölt dokumentumrészek **(nem ismételhető)**

\$5 Mezőt alkalmazó intézmény kódja **(nem ismételhető)**

\$6 Kapcsolatok **(nem ismételhető)**

\$8 Mezőkapcsoló és sorozatszám **(ismételhető)**

740 További cím és szerzőségi közlés (ismételhető)

A mező tartalmazza mindazokat a besorolási adatként megadható címeket (például címváltozat, alárendelt cím, lényegtelenül megváltozott főcím, alcím = kis kezdőbetűvel!), amelyeket NEM az alábbi mezők egyikében kell felvenni: 245, 246, 730. Vagyis NEM megkülönböztető cím, borítócím, előzménycím/előbbi cím, előzéklapi cím, lapfej cím, szalagcím, gerinccím.

Ha a leírás tárgya valamilyen típusú **gyűjteményes mű**, akkor a **740**-es mezőben fel kell tüntetni a címeket (ahány mű, annyi **740**-es mező). A **gyűjteményes mű**vek leírásával kapcsolatos tudnivalókat részletesen lásd a **245**-ös mező leírásánál!

Többkötetes művek esetén a könyvtárosnak mérlegelnie kell, hogy érdemes-e az adott kötet címet hozzáférési pontként kiemelni, ha igen, akkor a 774-es mező **\$t** almező tartalmát **740 \$a** almezőbe is betesszük. Szükség esetén az adott kötet alcímét is, kisbetűvel, itt tesszük visszakereshetővé, külön **740 \$a** almezőben.

Első indikátor:

0-9 A rendezésből kihagyandó karakterek száma

Figyeljünk az indikátor pontos beállítására!

Második indikátor:

üres nincs információ

2 analitikus tétel

2 = Analitikus tétel: közös főcímmel rendelkező szerzői és vegyes gyűjtemények esetében az egyes művek, mint melléktételek besorolási adata, amely besorolási adatok a bibliográfiai leírás Megjegyzések adatcsoportjában szerepelnek.

Almezők:

\$a Cím (nem ismételhető)

\$h Hordozó, médium (nem ismételhető)

\$n A mű részének száma (ismételhető)

\$p A mű részének címe, alárendelt cím (ismételhető)

\$5 Mezőt alkalmazó intézmény kódja (nem ismételhető)

\$6 Kapcsolatok (nem ismételhető)

\$8 Mezőkapcsoló és sorozatszám (ismételhető)

751 Földrajzi név, melléktétel (ismételhető)

A mező a **260**-as mező **\$a** almezőjével van kapcsolatban, azt egészíti ki, vagy magyarázza. Ha a 260-as mezőben összetett megjelenési helyeket tudunk megadni, a visszakeresés érdekében, az indexbe nem kerülő helynév/város itt kereshetővé válik.

Pl.: **260 ## \$a***Budapest és Lipcse*

751 ## \$a*Lipcse*

Ha a 260-as mezőben régies, kevésbé ismert, vagy ragozott formában szerepel a városnév, itt megadható a mostani/egységesített névváltozat.

Pl.: **260 ## \$a***Ofen*

751 ## \$a*Buda*

Az egységesített névváltozat megállapításánál a *KSZ/5:2005 Földrajzi nevek, mint adatbázisrekordok tárgyi hozzáférési pontjai* című szabvány rendelkezései veendőek figyelembe.

Első indikátor:

üres Nincs definiálva

Második indikátor:

üres Nincs definiálva

Almezők:

\$a Földrajzi név (nem ismételhető)

\$e Relációs kifejezés (a földrajzi név és a katalogizált mű kapcsolata)(ismételhető)

\$0 Authority rekord kontrollszáma (ismételhető)

\$2 A földrajzi név forrása (nem ismételhető)

\$3 A megjelölt dokumentumrészek (nem ismételhető)

\$4 Relációs kód (ismételhető)

\$6 Kapcsolatok (nem ismételhető)

\$8 Mezőkapcsoló és sorozatszám (ismételhető)

A **\$4**-es almező a MARC21-ben ismételhető, a különböző szerzői funkciókat külön **\$4**-es almezőben kell megadni, a katalogizálás nyelvén!

Kapcsolati Mezők

A kapcsolati mezőkből mi többnyire csak a **773, 774, 787, 780, 785** mezőket használjuk. A többi kapcsolat kialakítására LKR mezőket alkalmazunk.

760 Főszorozat (ismételhető)

Első indikátor:

- 0 A mező tartalma megjelenik
- 1 A mező tartalma nem jelenik meg

Második indikátor: az alapértelmezett bevezető kifejezés megjelenítését szabályozza:

- üres Nincs definiálva
- 8 Nincs megjelenítendő információ

Almezők:

- \$a Főtétel (nem ismételhető)**
- \$b Kiadás (nem ismételhető)**
- \$c Minősítő információ (nem ismételhető)**
- \$d Kiadás helye, ideje, kiadó (nem ismételhető)**
- \$g Kapcsolatot kifejező információ (ismételhető)**
- \$h Fizikai leírás (nem ismételhető)**
- \$i Kapcsolati információ (ismételhető)**
- \$m Dokumentumspecifikus részletek (nem ismételhető)**
- \$n Megjegyzés (ismételhető)**
- \$o Egyéb tétel azonosító (ismételhető)**
- \$s Egységesített cím (nem ismételhető)**
- \$t Cím (nem ismételhető)**
- \$w Rekord kontrollszáma (ismételhető)**
- \$x ISSN (nem ismételhető)**
- \$y Coden (nem ismételhető)**
- \$4 Kapcsolati kód (ismételhető)**
- \$6 Kapcsolatok (nem ismételhető)**
- \$7 Kontroll almező (nem ismételhető)**
  - /0 A főtétel típusa
  - /1 A név formája
  - /2 A rekord típusa
  - /3 Bibliográfiai szint
- \$8 Mezőkapcsoló és sorozatszám (ismételhető)**

762 Alsorozat (ismételhető)

Első indikátor:

- 0 A mező tartalma megjelenik
- 1 A mező tartalma nem jelenik meg

Második indikátor: az alapértelemezett bevezető kifejezés megjelenítését szabályozza:

üres Nincs definiálva

8 Nincs megjelenítendő információ

Almezők:

\$a Főtétel (nem ismételhető)

\$b Kiadás (nem ismételhető)

\$c Minősítő információ (nem ismételhető)

\$d Kiadás helye, ideje, kiadó (nem ismételhető)

\$g Kapcsolatot kifejező információ (ismételhető)

\$h Fizikai leírás (nem ismételhető)

\$i Kapcsolati információ (ismételhető)

\$m Dokumentumspecifikus részletek (nem ismételhető)

\$n Megjegyzés (ismételhető)

\$o Egyéb tétel azonosító (ismételhető)

\$s Egységesített cím (nem ismételhető)

\$t Cím (nem ismételhető)

\$w Rekord kontrollszáma (ismételhető)

\$x ISSN (nem ismételhető)

\$y Coden (nem ismételhető)

\$4 Kapcsolati kód (ismételhető)

\$6 Kapcsolatok (nem ismételhető)

\$7 Kontroll almező (nem ismételhető)

/0 A főtétel típusa

/1 A név formája

/2 A rekord típusa

/3 Bibliográfiai szint

\$8 Mezőkapcsoló és sorozatszám (ismételhető)

765 Eredeti nyelvű változat (ismételhető)

Az eredeti kiadás rekordját azonosító adatokat tartalmazza abban az esetben, amikor a bibliográfiai rekord a fordításról készül.

Első indikátor:

0 A mező tartalma megjelenik

1 A mező tartalma nem jelenik meg

Második indikátor: az alapértelemezett bevezető kifejezés megjelenítését szabályozza:

üres nincs definiálva

8 Nincs megjelenítendő információ

Almezők:

- \$a Főtétele (nem ismételhető)**
- \$b Kiadás (nem ismételhető)**
- \$c Minősítő információ (nem ismételhető)**
- \$d Kiadás helye, ideje, kiadó (nem ismételhető)**
- \$g Kapcsolatot kifejező információ (ismételhető)**
- \$h Fizikai leírás (nem ismételhető)**
- \$i Kapcsolati információ (ismételhető)**
- \$k A kapcsolt dokumentum sorozati adatai (ismételhető)**
- \$m Dokumentumspecifikus részletek (nem ismételhető)**
- \$n Megjegyzés (ismételhető)**
- \$o Egyéb tétel azonosító (ismételhető)**
- \$r Jelentésszám (ismételhető)**
- \$s Egységesített cím (nem ismételhető)**
- \$t Cím (nem ismételhető)**
- \$u Technikai jelentés száma (nem ismételhető)**
- \$w Rekord kontrollszáma (ismételhető)**
- \$x ISSN (nem ismételhető)**
- \$y Coden (nem ismételhető)**
- \$z ISBN (ismételhető)**
- \$4 Kapcsolati kód (ismételhető)**
- \$6 Kapcsolatok (nem ismételhető)**
- \$7 Kontroll almező (nem ismételhető)**
  - /0 A főtétele típusa**
  - /1 A név formája**
  - /2 A rekord típusa**
  - /3 Bibliográfiai szint**
- \$8 Közkapcsoló és sorozatszám (ismételhető)**

767 Fordítás (ismételhető)

A fordítás rekordját azonosító adatokat tartalmazza abban az esetben, amikor a bibliográfiai rekord az eredeti kiadásról készül.

Első indikátor:

- 0** A mező tartalma megjelenik
- 1** A mező tartalma nem jelenik meg

Második indikátor: az alapértelmezett bevezető kifejezés megjelenítését szabályozza:

- üres** nincs definiálva
- 8** Nincs megjelenítendő információ

Almezők:

- \$a Főtétele (nem ismételhető)**
- \$b Kiadás (nem ismételhető)**
- \$c Minősítő információ (nem ismételhető)**

\$d Kiadás helye, ideje, kiadó **(nem ismételt)**
\$g Kapcsolatot kifejező információ **(ismételt)**
\$h Fizikai leírás **(nem ismételt)**
\$i Kapcsolati információ **(ismételt)**
\$k A kapcsolt dokumentum sorozati adatai **(ismételt)**
\$m Dokumentumspecifikus részletek **(nem ismételt)**
\$n Megjegyzés **(ismételt)**
\$o Egyéb tétel azonosító **(ismételt)**
\$r Jelentésszám **(ismételt)**
\$s Egységesített cím **(nem ismételt)**
\$t Cím **(nem ismételt)**
\$u Technikai jelentés száma **(nem ismételt)**
\$w Rekord kontrollszáma **(ismételt)**
\$x ISSN **(nem ismételt)**
\$y Coden **(nem ismételt)**
\$z ISBN **(ismételt)**
\$4 Kapcsolati kód **(ismételt)**
\$6 Kapcsolatok **(nem ismételt)**
\$7 Kontroll almező **(nem ismételt)**
     /0 A főtétel típusa
     /1 A név formája
     /2 A rekord típusa
     /3 Bibliográfiai szint
\$8 Mezőkapcsoló és sorozatszám **(ismételt)**

770 Melléklet/Különszám **(ismételt)**

A melléklet, különszám, index vagy melléklap rekordját azonosító adatokat tartalmazza abban az esetben, amikor a bibliográfiai rekord az alapidokumentumról készül.

Első indikátor:

0 A mező tartalma megjelenik
1 A mező tartalma nem jelenik meg

Második indikátor: az alapértelmezett bevezető kifejezés megjelenítését szabályozza:

üres nincs definiálva
0 Parent
8 Nincs megjelenítendő információ

Almezők:

\$a Főtétel **(nem ismételt)**
\$b Kiadás **(nem ismételt)**
\$c Minősítő információ **(nem ismételt)**
\$d Kiadás helye, ideje, kiadó **(nem ismételt)**
\$g Kapcsolatot kifejező információ **(ismételt)**

\$h Fizikai leírás **(nem ismételhető)**
\$i Kapcsolati információ **(ismételhető)**
\$k A kapcsolt dokumentum sorozati adatai **(ismételhető)**
\$m Dokumentumspecifikus részletek **(nem ismételhető)**
\$n Megjegyzés **(ismételhető)**
\$o Egyéb tétel azonosító **(ismételhető)**
\$r Jelentésszám **(ismételhető)**
\$s Egységesített cím **(nem ismételhető)**
\$t Cím **(nem ismételhető)**
\$u Technikai jelentés száma **(nem ismételhető)**
\$w Rekord kontrollszáma **(ismételhető)**
\$x ISSN **(nem ismételhető)**
\$y Coden **(nem ismételhető)**
\$z ISBN **(ismételhető)**
\$4 Kapcsolati kód **(ismételhető)**
\$6 Kapcsolatok **(nem ismételhető)**
\$7 Kontroll almező **(nem ismételhető)**
     /0 A főtétel típusa
     /1 A név formája
     /2 A rekord típusa
     /3 Bibliográfiai szint
\$8 Mezőkapcsoló és sorozatszám **(ismételhető)**

772 Alapdokumentuma/Főlapja **(ismételhető)**

Az alapdokumentum, illetve főlap rekordját azonosító adatokat tartalmazza abban az esetben, amikor a bibliográfiai rekord a mellékletéről, a különszámról, az indexről vagy a melléklapról készül.

Első indikátor:

0 A mező tartalma megjelenik
1 A mező tartalma nem jelenik meg

Második indikátor: az alapértelmezett bevezető kifejezés megjelenítését szabályozza:

üres nincs definiálva
8 Nincs megjelenítendő információ

Almezők:

\$a Főtétel **(nem ismételhető)**
\$b Kiadás **(nem ismételhető)**
\$c Minősítő információ **(nem ismételhető)**
\$d Kiadás helye, ideje, kiadó **(nem ismételhető)**
\$g Kapcsolatot kifejező információ **(ismételhető)**
\$h Fizikai leírás **(nem ismételhető)**
\$i Kapcsolati információ **(ismételhető)**

\$k A kapcsolt dokumentum sorozati adatai **(ismételhető)**
\$m Dokumentumspecifikus részletek **(nem ismételhető)**
\$n Megjegyzés **(ismételhető)**
\$o Egyéb tétel azonosító **(ismételhető)**
\$r Jelentésszám **(ismételhető)**
\$s Egységesített cím **(nem ismételhető)**
\$t Cím **(nem ismételhető)**
\$u Technikai jelentés száma **(nem ismételhető)**
\$w Rekord kontrollszáma **(ismételhető)**
\$x ISSN **(nem ismételhető)**
\$y Coden **(nem ismételhető)**
\$z ISBN **(ismételhető)**
\$4 Kapcsolati kód **(ismételhető)**
\$6 Kapcsolatok **(nem ismételhető)**
\$7 Kontroll almező **(nem ismételhető)**
     /0 A főtétel típusa
     /1 A név formája
     /2 A rekord típusa
     /3 Bibliográfiai szint
\$8 Mezőkapcsoló és sorozatszám **(ismételhető)**

773 Alapdokumentum **(ismételhető)**

A forrásdokumentum rekordját azonosító adatokat tartalmazza abban az esetben, amikor a bibliográfiai rekord a részdokumentumról készül. **Analitikus leírásoknál** használjuk.

Első indikátor:

0 A mező tartalma megjelenik
1 A mező tartalma nem jelenik meg

Második indikátor: az alapértelmezett bevezető kifejezés megjelenítését szabályozza:

üres nincs definiálva
8 Nincs megjelenítendő információ

Almezők:

\$a Főtétel **(nem ismételhető)**
\$b Kiadás **(nem ismételhető)**
\$d Kiadás helye, ideje, kiadó **(nem ismételhető)**
\$g Kapcsolatot kifejező információ **(ismételhető)**
\$h Fizikai leírás **(nem ismételhető)**
\$i Kapcsolati információ **(ismételhető)**
\$k A kapcsolt dokumentum sorozati adatai **(ismételhető)**
\$m Dokumentumspecifikus részletek **(nem ismételhető)**
\$n Megjegyzés **(ismételhető)**
\$o Egyéb tétel azonosító **(ismételhető)**

- \$p** Rövidített cím **(nem ismételhető)**
- \$q** Számozás és kezdő oldal **(nem ismételhető)**
- \$r** Jelentésszám **(ismételhető)**
- \$s** Egységesített cím **(nem ismételhető)**
- \$t** Cím **(nem ismételhető)**
- \$u** Technikai jelentés száma **(nem ismételhető)**
- \$w** Rekord kontrollszáma **(ismételhető)**
- \$x** ISSN **(nem ismételhető)**
- \$y** Coden **(nem ismételhető)**
- \$z** ISBN **(ismételhető)**
- \$3** Megjelölt dokumentumrészek **(nem ismételhető)**
- \$4** Kapcsolati kód **(ismételhető)**
- \$6** Kapcsolatok **(nem ismételhető)**
- \$7** Kontroll almező **(nem ismételhető)**
  - /0** A főtétele típusa
  - /1** A név formája
  - /2** A rekord típusa
  - /3** Bibliográfiai szint
- \$8** Mezőkapcsoló és sorozatszám **(ismételhető)**

774 A leírt dokumentumhoz tartozó részdokumentum **(ismételhető)**

A **kötetjelzés kötelező elem!** Ha semmiféle kötetjelzést nem találunk, de minden kétséget kizáróan egy több részletben megjelenő dokumentum adott eleméről van szó, akkor szögletes zárójelben mi adjunk meg kötetjelzést a **\$g** almezőben!

A kötetjelzés elemeit elsősorban a könyv közlése szerinti sorrendben kell leírni, de megengedett a kötetek sorrendiségét jelző sorszámnak első elemként közlése.

A kötetek sorszáma mindig arab számmal kell leírni. (MSZ 3424-1:1978 Bibliográfiai leírás. Könyvek. 3.5.3.)

A részegység nevét (kötet, rész, Band, Volume stb.) mindig azzal a kifejezéssel kell leírni, amellyel a könyv közli. Ha van a szónak rövidíthető alakja, a rövidítés megengedett, viszont meg kell tartani az illető nyelv helyesírási szabályait!

Ha a kötetek sorrendjét valamilyen szimbólummal (például csillaggal) közli a könyv, át kell írni arab számra. Nem szabad viszont átírni számadatara a betűvel kifejezett kötetssorrendet!

Ha valamely kötet tartalma túlságosan terjedelmes, a könnyebb kezelhetőség érdekében **a kötetet több fizikai egységben jelentetik meg.** Ekkor a több darabban megjelent kötet egyes darabjai alköteteket alkotnak. A **leírásban összevontan kell megadni a kötet- és az alkötetadatokat!**

Pl. \$g3/A kötet

A kötetek címeit, alcímeit a 740-es mezőben tudjuk visszakereshetővé tenni, ha szükséges.

Első indikátor:

0 A mező tartalma megjelenik

1 A mező tartalma nem jelenik meg

Második indikátor: az alapértelmezett bevezető kifejezés megjelenítését szabályozza:

üres nincs definiálva

8 Nem jelenik meg az alapértelmezett kifejezés

Almezők:

- \$a Főtétele (nem ismételhető)**
- \$b Kiadás (nem ismételhető)**
- \$c Minősítő információ (nem ismételhető)**
- \$d Kiadás helye, ideje, kiadó (nem ismételhető)**
- \$g Kapcsolatot kifejező információ (pl.: kötetjelzés) (ismételhető)**
- \$h Fizikai leírás (nem ismételhető)**
- \$i Kapcsolati információ (ismételhető)**
- \$k A kapcsolt dokumentum sorozati adatai (ismételhető)**
- \$m Dokumentumspecifikus részletek (nem ismételhető)**
- \$n Megjegyzés (ismételhető)**
  - rendelés alatt álló kötet esetén: [\\$n Megrendelve: ÉÉÉÉ.HH.NN.](#)**
- \$o Egyéb tétel azonosító (ismételhető)**
- \$r Jelentésszám (ismételhető)**
- \$s Egységesített cím (nem ismételhető)**
- \$t Cím (nem ismételhető)**
- \$u Technikai jelentés száma (nem ismételhető)**
- \$w Rekord kontrollszáma (ismételhető)**
- \$x ISSN (nem ismételhető)**
- \$y Coden (nem ismételhető)**
- \$z ISBN (ismételhető)**
- \$4 Kapcsolati kód (ismételhető)**
- \$6 Kapcsolatok (nem ismételhető)**
- \$7 Kontroll almező (nem ismételhető)**
  - /0 A főtétele típusa**
  - /1 A név formája**
  - /2 A rekord típusa**
  - /3 Bibliográfiai szint**
- \$8 Mezőkapcsoló és sorozatszám (ismételhető)**

775 Egyéb kiadás (ismételhető)

A további kiadás, kiadásváltozat rekordját azonosító adatokat tartalmazza abban az esetben, amikor a dokumentumnak, amelyről a bibliográfiai rekord készül, létezik más kiadása, kiadásváltozata is.

Első indikátor:

- 0** A mező tartalma megjelenik
- 1** A mező tartalma nem jelenik meg

Második indikátor: az alapértelmezett bevezető kifejezés megjelenítését szabályozza:

- üres** nincs definiálva
- 8** Nem jelenik meg az alapértelmezett kifejezés

Almezők:

- \$a** Főtétele (nem ismételhető)
- \$b** Kiadás (nem ismételhető)
- \$c** Minősítő információ (nem ismételhető)
- \$d** Kiadás helye, ideje, kiadó (nem ismételhető)
- \$g** Kapcsolatot kifejező információ (ismételhető)
- \$h** Fizikai leírás (nem ismételhető)
- \$i** Kapcsolati információ (ismételhető)
- \$k** A kapcsolt dokumentum sorozati adatai (ismételhető)
- \$m** Dokumentumspecifikus részletek (nem ismételhető)
- \$n** Megjegyzés (ismételhető)
- \$o** Egyéb tétel azonosító (ismételhető)
- \$r** Jelentésszám (ismételhető)
- \$s** Egységesített cím (nem ismételhető)
- \$t** Cím (nem ismételhető)
- \$u** Technikai jelentés száma (nem ismételhető)
- \$w** Rekord kontrollszáma (ismételhető)
- \$x** ISSN (nem ismételhető)
- \$y** Coden (nem ismételhető)
- \$z** ISBN (ismételhető)
- \$4** Kapcsolati kód (ismételhető)
- \$6** Kapcsolatok (nem ismételhető)
- \$7** Kontroll almező (nem ismételhető)
  - /0** A főtétele típusa
  - /1** A név formája
  - /2** A rekord típusa
  - /3** Bibliográfiai szint
- \$8** Mezőkapcsoló és sorozatszám (ismételhető)

776 További kiadás más hordozón (ismételhető)

A további kiadás rekordját azonosító adatokat tartalmazza abban az esetben, amikor a dokumentumnak, amelyről a bibliográfiai rekord készül, létezik más hordozón megjelent kiadása.

Első indikátor:

- 0** A mező tartalma megjelenik
- 1** A mező tartalma nem jelenik meg

Második indikátor: az alapértelmezett bevezető kifejezés megjelenítését szabályozza:

- üres** nincs definiálva
- 8** Nem jelenik meg az alapértelmezett kifejezés

Almezők:

- \$a Főtétele (nem ismételhető)**
- \$b Kiadás (nem ismételhető)**
- \$c Minősítő információ (nem ismételhető)**
- \$d Kiadás helye, ideje, kiadó (nem ismételhető)**
- \$g Kapcsolatot kifejező információ (ismételhető)**
- \$h Fizikai leírás (nem ismételhető)**
- \$i Kapcsolati információ (ismételhető)**
- \$k A kapcsolt dokumentum sorozati adatai (ismételhető)**
- \$m Dokumentumspecifikus részletek (nem ismételhető)**
- \$n Megjegyzés (ismételhető)**
- \$o Egyéb tétel azonosító (ismételhető)**
- \$r Jelentésszám (ismételhető)**
- \$s Egységesített cím (nem ismételhető)**
- \$t Cím (nem ismételhető)**
- \$u Technikai jelentés száma (nem ismételhető)**
- \$w Rekord kontrollszáma (ismételhető)**
- \$x ISSN (nem ismételhető)**
- \$y Coden (nem ismételhető)**
- \$z ISBN (ismételhető)**
- \$4 Kapcsolati kód (ismételhető)**
- \$6 Kapcsolatok (nem ismételhető)**
- \$7 Kontroll almező (nem ismételhető)**
  - /0 A főtétele típusa**
  - /1 A név formája**
  - /2 A rekord típusa**
  - /3 Bibliográfiai szint**
- \$8 Közkapcsoló és sorozatszám (ismételhető)**

777 Együtt kiadva (ismételhető)

Az egyik dokumentum rekordját azonosító adatokat tartalmazza abban az esetben, amikor több dokumentum együttes kiadásban jelenik meg és a bibliográfiai rekord a másik dokumentumról készül. (Az együttes kiadásban megjelenő valamennyi dokumentumról önálló bibliográfiai rekordot kell készíteni.)

Első indikátor:

- 0** A mező tartalma megjelenik
- 1** A mező tartalma nem jelenik meg

Második indikátor: az alapértelmezett bevezető kifejezés megjelenítését szabályozza:

- üres** nincs definiálva
- 8** Nem jelenik meg az alapértelmezett kifejezés

Almezők:

- \$a Főtétele (nem ismételhető)**

\$b Kiadás **(nem ismételhető)**
\$c Minősítő információ **(nem ismételhető)**
\$d Kiadás helye, ideje, kiadó **(nem ismételhető)**
\$g Kapcsolatot kifejező információ **(ismételhető)**
\$h Fizikai leírás **(nem ismételhető)**
\$i Kapcsolati információ **(ismételhető)**
\$k A kapcsolt dokumentum sorozati adatai **(ismételhető)**
\$m Dokumentumspecifikus részletek **(nem ismételhető)**
\$n Megjegyzés **(ismételhető)**
\$o Egyéb tétel azonosító **(ismételhető)**
\$r Jelentésszám **(ismételhető)**
\$s Egységesített cím **(nem ismételhető)**
\$t Cím **(nem ismételhető)**
\$u Technikai jelentés száma **(nem ismételhető)**
\$w Rekord kontrollszáma **(ismételhető)**
\$x ISSN **(nem ismételhető)**
\$y Coden **(nem ismételhető)**
\$z ISBN **(ismételhető)**
\$4 Kapcsolati kód **(ismételhető)**
\$6 Kapcsolatok **(nem ismételhető)**
\$7 Kontroll almező **(nem ismételhető)**
     /0 A főtétel típusa
     /1 A név formája
     /2 A rekord típusa
     /3 Bibliográfiai szint
\$8 Mezőkapcsoló és sorozatszám **(ismételhető)**

787 Egyéb típusú kapcsolat **(ismételhető)**

A több fizikai egységből álló dokumentum közös adatait tartalmazó rekord és az adott egységre vonatkozó adatokat tartalmazó bibliográfiai rekordok között teremt kapcsolatot, azok azonosító adatait tartalmazva.

Első indikátor:

0 A mező tartalma megjelenik
1 A mező tartalma nem jelenik meg

Második indikátor: az alapértelmezett bevezető kifejezés megjelenítését szabályozza:

üres nincs definiálva
8 Nem jelenik meg az alapértelmezett kifejezés

Almezők:

\$a Főtétel **(nem ismételhető)**
\$b Kiadás **(nem ismételhető)**
\$c Minősítő információ **(nem ismételhető)**

\$d Kiadás helye, ideje, kiadó (nem ismételhető)
\$g Kapcsolatot kifejező információ (ismételhető)
\$h Fizikai leírás (nem ismételhető)
\$i Kapcsolati információ (ismételhető)
\$k A kapcsolt dokumentum sorozati adatai (ismételhető)
\$m Dokumentumspecifikus részletek (nem ismételhető)
\$n Megjegyzés (ismételhető)
\$o Egyéb tétel azonosító (ismételhető)
\$r Jelentésszám (ismételhető)
\$s Egységesített cím (nem ismételhető)
\$t Cím (nem ismételhető)
\$u Technikai jelentés száma (nem ismételhető)
\$w Rekord kontrollszáma (ismételhető)
\$x ISSN (nem ismételhető)
\$y Coden (nem ismételhető)
\$z ISBN (ismételhető)
\$4 Kapcsolati kód (ismételhető)
\$6 Kapcsolatok (nem ismételhető)
\$7 Kontroll almező (nem ismételhető)
     /**0** A főtétel típusa
     /**1** A név formája
     /**2** A rekord típusa
     /**3** Bibliográfiai szint
\$8 Mezőkapcsoló és sorozatszám (ismételhető)

830 Sorozati melléktétel, egységesített cím (ismételhető)

Aleph-ben begépeljük az **egységesített sorozati** címet (a különböző tagjain eltérő, vagy eltérő alakú címeken megnevezett sorozat azonosítására besorolási adatként kiválasztott cím) - vagy annak kezdő részét - a **830**-as mező **\$a** almezőjébe, majd a F3 billentyűvel megnyitjuk a sorozati rekordok címindexét. Ha szerepel a listában a sorozati cím, akkor be tudjuk innen emelni, ha nem, akkor begépeljük. A beemelés magával hozza a sorozati rekordból a sorozat címét, ISSN-jét és rendszerszámát is, valamint **\$w** almezőben a sorozat rekordjának számát. Ezt a rekordszámot kell beírni az **LKR** kapcsolati mező **\$b** almezőjébe (az elé írt nullák nélkül). **Figyelem! Minden esetben győződjünk meg arról, hogy valóban a megfelelő sorozatot választottuk ki, ellenőrizzük, hogy az adott sorozatról egy leírás szerepel-e a rendszerben.** Több sorozati rekord esetén egységesíteni és aktualizálni kell a rekordokat.

Amennyiben nem szerepel még a rendszerben a sorozati rekord, létrehozuk az erre vonatkozó útmutató szerint.

További részleteket, összefüggéseket lásd a 490-es mező leírásában!

Figyelem! A **490**-es mező **\$a** almezőjében megadott sorozati címhez (több sorozati cím esetén az összes sorozati címhez) szükséges a **830**-as mező **\$a** almezőjében megadni az egységesített sorozati címet.

Példák:

490 1#*\$aSport : bulletin of the Physical Education and Sports Department of the International Union of Students \$vv. 10*

830 #0*\$aSport (International Union of Students. Physical Education and Sports Dept.) \$vv. 10.*

490 1#*\$a*Monograph / University Extension, UCLA, Department of Continuing Education in Health Sciences, UCLA School of Medicine and UCLA School of Public Health
830 #0*\$a*Monograph (University of California, Los Angeles. Dept. of Continuing Education in Health Sciences)

490 1#*\$a*Musica da camera *\$v*72.

830 #0*\$a*Musica da camera (Oxford University Press) *\$v*72.

490 1#*\$a*Acta Academiae Paedagogicae Szegediensis *\$x*1215-9387 *\$a*Series linguistica, litteraria et aesthetica *\$x*0865-5960

830 #0*\$a*Acta Academiae Paedagogicae Szegediensis *\$x*1215-9387 *\$p*Series linguistica, litteraria et aesthetica *\$x*0865-5960

490 1#*\$a*Acta Universitas Upsaliensis. Comprehensive summaries of Uppsala dissertations from the faculty of science

830 #0*\$a*Acta Universitas Upsaliensis *\$p*Comprehensive summaries of Uppsala dissertations from the faculty of science

Első indikátor:

üres Nincs definiálva

Második indikátor:

0-9 A rendezésből kihagyandó karakterek száma

Figyeljünk az indikátor pontos beállítására!

Almezők:

\$a Egységesített cím **(nem ismételhető)**

\$d Egyezmény aláírásának ideje **(ismételhető)**

\$f Katalogizált mű kiadási dátuma **(nem ismételhető)**

\$g Egyéb információk **(nem ismételhető)**

\$h Hordozó, médium **(nem ismételhető)**

\$k Formai alosztás **(ismételhető)**

\$l Katalogizált mű nyelve **(nem ismételhető)**

\$m Zenei előadás médiuma **(ismételhető)**

\$n Mű részének száma **(ismételhető)**

\$o Zenemű átdolgozására vonatkozó információ **(nem ismételhető)**

\$p Mű részének címe **(ismételhető)**

\$r Zenei mű hangneme **(nem ismételhető)**

\$s Változat, verzió **(nem ismételhető)**

\$t Mű címe **(nem ismételhető)**

\$v Kötettség, sorozati szám **(nem ismételhető)**

\$w Bibliográfiai rekord ellenőrző száma **(ismételhető)**

\$x ISSN szám **(nem ismételhető)**

- \$0 Authority rekord ellenőrző száma (ismételhető)
- \$3 Megjelölt dokumentumrészek (nem ismételhető)
- \$5 Mezőt alkalmazó intézmény kódja (ismételhető)
- \$6 Kapcsolat (nem ismételhető)
- \$8 Mezőkapcsoló és sorozatszám (ismételhető)

850 Lelőhely/Tulajdonos intézmény (ismételhető)

A mező a dokumentum leelőhelyének (a dokumentumot állományában tartó könyvtárnak vagy más gyűjteménynek) a nevét vagy nevének betűjelét vagy leelőhelykódját tartalmazza.

Könyvtárunkban a mező tartalma minden esetben \$aB3.

Pl.: **850 ## \$aB3**

Első indikátor:

üres nincs definiálva

Második indikátor:

üres nincs definiálva

Almezők:

- \$a Tulajdonos intézmény (ismételhető)
- \$8 Mezőkapcsoló és sorozatszám (ismételhető)

852 Elhelyezés (ismételhető)

A mező a dokumentum leelőhelyének (a dokumentumot állományában tartó könyvtárnak vagy más gyűjteménynek) megfelelő gyűjteményen belüli elhelyezési adatokat, valamint különféle nyilvántartási és példányazonosítási célokra szolgáló adatokat tartalmaz.

Kolligátum esetén külön leírásokat készítünk, de példányt csak ez első leíráshoz adunk és LKR kapcsolattal kötjük össze a leírásokat. A **852-es** mezőt megismételjük a kolligátum minden tagjában.

Az eltérő példánykezelés következtében az első indikátor néhány folyóirat esetén 8 (nincs példányrekord), és néhány kéziratári rekord esetén 9 (**852 \$m** almezőben szerepel a raktári jelzet).

Első indikátor:

- üres Nincs információ megadva
- 0 Library of Congress osztályozás
- 1 Dewey Tizedes Osztályozás
- 2 National Library of Medicine (NLM) osztályozás
- 3 Dokumentum felügyelő osztályozás
- 4 Kontrollszámok elhelyezése
- 5 Cím
- 6 Külön elhelyezve
- 7 Forrás a \$2 almezőben megadva
- 8 Egyéb rendszer

Második indikátor:

üres Nincs információ megadva

0 Nincs számozás

1 Elsődleges számozás

2 Alternatív számozás

Almezők:

\$a Raktári jelzet **(nem ismételhető)**

\$b Alkönyvtár, kisebb gyűjtemény (pl.: ORI) **(ismételhető)**

\$c Gyűjtemény (pl.: DEP) **(ismételhető)**

\$d Korábbi polcok helye **(ismételhető)**

\$e Cím **(ismételhető)**

\$f Kódolt elhelyezési minősítő **(ismételhető)**

\$g Nem kódolt/szabad szavas elhelyezési minősítő **(ismételhető)**

\$h Besorolás rész (elhelyezési célú osztályozó jelzet) **(nem ismételhető)**

\$i Példányazonosító **(ismételhető)**

\$j Egyéb raktári jelzet **(nem ismételhető)**

\$k Raktári jelzet előtag/kiegészítő **(ismételhető)**

\$l Polccím (címnek a raktározásra szolgáló formája) **(nem ismételhető)**

\$m Raktári jelzet utótag **(ismételhető)**

\$n Országkód **(nem ismételhető)**

\$p Fizikai egység megnevezése **(nem ismételhető)**

\$q Példány fizikai állapota **(nem ismételhető)**

\$s Szerzői jog cikk-díj kód **(ismételhető)**

\$t Példányok száma **(nem ismételhető)**

\$u URI (Uniform Resource Identifier) **(ismételhető)**

\$x Leltári szám, nem nyilvános megjegyzés **(ismételhető)**

\$z Nyilvános megjegyzés (pl.: kötetjelzés, állományadat) **(ismételhető)**

\$2 Osztályozás vagy polcrendszer forrása **(nem ismételhető)**

\$3 Megjelölt dokumentumrész **(nem ismételhető)**

\$6 Kapcsolatok **(nem ismételhető)**

\$8 Mezőkapcsoló és sorozatszám **(nem ismételhető)**

856 Elektronikus lelőhely és hozzáférés **(ismételhető)**

Az elektronikus formában megjelent dokumentum leírásakor alkalmazzuk ezt a mezőt, az elektronikus elérés címét adjuk meg az **\$u** almezőben.

Pl.: **856 41 \$u**<http://www3.interscience.wiley.com/cgi-bin/homepage/?isbn=9780470774205>

A DOI elérést is tesszük közzé, a **024**-es mezővel összefüggésben.

Pl.: 856 41 \$4N

\$u<https://doi.org/10.1007/s40328-013-0020-x>

\$zTeljes szöveg

!Fontos összefüggés!

Számítógépes fájlok feldolgozásakor a **245**-ös mező **\$h** almezőjében közöljük dokumentumtípusként, hogy [elektronikus dok.], majd a **256**-os mező **\$a** almezőjében megadjuk a fájl jellemzőit. Amennyiben internetes elérés (URL cím) is kapcsolódik a dokumentumhoz (pl. eBook, oBook), akkor azt a **856**-os mező **\$u** almezőjében közöljük.

Első indikátor: hozzáférés módja

üres	Nincs információ
0	Email
1	FTP
2	Távoli elérés (Telnet)
3	Dial-up
4	HTTP
7	Egyéb (a \$2 almezőben definiálva)

Második indikátor: Kapcsolat

üres	Nincs információ megadva
0	Forrás (rekordban leírt dok.)
1	A forrás változata
2	Kapcsolódó forrás
8	Nincs megjelenítési állandó

Almezők:

\$a	Kiszolgáló (Host) neve (ismételhető)
\$b	Hozzáférési cím/IP cím (ismételhető)
\$c	Tömörítésre vonatkozó információk (ismételhető)
\$d	Hozzáférési útvonal (Path) (ismételhető)
\$f	Elektronikus név/fájlnév (ismételhető)
\$h	A kérés feldolgozója - a host cím @ előtti része (nem ismételt)
\$i	Utasítások a távoli kiszolgálónak (ismételhető)
\$j	Átviteli sebesség (nem ismételt)
\$k	Jelszó (nem ismételt)
\$l	Belépési név (nem ismételt)
\$m	Akihez segítségért fordulhatunk (ismételhető)
\$n	Az \$a almezőben megjelölt host lelőhelye (nem ismételt)
\$o	Operációs rendszer (nem ismételt)
\$p	Csatlakozó/port szám (nem ismételt)
\$q	Elektronikus formátum típusa (nem ismételt)
\$r	Adatátvitelhez használt beállítások (nem ismételt)
\$s	Fájl méret (ismételhető)
\$t	Terminál emuláció (ismételhető)
\$u	URI (Uniform Resource Identifier) (ismételhető)
\$v	\$u-ban rögzített forrás elérhetőségének ideje (ismételhető)
\$w	Rekordazonosító szám (ismételhető)
\$x	Nem nyilvános megjegyzés (ismételhető)

\$y Linkszöveg (ismételhető)

\$z Nyilvános megjegyzés (ismételhető)

\$2 Hozzáférés módja (nem ismételhető)

\$3 Megjelölt dokumentumrészek (nem ismételhető)

\$6 Kapcsolatok (nem ismételhető)

\$8 Mezőkapcsoló és sorozatszám (ismételhető)

880 Alternatív írásrendszerű adatok (ismételhető)

A MARC21 szabvány a latin betűs írástól eltérő írásrendszereket használó nyelveken készült dokumentumok feltárásával a *Multiscript records* című „D” függelékében foglalkozik (<https://www.loc.gov/marc/bibliographic/ecbdmulti.html>), melyben két lehetséges rekordmodellt határoz meg. Jelen házi szabályzat az „A” modell használatát írja elő.

„A” modell: többféle írásrendszerben közöl adatokat; amennyiben egy adatot szükséges *átírásban* és az *eredeti, nemzeti írásrendszerben* is megadni, akkor az adat eltérő írásrendszerben való közlésére a **880**-as mezők használhatók. A **245**-ös mező eredeti írásrendszerben való közlése kötelező, de indokolt esetben egyéb adatok megadása is lehetséges.

A más írásrendszerben megismételni kívánt mező első almezője a **\$6**-os lesz. Ebben megadjuk a **880**-as mező sorszámát, melyben az adatokat megismételjük: **245 10\$6 880-02**

A **880**-as mező **\$6**-os almezőjében először megadjuk annak a mezőnek a hívójelét, amelyik mező tartalmának átírása található benne. Ezután következik kötőjellel (-) egy sorszám, majd perjel (/) után az adott írásrendszer kódja: **880 10\$6 245-02 / (N**

Az egyes írásrendszerek kódja (<https://www.loc.gov/marc/bibliographic/ecbdcntf.html>):

(3 Arab

(B Latin

\$1 Kínai, japán, koreai

(N Cirill

(S Görög

(2 Héber

Figylem! A 880-as mezők központosítása a helyes megjelenítés érdekében kötelező! Az egyes 880-as mezők központosítása az MSZ 3424-1:1978 előírásainak megfelelően történik (egy almező központosítási jele az almezőt előzi meg, ezért az előző almező végén van).

Törzsgyűjtemény esetén csak a **245**-ös mezőhöz tartozóan készítünk **880**-as mezőt. (Személynevek esetén, ha indokolt, akkor az AUT rekord **880**-as mezőjét használjuk.)

A 888-as és a kapcsolódó mezőknél (100, 245), az index helyes megjelenítése érdekében a \$6-os almező a mező végére kerül.

A központosítás automatikus megjelenítésére nincs lehetőség a mezőben, így minden almező egyezményes jelét az előző almező végén kell kitenni!

Példa:

Жаворонков, Николай Михайлович

Охрана охотничьих животных в СССР / Н. М. Жаворонков. - 2-е изд., перераб. - Москва : Лесная промышленность, 1983.

100 1#**\$a**Žavoronkov, Nikolaj Mihajlovič**\$c**1983**\$6880-01**
 245 10**\$a**Ohrana ohotnič'ih životnyh v SSSR **\$c**N. M. Žavoronkov**\$6880-02**
 250 ##**\$a**2-e izd., pererab.**\$6880-03**
 260 ##**\$a**Moskva **\$b**Lesnaâ promyšlennost'**\$c**1983**\$6880-04**
 880 1#**\$a**Жаворонков, Николай Михайлович**\$6100-01/(N**
 880 10 **\$a** Охрана охотничьих животных в СССР/**\$c**Н. М. Жаворонков**\$6245-02/(N**
 880 ## **\$a**2-e изд., перераб.**\$6250-03/(N**
 880 ## **\$a**Москва:**\$b**Лесная промышленность,**\$c**1983**\$6260-04/(N**

Első indikátor:

Jelentése ugyanaz, mint a kapcsolódó mezőnél

Második indikátor:

Jelentése ugyanaz, mint a kapcsolódó mezőnél

Almezők:

\$a-z Ugyanaz, mint a kapcsolódó mezőnél
\$0-5 Ugyanaz, mint a kapcsolódó mezőnél
\$6 Kapcsolatok (nem ismételhető)

BAS Báziskód (ismételhető)

A következő báziskódokat használjuk, minden esetben **\$a** almezőben, kizárólag az adott kód szerepelhet. Törzsállományánál alap esetben **\$a11** használatos.

Báziskód Magyarázat

11 MTA
 55 LUKACS
 77 Sorozati rekord
 INC Ősnyomtatványok

LGYL Lukács levelezése
 MFI Mikrofilm katalógus
 MSS Kéziratok
 NC Nemzeti Casino

RBK Régi könyvek
 RC Részcímes
 FIR FIR
 YB Monografikusan feldolgozott évkönyv

MOK

Könyvtárunk a rekordjait átadja a MOKKA katalógusába, ezért szükséges az adott rekordokba a **MOK** mező elhelyezése, melynek tartalma **\$aRSV**. **A mező közvetlenül a raktárba átadás előtt kerül a rekordba**, mikor a leírás teljes és megtörtént a revízió.

Átadás esetén a rendszer automatikusan felülírja a **\$aRSV** mezőt az átadás dátumával.

Ha rekordot aktualizálunk, példányt adunk hozzá, rakjunk bele ismét a mezőt (**MOK ## \$aRSV**), és hagyjuk érintetlenül a már rekordban szereplő MOK mezőket.

LKR ALEPH Kapcsolati mező (ismételhető)

Kolligátumok, sorozatok, évkönyvek és részcímes dokumentumok esetén használjuk.

Részletesebben lásd: **Aleph rekordkapcsolatok** útmutató

Nincs indikátor definiálva

Almezők:

\$a a kapcsolat típusa

UP – „felfelé” mutató link egy másik bibliográfiai (BIB) típusú rekordra. Egy rekordhoz kizárólag egy ilyen típusú link tartozhat

DN – „lefelé” mutató link egy másik bibliográfiai (BIB) típusú rekordra. Egy rekordhoz több ilyen típusú link is tartozhat

PAR - párhuzamos link, amely bibliográfiai (BIB) rekordról egy másik bibliográfiai (BIB) rekordra mutat

ANA - link két különböző szintű bibliográfiai (BIB) rekord között

\$b a kapcsolt rekord rendszerazonosítója

\$l könyvtárkód, ahol a célrekord megtalálható (MTA01)

\$n megjegyzés a DN („lefelé” rekord) kapcsolathoz

\$m megjegyzés az UP („felfelé” rekord) kapcsolathoz

\$y analitikus link - évszám kapcsolat

\$v analitikus link - kötet kapcsolat

\$p analitikus link - részmű kapcsolat

\$i analitikus link - szám kapcsolat

\$k analitikus link - oldalszám kapcsolat

Források

<https://www.loc.gov/marc/>

MARC21 Kézikönyv

http://marcwiki.lib.unideb.hu/index.php/A_MARC21_integr%C3%A1lt_bibliogr%C3%A1fiai_form%C3%A1tum

Számítógépes katalogizálás HUNMARC formátumban / Barki Katalin, Prejczer Paula

<http://mek.oszk.hu/05200/05287/html/gyujtemeny/gyujtem.htm>

Bibliográfiai adatfeldolgozás. 1. köt., Könyvek bibliográfiai leírása / Tóvári Judit

http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0005_08_biblio_i_pdf/08_biblio_i.pdf

Katalogizálási segédlet : ALEPH integrált könyvtári rendszer / ELTE Egyetemi Könyvtár

[https://edit.elte.hu/xmlui/bitstream/handle/10831/6631/Formai-](https://edit.elte.hu/xmlui/bitstream/handle/10831/6631/Formai-Katalogizalasi_segedlet_2.0_20110921.pdf;jsessionid=CCEC7A2DF36E95737817B476C758EA74?sequence=27)

[Katalogizalasi_segedlet_2.0_20110921.pdf;jsessionid=CCEC7A2DF36E95737817B476C758EA74?sequence=27](https://edit.elte.hu/xmlui/bitstream/handle/10831/6631/Formai-Katalogizalasi_segedlet_2.0_20110921.pdf;jsessionid=CCEC7A2DF36E95737817B476C758EA74?sequence=27)

Szilvássy, Zoltánné (1929-) : Az időszak kiadványok és egyéb folytatódó források könyvtári kezelése / Szilvássy Zoltánné. - Budapest : Könyvtári Intézet, 2006.

Szabványok

MSZ ISO 4:2000 Információ és dokumentáció. A kiadványok címében előforduló szavak és a kiadványok címének rövidítési szabályai. 14 p.

MSZ ISO 9:1997 Információ és dokumentáció. A cirill karakterek transliterációja latin karakterekre. Szláv és nem szláv nyelvek. 15 p.

ISO 690:2010 Information and documentation. Guidelines for bibliographic references and citations to information resources

MSZ ISO 832:1998 Információ és dokumentáció. Bibliográfiai leírás és hivatkozás. Bibliográfiai kifejezések rövidítésének szabályai. 9 p.

MSZ ISO 1086:1998 Információ és dokumentáció. Könyvek címlapjai. 10 p.

MSZ ISO 2108:2005 Információ és dokumentáció. Nemzetközi szabványos könyvazonosító szám (ISBN)

ISO 3297:2007 Information and documentation. International standard serial number (ISSN)

MSZ 3424-1:1978 Bibliográfiai leírás. Könyvek. 75 p.

MSZ 3424-7:1984 Bibliográfiai leírás. Kották. 20 p.

MSZ 3424-9:1988 Bibliográfiai leírás. Hangdokumentumok. 18 p.

MSZ 3424-10:1992 Bibliográfiai leírás. Videodokumentumok. 14 p.

MSZ 3424-12:1992 Bibliográfiai leírás. Időszaki kiadványokban megjelent részdokumentumok. 31 p.

MSZ 3440-1:1983 A bibliográfiai leírás besorolási adatai. Fogalommeghatározások. 5 p.

MSZ 3440-2:1979 A bibliográfiai leírás besorolási adatai. Személyek nevei. 32 p.

MSZ 3440-3:1983 A bibliográfiai leírás besorolási adatai. Testületek neve. 28 p.

MSZ 3440-4:1986 A bibliográfiai leírás besorolási adatai. Címek. 13 p.

ISO 8601:2004 Data elements and interchange formats. Information interchange. Representation of dates and times

MSZ ISO 10957:1997 Információ és dokumentáció. Kották nemzetközi szabványos azonosító száma (ISMN). 5 p.

KSZ/1:1999 Bibliográfiai leírás. Kartográfiai dokumentumok. 53 p.

KSZ/2:2000 Bibliográfiai leírás. Elektronikus dokumentumok. 93 p.

KSZ/3:2001 Bibliográfiai leírás. Időszaki kiadványok. 104 p.

KSZ/4.1:2002 HUNMARC. A bibliográfiai rekordok adatcsere formátuma. 212, 2, 4, 8, 8, 8 p.

KSZ/5:2005 Földrajzi nevek, mint adatbázisrekordok tárgyi hozzáférési pontjai. 32 p.

KSZ/6:2009 Bibliográfiai leírás. Régi nyomtatványok. 109 p.